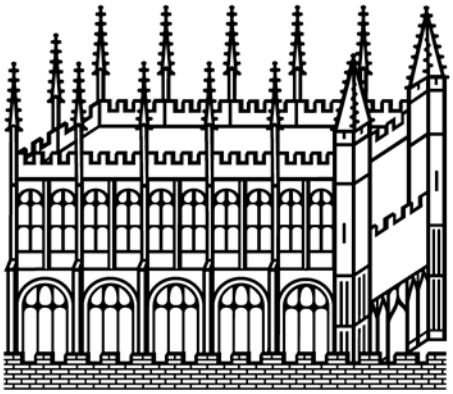

Bodleian Libraries

UNIVERSITY OF OXFORD

This book is part of the collection held by the Bodleian Libraries and scanned by Google, Inc. for the Google Books Library Project.

For more information see:

http://www.bodleian.ox.ac.uk/dbooks

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 2.0 UK: England & Wales (CC BY-NC-SA 2.0) licence.

56.d.28.

# ESAIAS TEGNÉRS

# SAMLADE SKRIFTER.

TREDJE BANDET.

---

TREDJE UPPLAGAN.

---

STOCKHOLM,
P. A. NORSTEDT & SÖNERS FÖRLAG.

# SMÄRRE DIKTER.

---

*Andra Perioden.*

*(1812—1840).*

---

## Sången.

Har du betraktat diktens lunder
Med gyllne frukt i löfvens skygd?
Och silfverbäckar gå derunder
Och leka i den gröna bygd.
Hur skönt de glada landskap skifta
I morgonrodnans purpurfärg!
Hur hoppets gröna fanor vifta
Uppå de solbeglänsta berg!

Hvi klagar skalden då? Hans flamma
Är hon ej gode Gudars lån?
Hvi sörjer han, den otacksamma,
Det Eden, han ej drefs ifrån?
Har han ej qvar ännu dess dalar
Med grönklädd vår, med gyllne höst?
Och sjunga ej dess näktergalar
Alltjemt ur djupet af hans bröst?

Med himmelsk fröjd den gudasände
Omfamnar lifvet som en brud.

Hvar inre syn, hans hjerta tände,
Han präglar ut i bild och ljud.
Den verld, som i hans barm låg fången,
Se, fram i dagen har hon gått.
En evig längtan är ej Sången,
Han är en evig seger blott.

Gif akt! Den höga Genius svingar
Med klang utöfver haf och jord,
Med morgonrodnaden till vingar,
Med manteln af en Majsky gjord.
Så glad som fågelns morgonqvitter,
Så stark, som åskan, då hon slår,
Och evighetens cirkel sitter,
Bland rosor gömd, omkring hans hår.

Han vet ej af den mörka sagan
Om trånad utan mod och hopp.
Han känner ej den veka klagan,
Ej missljud, som ej lösas opp.
Hans saknad är en flod, som brusar
Melodiskt mot det sökta haf;
Hans suck är vindens lek, som susar
Emellan blomstren på en graf.

Hans tempel står i ljus och lågor,
En källa sorlar vid dess mur:
Från tidens botten gå dess vågor
Och skalden dricker kraft derur.
Mot hvarje qval, hans hjerta sårar,
Dess helsodryck en läkdom fått.
Den källan är ej jordens tårar,
Nej, hon är himlens spegel blott.

Välan, ur källan vill jag dricka
Med mod, om jag är drycken värd.
Med friska ögon vill jag blicka
Omkring mig i den sjuka verld.
Den gyllne lyran skall ej klinga
Om qval, dem sjelf jag diktat har,
Ty skaldens sorger äro inga,
Och sångens himmel evigt klar.

Så länge öfver tappra fäder
Det stjernerika grafhvalf hängs,
Så länge friska nordanväder
Än sjunga Sveas barn till sängs: —
Så länge Nordens bröst bevare
Sin undersköna stämmas gång
Och berg och dalar återsvare
Den menliga, den Svenska sång!

## Sång till Solen.

Dig jag sjunger en sång,
Du högtstrålande sol!
Kring din konungastol,
Djupt i blånande natt,
Har du verldarna satt
Som vasaller. Du ser
På de bedjande ner; —
Men i ljus är din gång.

Se, naturen är död.
Natten, vålnaders vän,
På dess bleknade pragt
Har sitt bårtäcke lagt.
Mången nattlampa ser
Uti sorghuset ner.
Men du stiger igen
Utur östern i glöd.
Som en ros ur sin knopp
Växer skapelsen opp.
Den får lif, den får färg,
Men du nedblikar glad

På de gnistrande blad,
På de flammande berg.
Lifvets rinnande flod,
Som var frusen och stod,
Nu framsorlar han mild
Med din vaggande bild,
Tills du nedblickar sval
Mot den vestliga sal,
Der för anande hopp,
Der för uttröttad dygd
Till de saligas bygd
Springa portarna opp.

O du himmelens son,
Hvadan kommer du från?
Var du med, var du med,
Då den Evige satt
Och i ljusnande natt
Sådde flammande säd?
Eller stod du kanske
Vid hans osedda thron
(Öfver verlden står hon)
Att som engel tillbe:
Tills du stolt ej fördrog
Hvad från thronen befalls,

Och han vredgad dig tog
Öfver strålande hals,
Och dig hof med förakt
Som en boll i det blå,
Att förkunna ändå
Hans förnekade makt?
Derför ilar du än
Så orolig, så snar;
Ingen tröstande vän
Bjuder vandraren qvar.
Derför ännu ibland
Drar du skyarnas dok
Öfver kindernas brand.
Ty du sörjer den dag,
Då dig hämnaren vrok
Ur sitt heliga lag,
Och du föll från hans knän
Uti öcknarna hän.

Säg mig, blir du ej trött
På din ensliga gång?
Blir ej vägen dig lång,
Som så ofta du nött?
I mångtusende år
Har du kommit igen;

Och dock gråna ej än
Dina gullgula hår?
Som en hjelte går du
På din glänsande stig,
Dina härar ännu
Hvälfva trygge kring dig.
Men det kommer en stund.
Då din gyllene rund
Springer sönder: dess knall
Manar verlden till fall.
Och som ramlande hus
Störta skapelsens hörn
Efter dig uti grus:
Och den flygande Tid,
Lik en vingskjuteu örn,
Faller död derbredvid.
Far en engel då fram
Der du fordomdags sam
Som en gyllene svan
Genom blå ocean,
Se, då blickar han stum
Kring de ödsliga rum,
Men dig finner han ej,
Ty din pröfning har slut,
Och försonad alltnog
Dig den Evige tog

Som ett barn på sin arm,
Och nu hvilar du ut
Invid faderlig barm. —

Väl, så rulla ditt klot
Uti ljus och gå gladt
Din förklaring emot!
Efter långvarig natt
Skall jag se dig en gång
I ett skönare blå;
Jag skall helsa dig då
Med en skönare sång.

## Stjernsången.

Stjernorna blinka
Ner på min ödsliga stig.
Stjernorna vinka
Tröttade vandrarn till sig.

O den som hade
Vingar som fåglarna ha!
Broder, hur glade
Skulle dit uppåt vi dra!

Ser du, på randen
Utaf den gyllene ön,
Lyran i handen,
Står der en engel så skön.

Vänligt han nickar
Ner till den skuggiga jord.
Ser du hans blickar?
Hör du den hviskandes ord?

Plötsligen Guden
Griper i strängarnas gull.
Lyssna till ljuden!
Verlden af sången är full.

Strömmen och strömmen,
Toner! jag känner er väl.
Ofta i drömmen
Hörde jag er i min själ.

Säkert bland vänner
Såg jag ock engeln en dag.
Säkert jag känner
Sångarens anletesdrag.

Ännu med smärta
(Smärtan bland skuggorna bor)
Djupt i mitt hjerta
Suckar hans fängslade bror.

O huru fången
Längtar i stjernornas sken!
O huru sången
Går genom merg, genom ben!

Starkare ljudar
Sången från stjernorna ner.
Vandrande Gudar,
Tagen mig hastigt till er!

## Elden.

Mörkt låg djupet uti död förstening,
Outgrundligt, som Allfaders mening,
Formlöst, utan ande, utan kropp.
Ingen själ tog upp uti sin spegel
Tingens bilder. Skapelsens insegel
Var ej brutet opp.

Evigheten, lik en orm i ringar,
Låg och rufvade med svarta vingar
Uppå verldar, icke ännu till.
Rymdens tält låg ouppspändt. För tiden
Var ej ännu någon stund förliden,
Och dess ur stod still.

Se, det blixtrar! Se hur natten randas!
Lifvet vaknar, känner sig, och andas
I den graf, der fordom döden frös.
Tingen skilja sig med skild förmåga.
Himlen lyfte sig till hvalf. I låga
Slet sig solen lös.

Öster rycker sig med våld från Vester,
Gent mot Norr sin boning Söder fäster,
Himlens rosor spricka ur sin knopp.
Dagen vexlar öfver land och vatten,
Månen, rodnande och blyg, i natten
Slår sitt öga opp.

Plantan skjuter ur den värmda mullen,
Skogens kronor susa öfver kullen,
Blomman stadnar vid dess fötter qvar.
Djuren leka. Ensam, utan like,
Framstår menskan, och till dubbelt rike
Jord och himmel tar.

Puls i ådrorna utaf naturen,
Växt i plantorna, och lif i djuren,
Gudalåga, hvem har tändt dig an?
Jo, Allfader, ännu känd af ingen,
Ville en gång spegla sig i tingen,
Och hans spegel brann.

Ingen harpa stämmes till din ära.
Tiden ler åt Zendas höga lära,
Vestas altar flammar icke mer.

Men ett väldigt tempel än dig hyser,
Och ditt öfvergifna altar lyser
Ifrån solen ner.

Öfver allt är du, lik himlaanden,
Utan föda lefver du i granden,
Verldar äter du, och hungrar än.
Fåfängt forskarn vill ditt väsen fråga:
Han förklarar ej din gudalåga,
Men han värms af den.

Säg oss, säg oss, är du ej densamma,
Känd som snillets eller solens flamma,
Uti skaldens dikt, i vårens prakt?
När volkanen eller hjelten ryter,
Är det icke samma eld, som bryter
Ut med samma makt?

Blickar månen på den öde borgen
Ner i natten, o så blickar sorgen
Ner på grafven af en ungdomsvän.
Bådas qvällen utaf Frejas stjerna,
O så blickar mången Nordens tärna
I sin brudstol än.

Himlalåga! när den trötte anden
En gång flyger till de blåa landen,
Der hon kanske bott för längese'n;
Herbergera du den vilsna gästen,
Och gör honom, som du gör asbesten,
Mera skön och ren!

## Maj-Sång.

*(1812).*

Se, öfver dal och klyfta
Den unga majsol ler.
Sin ishjelm bergen lyfta
Från ärrig panna ner.
Men ännu sofver jorden,
Och böljan fängslad står.
Ack! våren här i Norden
Har drifvor i sitt hår.

Likmycket! Snart han träder
Ur vaggan fullväxt opp,
Med sina vestanväder,
Med sina blommors knopp.
Snart står han högt på fjällen
Med Nordens vakna sol,
Der morgonen och qvällen
Satt möte se'n i fjol.

Men ack, hvad rop jag hörer!
Se, krigets båge späns,

Och åter dundrarn körer
Sin vagn omkring vår gräns.
Med våren flyga morden
Som lösta falkar ut,
Och Södern famnar Norden
I envige till slut.

Med norrstjernan i pannan
Den ädla Svea står,
Och frågar om hvarannan
Sitt mod och sina sår.
För stolt att frukta skaran,
För vis att reta den,
Hon vinkar tryggt åt faran:
Välkommen, gamla vän!

Och redan fyllas fälten
Af hennes kämpars tropp,
Och redan rifva Belten
Med dån sin brygga opp.
Ur högen fädren kalla
Med dof forntida-röst,
Och fjällen hålla alla
Sin sköld för Nordens bröst.

Från Lidskjalf Oden vakar.
Sin thron han upprätthöll,
Fast Loke jorden skakar,
Fast ock hans Balder föll.
Bredvid hans sida flammar
Den starke AsaThor,
Och lyfter vred sin hammar,
I hvilken döden bor.

Vid Urdas hvita vatten
Står tyst den höga Skuld.
En runa, mörk som natten,
Hon skär i sköldens guld.
Gudinna! Folkens öden
Du skrifver. På vår lott
Skrif farorna, skrif döden,
Men skrif ej träldom blott!

O! förr än bojans nesa
Skall trycka denna jord,
Förr'n tyranniet skall resa
Sin thron i väldig Nord, —
Förr drabbe Thor med flamman
Sitt folk, som skall förgås,
Och fjällen störte samman,
Ett kummel öfver oss!

Låt slafven fegsint klandra
Den vilda tidens gång.
På bergen vill jag vandra
Och dikta segrens sång,
Tills åter utur striden
Hon vänder till vårt land,
Med friheten och friden
Som byten vid sin hand.

Drick merg i benen, broder,
Drick mod uti din själ!
En skål för hjeltars moder!
En skål för Sveas väl!
Om Rota vill dig skicka
Till fädren, lycklig du!
I Valhall får du dricka
Densamma skål ännu.

## Floden.

Vid flodens källa sitter jag och stilla
Betraktar himlabarnet, nyfödt der.
I fjällens vagga hvilar än den lilla,
Och diar molnet, som dess moder är.

Men se, i skogen växer gudasonen,
Och drömmer redan om bedrifters larm.
Han gungar solen och han gungar månen
Med evig längtan i sin unga barm.

Men icke trifs han under furens grenar,
Ej mellan bergens trånga väggar mer.
Hur yr han jagar efter dalens stenar!
Hur vild han hoppar ifrån klippan ner!

Kom med! kom med! — Så till hvar bäck han talar, —
Här bränner solen, dricker sanden er!
J bröder, kommen! Genom fält och dalar
Jag för er alla till vårt ursprung ner.

Och regnets söner höra det och följa
Med sorl den unge äfventyrarn åt.
Likt kungars hjertan sväller högt hans bölja,
Och skog och klippa störta i hans stråt.

Nu ner på slätten stiger segerhjelten
Med mörkblå hären, hyllad af en hvar.
Hans ande lifvar de förbrända fälten,
Han döper länder med sitt namn — och far.

Och skaldens sånger till hans ära ljuda,
Och skepp och männer dra med honom hän.
Till gäst de rika städer honom bjuda,
Och blomsterängar fatta om hans knän.

Men ej de hålla honom qvar. Han hastar
De gyllne torn, de rika fält förbi,
Och hastar oupphörligt, tills han kastar
Sig i sin faders famn och dör deri.

## Träden.

Dodonas ekar talade fordomdags,
Ur helga skuggor stammades ödets dom.
Ännu i dag för den Vises öra
Hviskar en stämma i edra toppar.

J stilla väsen, slutna inom er sjelf,
J jordens döttrar, hvilka med barndomslust
Dien er moders barm och lyften
Lummiga hjessor mot himlens stjernor.

I edra skuggor bygger sitt lätta bo,
På edra grenar hvilar sig skogens skald,
Hvilken bekymmerslös, lätt bevingad,
Reser med sång mellan skyn och jorden.

J skogens vildar, kungliga ekars slägt,
J Nordens tallar, hedens och klippans barn,
Och du förtrogna björk, som hänger
Ner öfver dalen de gröna lockar!

Hur ofta låg ej min sorgfria barndom förr
I edra skuggor! O huru ofta såg
Jag till de eviga stjernor genom
Dallrande taket af edra kronor!

Hör, hur det vandrar! Gången är andars gång.
Hör, hur det talar! Rösten är andars röst;
Blyga Dryaders, som genom barken
Hviska ännu om Naturens skönhet;

Naturens lif! Ty den eviga är ej död.
Hon lefver ännu och rörs i hvar fibertråd,
Och drifver safven i trädens blomkärl,
Det hvita blodet inunder barken.

Se, hur de kläda i blommor sin hjessas prakt,
När våren kommer, skapelsens kröningsdag.
Gyllene kronor en Gud då sätter
Öfver de grönskande trädens tinning.

Fall ned och tillbed, icke ett skapadt ting,
Men håg, som lefver! Lifvet är verldens kung.
Dess härold, Solen, skrifver från höga himlen
Sitt kärleksqväde med guldbokstäfver.

O låt mig trycka hvart väsen till kärligt bröst!
Se hvarje träd, som blommar, en tunga har,
Talar om Skönhet och Lif och Kärlek;
De stummas tunga är aftonvinden.

## Fågelleken.

Ladda ditt rör,
Grönklädde jägar!
Bergets vägar
Smyg utför
Ner till mossen!
Än är det tid; de nattliga blossen
Blicka på jorden, som kärleksvarm
Slumrar vid vårens barm.

Akta dig, akta!
Fågeln är som glädjen skygg,
Kärlek är vaksam, är aldrig trygg:
Smyg dig sakta,
Tyst, på tå,
Rättnu börjar fågeln slå.

Ser du, natten
Bleknar, flyr,
Morgon gryr:
Land och vatten

Ljusna opp,
Dagen är röd på bergens topp;
Men inunder
Än är det mörkt i dal och lunder.
Ser du holmen, krönt med fur,
Skymtar ur
Ljusnad dimma:
Ser du hur dess kronor simma
J en halfdag ännu blek? —
Der är det fågellek.

Lyss hur de ömma slagen
Helsa dagen,
Helsa den sköna, som alltre'n
Vaknat på gren.
Hur de längtansfulla ljuden
Söka bruden,
Fria till den blyga, som
Låtsar hon ej vet derom.
Hör hur de klaga
Och förtälja hjertats gamla saga
Om odödliga begär,
Om en tro, som evig är.
Allt hvad ömmast längtan säger,
Allt hvad gladast hoppet äger,

Suckar och jubelskri,
Blandas deri
Om hvarandra,
Skogens skald må ingen klandra.
Eviga natur,
Hur du talar derutur!
Heliga flamma,
Vexlande ständigt och dock den samma!
Lifvets skaparord,
Tingens hjerta,
Högsta fröjd och högsta smärta
Uti himmel och på jord,
Kärlek, kärlek! sjung du fritt och svärma,
Ingen konst kan dina toner härma. —

Men vildare blir på en gång
Fågelsång,
Hvirflar, knotar, —
Hör hur han hotar
Hatad rival,
Han skall bort, han skall bort öfver berg och dal.
Hvem kan de vrede lugna?
Krigssång, strid,
Samma strid, samma pris, som vid
Troja, det mångbesjungna.

Striden vore värd sitt blad
Uti skogens Iliad.

Härarna draga sig till sida,
Menelaus skall strida
Med Paris nu,
Priset är den sköna fru.
Helena sitter — ej på muren,*
Sitter i furen,
Ser kämparna an,
Hur det går får hon en man.
Blodig är bardaleken
Mellan Trojanen och Greken.
Bröstgänges spännas de två,
Vingarna slå,
Och den röda
Ringen sväller kring ögon, som glöda.
Kroknäbb och klo
Ge ej rast, ej ro,
Fjädren flyga, blodet droppar
Ner på gräsets toppar:
Tills uttröttad af sitt äfventyr
Paris flyr.
Ack, men snart en Pandarus spänner
Bågens försåt,

Syftar

* Iliad. III.

Syftar åt
Segrarn, som yfs bland Achäiske männer.

Segersång
Klingar nu, den blir ej lång;
Talar om bragders ära
För den sköna, för den kära.
Än är det vrede i sångarns röst,
Dock, i förälskadt bröst
Trifs ej stränge
Vreden länge.
Hör hur tonen bytes om
Småningom
Sjunker neder,
Veknar, beder,
Och i längtans suckar inom kort
Smälter bort.
Skynda dig, jägar! När fågeln spelar,
Synen felar,
Hörseln felar: spring, gif akt
Uppå sångens makt!
Men när de hvirflande ljuden stanna,
Luta dig ner som dödens panna.
Mossen är djup, hvad gör det?
Vattnet dig går blott till knät.

Vill du segern vinna,
Skotthåll, skotthåll skall du hinna.

Fyr!
Sången tystnar, skaran flyr.
Lodet sitter midt i sångarns hjerta,
Men han föll förutan smärta,
Bäst han sjöng och bäst han brann:
Lycklig han!

## Flyttfåglarna.

Så hett skiner solen på Nilvågen ner,
Och palmerna ge ingen skugga mer.
Då griper oss längtan till fädernejorden,
Och tåget församlas. Mot Norden! mot Norden!

Och djupt under föttren vi se som en graf
Den grönskande jorden, det blånande haf,
Der oron och stormen hvar dag sig förnyar,
Men vi fara fria med himmelens skyar.

Och högt mellan fjällen der ligger en äng;
Der nedslår vår skara, der redes vår säng.
Der lägga vi ägg under kyliga polen,
Der kläcka vi ut dem vid midnattssolen.

Ej jägaren hinner vår fredliga dal.
Der hålla gullvingade Elfvor sin bal.
Grönmantlade skogsfrun spatserar i qvällen,
Och dvergarna hamra sitt gull in i fjällen.

Men åter på bergen står Vindsvales son
Och skakar de snöiga vingar med dån,
Och hararna hvitna, och rönndrufvan glöder,
Och tåget församlas. Mot Söder! mot söder!

Till grönskande ängar, till ljummande våg,
Till skuggande palmer står åter vår håg.
Der hvila vi ut från den luftiga färden,
Der längta vi åter till nordliga verlden.

## Vintern.

Lustigt öfver slätten spänner
Vintern sina hvita tält,
Och den häpne åbon känner
Knappast sina egna fält.
Dagens ljus och nattens lågor
Gnistra emot snön med lust;
Sundets vågor
Sofva kring den frusna kust.

Genom sta'n en brokig sträcka
Far med bjellerklang förbi,
Och jag räknar glad hvar snäcka
Med en pelsklädd Venus i.
Drifvan knarrar, nordanvinden
På de sköna i sitt lopp
Nyper kinden;
Se hvad rosor rinna opp!

Jag vill med, jag vill se om er,
Drifvor, här på sydlig jord!

Jag vill dricka luft som kommer
Flygande ifrån min Nord.
Glada barndomsminnen stiga
Rundtomkring ur fjerran blå,
Vinterliga,
Friska, pelsbeklädda små.

O välkomne? Är det icke
Här som det der hemma var?
Jorden snöklädd hvart vi blicke,
Lifvet muntert, himlen klar?
Skön är dagen som vid fjällen,
Då jag lekte vid er hand,
Månskensqvällen
Hög som i *Jernbärarland.*

Derför kommen hit och sätten
Er hos mig vid brasans sken,
Kära landsmän, och berätten
Åter hvad jag vet alltre'n.
Se, på rutan, som är frusen,
Vänners namnsdrag ritar jag:
Himlaljusen
Skina i de kära drag.

Och de gamla sagoskrifter
Läser jag vid spiselns glöd.
Hvilka väldiga bedrifter,
Hvilket mod i lif och död!
Lyssna! Genom stjerneklara,
Genom stilla nattens fred:
Underbara,
Djupa röster stiga ned.

Hvadan? Vill du det förnimma,
Se i himlen opp och lär:
Som på Samsö fordomtimma,
Brinna fädrens högar der.
Och i vester och i öster
Öppnas de för diktens son;
Anderöster
Hör han klinga derifrån.

Gif mig lyran. Ack! förgäten
Länge på min vägg hon hang.
Många äro dagens läten,
Låt oss höra nattens klang.
Låt oss sjunga Valhalls troner,
Fosterland och hjeltars lag.
Friska toner!
Klingande Nordmanna-slag!

## Halkan.

Verldens gång utför mitt fönster
Jag en stund betrakta skall.
Akten er, J dagens mönster!
Som ett glas står gatans svall.
Det är farligt,
Skynden varligt!
Verlden bringar er på fall.

Se, der går en stjernprydd herre.
Aj, hans Nåd, han föll omkull.
Hela himlens här, dess värre,
Rullar i den låga mull.
Kryp och bocka,
Plocka, plocka
Himlakartan åter full!

Unga sköna! foten slinter,
Akta! ack, re'n är det skedt.
O hvad rosor i vår vinter,
O hvad liljor himlen gett!
Stackars tärna,
Rodna gerna!
Res dig, jag har intet sett.

Med ett Peru uppå fracken
Och en kantschu i sin hand,
Kommer hjelten, men i backen
Tumlar han för kung och land.
Värjan brister, —
Hvad du mister
För ett värn, mitt fosterland!

Ers Högvördighet, predika
Ej om Adams fall så torrt!
Se, der ligger Doktorn lika
Som de andra innan kort.
Doktorshatten
Far för katten;
Grip den, lärdomen blås bort.

Hvilken diger fru på moden!
Det blef jordskalf, om hon föll.
Ve, der ligger slagtarboden,
Gud ske lof, att gatan höll.
Mutter fryser.
Hu! jag ryser,
Stackars gumma, hur du föll!

En af dagens vittra hjeltar
Kommer der, så smal och lätt,
Ett Genie! men se, han vältar,
Sjelfva snillet går ej rätt.
Men i fallet
Höres skallet
Af en splitterny Sonnett.

Se, två Recensenter mötas,
Vidtberömda för talang.
Deras pannor sammanstötas,
Hör ni bara, hur det klang!
Nya, gamla
Skolan ramla';
Amen, Amen, jorden sang.

Dock — jag vill ej stå här länger
Mina bröder till förfång.
Ut ibland dem jag mig tränger,
Ännu är dock dagen lång;
Men till natten
Slår jag vatten
Öfver gatan än en gång.

## Ättehögen.

*Till L.*

Lik en urna i en blomsterpark,
Ättehögen står uppå din mark,
Hälften bortskymd mellan rågen:
Öfver slätten ser han, öfver vågen.

Se, i vårens grönska är han klädd.
Lifvet blomstrar upp ur dödens bädd.
Djupt i kämpens aska linden
Slår sin rot, och susar uti vinden.

Ofta från dess höjd jag skådar glad
Sommarns prakt och Saxos gamla stad,
Sjelf en ättehög från fordna dagar:
Tanken forskar der och minnet klagar.

Se dig kring! Till horisontens slut
Bredes landets blomsterkarta ut;
Och som andar mellan träden,
Skymta hvita tempel fram ur säden.

Och i vester hvälfs det mörkblå haf,
Hvilka under gömmer ej dess graf!
Den som visste hvart dess bölja leder!
Den som vore hvarest sol går neder!

Bygg en helgedom för sången opp,
Lätt och luftig, uppå högens topp;
Ty från ättehögen svingar
Sången helst sig upp på starka vingar.

Sången, konsten är blott blomstrens doft,
För minuten födt på grafvars stoft.
All vår glädje här i mullen
Är ett lusthus bygdt på ättekullen.

## Polarresan.

Trött att gissa och att fråga,
Forskarn vill till polen tåga.
Icke vill den djerfve stanna
Förr'n han står på jordens panna,
Och ur varelsernas graf
Mäter jord och himmel af.

Nu på Nordens haf han gungar.
Sjökon solar sina ungar
På ett isberg. Hvita björnen
Brummar der, der fiskar örnen.
Tunga hvalen, lik en ö,
Välter i den vreda sjö.

Men det nedslår ej hans tankar.
Högst i norr han kastar ankar
Vid en landfast is. "J bröder
Här, så länge nordsol glöder,
Vänten mig. Till polen än
Har jag hundra mil igen."

Med Kompassen uti handen
Far han från den frusna stranden.
Mjell är tusenårig drifva,
Blank är isens silfverskifva.
Solen i en evig ring
Dansar himmelen omkring.

Hvilken slätt! En grafhäll, skuren
Af albaster för naturen!
Här har intet väsen andats
Alltse'n skapardagen randats.
Lif ej rör sig, växt ej gror;
Tystnan här hos döden bor.

Dock han viker ej tillbaka.
Trött att vandra och att vaka,
Hugger han i isens hällar
Sig en säng, och, svept i fällar,
Slumrar som ett vilddjur der,
Målet med hvar stund mer när.

Ändtligen till polen når han.
Segrande på toppen står han
Utaf axeln. Hur det brusar

Utur djupet! Huru susar
Klotets tunga massa, svängd,
Gnisslande, kring axelns längd!

Nu förfärad och förlägen
Ser han efter återvägen.
Ve! hvad trollmakt honom fäster!
Hvar är öster nu och vester?
Hvar är söder? Hvar är norr?
Ingen utväg! intet sporr!

Och en röst ur djupet ryter:
"Dåre, som med vishet skryter!
Punkten, hvarkring verldar vandra,
Har ej väderstreck som andra.
Döden blott dess nycklar har.
Har du nått den, så blif qvar!"

Med hvar stund blir skuggan längre,
Med hvar stund blir cirkeln trängre,
Som kring fästet solen målar,
Tills hon gömmer sina strålar.
Men den stolte vises Jag
Fryser der till dommedag.

## Romresan.

*A.*

Säg, hvarthän med vandringsstafven?
Kanske till den helga grafven
Fromma löften jaga dig!
Främling, middagssolen flammar,
Hunden flämtar, vägen dammar,
Dröj hos mig!

*B.*

Ja, väl till en graf jag ilar,
Till den graf, der verlden hvilar,
Ja, till Rom ur kulen Nord.
Jag vill söka forntids lampa
Bland ruiner, jag vill trampa
Klassisk jord.

*A.*

Lång är vägen: böljor svalla,
Alper stiga, dalar falla
Mellan konstens land och dig.
Vänd till dina berg tillbaka,
Bygg en hydda, kyss en maka,
Njut och tig!

*B.*

*B.*

Klokt är rådet, men mig drifver
Anden hän: ibland oliver
Vill jag gå, der Maro gått,
Der den gula Tibern lögar
Elyseer, der det snögar
Blommor blott.

*A.*

Vandra under fädrens granar,
Läs hvad deras sten förmanar,
Lyss till strömkarlns djupa rop;
Eller sätt dig högt på fjällen,
Der som morgonen och qvällen
Flyttat hop!

*B.*

Hög och allvarsam är Norden,
Skaparns hjeltedikt på jorden,
Den studerar jag till slut.
Men nu vill jag se det Sköna
Leende i dalar gröna
Söderut.

*A.*

Berg och dalar allestädes
Finner du, och konstnärn glädes
Af det Sköna öfverallt.
Utifrån kan allt ej komma,
I hans inre måste blomma
Dess gestalt.

*B.*

Ja, men på den vigda jorden
Bättre han förnimmer orden
Af den mystiska Natur.
Hjertat tror sig nyfödt vara,
Och fördolda eko svara
Derutur.

*A.*

Ack, hvad vill du? Rom är öde,
Flaccus och Mæcenas döde,
Deras stoft ej lifvar du.
Träsken dina stoder söla,
Och der Tullius talte, böla
Hjordar nu.

*B.*

Konsten nog sin ätthög vaktar,
Och den eviga föraktar
Tidens våld, barbarers rån.
Anden lefver bland reliker,
Och det höga minnet viker
Ej derfrån.

*A.*

När du kommer hem, är mången
Dörr dig stängd, är hädangången
Mången vän, som var ditt stöd.
Du är främling i hvart gille,
Och, med all din konst, ditt snille
Får ej bröd.

*B.*

Som du älskar fosterbygden
För sin egen skull, som dygden
Sökes af en ädel själ,
Söks det sköna, himlarena,
För sin egen skull allena;
Nu farväl!

Och så drar han hän och hinner
Rom på svullna fötter, vinner
Konstens pris, som anden bjöd.
Till sitt land han återvände:
Främlingen, som ingen kände,
Fann ej bröd.

## De tre bröderna.

I en dal, der fjällen skydda
Emot stormen många ax,
Bodde i sin ärfda hydda
Trenne bröder fordomdags:

Ringa landtmän, länge nöjde
Vid sin plog, sin herdastaf.
Likväl dalen, hvad det dröjde,
Syntes dem för trång, för qvaf.

Och en okänd längtan vaknar
Hos dem alla småningom.
Något är som dagen saknar,
Och som natten drömmer om.

Mildare de stjernor blinka,
Gällare de vaktlar slå,
Himmelska gestalter vinka
Dem på afstånd då och då.

"Dalen är oss blott ett häkte.
Bröder! Bakom bergens rand
Bor det något ädelt slägte,
Vinkar något herrligt land.

"Dit, J bröder, låt oss hinna,
Låt oss bli de ädlas gäst.
Sökom hvar sin älskarinna.
Pris för den, som väljer bäst." —

Sagdt och gjordt. Med fiken oro
De på resan sig bege:
Här en stormig sjö de foro,
Der en öcken mätte de.

Mången stilla morgon glöder
Öfver dalen, mången qväll
Slocknar, förr'n de trenne bröder
Mötas i sin moders tjäll.

"Jag har funnit, — skrek den äldste, —
Den gudomeliga, jag!
Väl mig, bröder, att jag frälste
Priset dock åt dess behag,

"Fast ej hvarje öga tränger
Genom fönsterjalusien,
Fast en månskensslöja hänger
Öfver hennes gudamin;

"Såg jag dock hur kring den höga,
Ädla pannan lagren böjs,
Såg hur hennes blåa öga
Forskande mot himlen höjs.

"Tankfull sitter hon och öser
Evighetens källa ur,
Lifvets, dödens gåtor löser
Hon uti sin jungfrubur.

"Ofta när om midnattsstunden
Lampan vakade med mig,
Ofta i den tysta lunden
Uppenbarade hon sig.

"Dock, bäst jag min lycka tydde,
Bäst jag ropte: hon är min!
Vände hon sig bort och flydde
Djupare i molnet in.

"En gång skall jag henne hinna,
En gång skall jag i min famn
Trycka Sanningens Gudinna,
*Sanning* är den skönas namn."

"Ingens tycke vill jag klandra,
Hvar en välje opåtaldt
Som han lyster, — sad' den andra
Yngre brodren, — jag har valt.

"Blygsam som en brud och stilla
Tar hon hjertan småningom.
När jag, trött af evig villa,
Sjönk förtviflad ner, hon kom,

"Och med himmelskt saktmod sade:
Hoppas, hvi förtviflar du?
Re'n i dalen, vid din spade,
Kände mig ditt hjerta ju. —

"Intet röjde hennes värde,
Men vid hennes fötter stod
Blott en pelikan och närde
Ungarna med eget blod.

"Lik en ros, som halft förbleknad
I en skönhets grafhög står,
Så på jorden syns hon, tecknad
Uppå kinden med en tår.

"Hur hon hvar välgerning gömmer
I sitt trogna hjerta ned!
Hur hon älskar, hur hon glömmer
Hvarje oförrätt, hon led!

"Från det vilda nöjets lekar,
Från det låga stoftets band
Löser hon min själ, och pekar
Öfver till ett bättre land.

"Delen prisets vinst, J tvenne;
*Dygden* söker ej ett pris.
Jag har funnit allt med henne:
Är jag god, nog är jag vis." —

"Priset låter jag ej stycka,
Ty det hör mig ensam till,
— Skrek den yngste; — nej, min lycka
Jag med ingen dela vill.

"Ack! det högsta har jag funnit,
Det, som hvarje enslig trakt,
Hvarje aning, som försvunnit,
Hvarje inre syn mig sagt.

"Att med helig rysning tränga
I dess tempels myrtenlund,
Att med drucket öga hänga
Vid dess läppar, vid dess mund;

"Att hvart jordiskt slagg förakta,
Som dess ideal ej tål,
Att betrakta, blott betrakta
Henne, är min lefnads mål.

"Allt hvad gladast hoppet säger,
Allt hvad ömmast hjertat mins,
Allt hvad jord, hvad himmel äger
Skönast, i dess väsen fins.

"Solen lik, då hälften bergad
Än hon målar haf och land,
Så en bläddra, tusenfärgad,
Leker i dess lätta hand.

"Icke detta låga nästet,
Icke jorden är dess mor.
Himmelsk är hon. Öfver fästet,
Öfver stjernorna hon bor.

"Priset har jag vunnit, bröder!
*Skönheten* sitt pris begär.
Sen J, hennes slöja glöder
Uti aftonrodnan der." —

Så de tvistade, och qvällen
Skymde kring dem mer och mer.
Då blef hastigt ljust kring fjällen
Och en hög gestalt steg ner.

*Sanning*, *Dygd* och *Skönhet* syntes
Här förklarade till ett,
Ock en annan tvist begyntes
Om hvad verkligt hvar en sett

Vid dess fot stod pelikanen,
Bläddran än i handen låg:
Lagerkrönt, mot stjernebanen
Den gudomeliga såg.

Är det, ropar hvar, en villa,
Som förtjust, som bländar mig?
Men Gudinnan log, och stilla
Till den äldste vände sig:

"Sanning sökte du, och mente
Få den ensam på din lott.
Vet att himmelen förente
Allting Sannt med Skönt och God

"Du, som blott det Goda ville,
Sök det evigt, ädla själ!
*Sannast* är dock dygdens snille,
*Skönast* är dock bröders väl.

"Du, som svärmade kring bygden
För en himmelsk Skönhets lön,
Ve dig, vet du ej, att dygden,
Ej att sanningen är skön?

"Ingen skryte, att han ensam
Fattade mitt väsen re'n.
Låt min dyrkan bli gemensam:
Sen J, jag är en, blott en!

"Menska, vårda hvarje gnista
Af det heliga i dig;
Sök det, fatta det, och tvista
Icke hur det kallar sig.

"Mät ej himlen på den trånga,
Falska skalan af ditt vett.
Stoftets former äro många,
Det gudomliga är ett." —

Talte och försvann. I qvällen
Brann som stjernor hennes hår,
Och den blyga eternellen
Upprann i Gudinnans spår.

## Till en yngling.

Bryt blomman, o yngling; i morgon skall den
På grafven strös.
En leende jungfru är lifvet dig än:
Dess gördel lös!

Den dag, som du lefver, din Genius är,
Kyss gladt hans mund;
Men ser han uppå dig, förtörnad och tvär,
Bryt ert förbund.

Och bortvälta stenen från framtidens graf,
Se engeln der,
Och lek ej, men stöd dig vid hoppets staf,
Och tänk och lär.

Och res dig och kämpa för menskors väl
Med svärd, med röst,
Blif misskänd, blif hatad, och tryck dem likväl
Till såradt bröst.

Och hoppas på räddning, på seger ännu
I stormens brak,
Fast seglar du också, som vi göra nu,
På tidens vark.

Och allt som du stiger, så lyssna, min son,
Till minnets dal.
Väl dig hvarje afton du hör derifrån
En näktergal.

Ty snart kommer qvällen och vinkar dig hän
Med vissnad hand,
Från solens ljus, ifrån lundens trän
Till stjernlös strand,

Der Cerberus skäller med trekäftadt dån
I öde rum,
Och Furier piska den fege ifrån
Elysium.

## Språken.

*Grekiskan.*

Sångmön älskar dig högst, ty modersmålet är kärast.
All den Olympiska ätt, Gracerna talte som du.
Troget, som klädningen fäst uppå den badande flickan,
Låter du känslorna ses, röjer du tankarnas växt.

*Latinet.*

Ren är din stämma och skarp, som rasslet af härdade klingor,
Hårdt, som eröfraren höfs, ljuder ditt herrskare-ord.
Stolt, oböjlig och arm; men ur grafven beherrskar du ännu
Halfva Europa. Derpå känner man Romarn igen.

*Italienskan.*

Nöjets och trånadens språk, du är blott en stämma ur flöjten,
Hela

Hela ditt väsen är sång, hvarje ditt ord en sonnett.
Älskade dufva, blif qvar, och kuttra om längtan och njutning:
Skada ändå, i ditt land sjunga kastraterna bäst.

*Spanskan.*

Skön skall du vara och stolt. Jag känner dig icke, men mången,
Hvilken ej känner dig mer, prisar dig högt i vår Nord.

*Fransyskan.*

Jollrande hoppar du fram, och ljuger och komplimenterar,
Dock är din artighet täck, dock är ditt läspande sött.
Hylla vi längre dig ej som drottning för systrarna alla,
Ännu som sällskapsdam lyssna vi gerna till dig.
Skona oss blott för din sång; den är som en dans af de döfve,
Fötterna röra de väl; takten förnimma de ej.

*Engelskan.*

Språk, för de stammande gjordt, hvart ord är ett
embryon hos dig,
Stöter du *en* hälft fram: sväljer den andra du ner.
Allt i ditt fädernesland med ångmachiner be-
drifves,
Käraste, skaffa dig snart en för din tunga också!

*Tyskan.*

Frisk, starklemmad och grof, en jungfru fostrad
i skogen,
Smidig derjemte och skön: endast är munnen
för bred.
Litet raskare ock! Lägg af ditt flegma, att icke
Meningens början är glömd, innan man hinner
dess slut.

*Danskan.*

Mig behagar du ej. För veklig för nordiska
styrkan,
Äfven för söderns behag mycket för nordisk ännu.

*Svenskan.*

Ärans och hjeltarnas språk! Hur ädelt och manligt
du rör dig,

Ren är som malmens din klang, säker som solens din gång.
Vistas på höjderna du, der åskan och stormarna tala,
Dalarnas lägre behag äro ej gjorda för dig.
Spegla ditt anlet i sjön, och friskt från de manliga dragen
Tvätta det främmande smink, kanske det snart är för sent.

## Prestvigningen.

Den fromma skaran tränger
Till altarfoten re'n,
Och hvitklädd oskuld hänger
Sin mantel på hvaren.
Med knäppta händer flyger
Den rädda bönen hän,
Och likt ett barn sig smyger
Opp till sin faders knän.

Hör, Herrans budskap talar.
Det låter som ibland
I vidt aflägsna dalar
En helsning från vårt land.
Som molnens tårar falla
På den förbrända jord,
Så strömma på oss alla
Gudomlighetens ord.

De vigda händer röra
Välsignande vid mig.

Det susar för mitt öra,
Guds ande sänker sig.
Farväl, du tidens gyckel,
Farväl, J jordens band!
Se, himmelrikets nyckel
Är i min fria hand!

Se opp! hvad är som lågar?
En gyllne verld i skyn.
Guds väldes klarhet tågar
Förbi min tjusta syn.
De salige mig nicka
Välsignelse och fred,
Och englahufvud blicka
Från brustna hvalfvet ned.

Hur svala himlen släcker
Hvar jordisk brand likväl!
Hur salighet betäcker
Den nye lärarns själ!
Hör! Davids strängar brusa
Odödlighet och Gud.
Hör! Edens palmer susa
Försonarns milda bud.

Och hänryckt skalden griper
I lyran, och slår an
Hvad vishet ej begriper,
Hvad tron blott ana kan.
Den låga jordens sorger
Förstummas vid hans röst,
När evighetens orger
Genljuda i hans bröst.

Hur glad är genom gruset
Den stilla vandrarns gång,
Med oskulden och ljuset,
Med religion och sång!
Lätt öfver lifvet halka
Hans steg, likt sommarns vind,
Och englavingar svalka
Den gudavigdes kind.

Upp, evighetens prester,
Upp, himlens medborgsmän!
Ledsagom stoftets gäster
Till bortglömdt hem igen!
Så ömt som dufvan klagar,
Så högt som åskan slår,
Förkunnom himlens lagar
För fallen verld, för vår!

Halleluja! så vida
Som stjernehvalfvet spänns,
Som år och sekler skrida,
Till tidens, rymdens gräns!
Halleluja! Hvad söker
Min själ att högre ha?
Guds salighet besöker
Vår jord. Halleluja!

## Martin Luther.

I mörker suto folken
Och natt låg öfver jord.
Då kom den store tolken
Af Herrans glömda ord.
Den helga bokens under
Han tydde för en hvar,
Och stark som himlens dunder
Den djerfves stämma var.

Och se! på hvita vingar,
Och oskuldsfull och ren,
Religionens dufva svingar
Kring haf och land alltse'n.
Med oljoblad i munnen
Hon flyger till sin vän,
Ty floden är förrunnen
Och jorden grön igen.

Förnuftet slår sitt öga
Ur långa dvalan opp,

Och blickar mot det höga
Med undran och med hopp.
Förnuft och Tro nu vandra
Försonta hand i hand,
Och leta åt hvarandra
En väg till ljusets land.

Ty prise folket Herran
Och honom, som han sändt!
Och Tviflet vike fjerran,
Ty himlens ljus är tändt.
På ljusastakan brinne
Dess underlåga klar,
I gerning, som i sinne
Hos folken uppenbar!

## Skaldens morgonpsalm.

Sol, som från mig flytt!
Öfver bergens topp
Lyfter du på nytt
Strålig hjessa opp.
Jag vill bedja med de myriader.
Hör mig sångens, hör mig ljusets fader!

Tag mig med i skyn
På din himmelsfärd!
Öppna för min syn
Diktens sköna verld!
Låt dess gudabilder i det höga
Sväfva klara för ett dödligt öga!

Lär mig måla se'n
För den dunkla jord
Hvarje himlascen:
Gif mig språk och ord,
Att de flyktiga gestalter stanna
På mitt papper, lefvande och sanna.

Gif mig kraft och mod
Att förakta rätt
Dårars öfvermod,
Tidens kloka ätt,
Som beler hvad skaldens pensel målar,
Fåfängt doppad uti dina strålar!

För den bleka nöd
Stäng igen min dörr;
Gif i dag mig bröd
Som du gifvit förr;
Att den höga himlakraft ej rymmer
Ur mitt bröst för jordiska bekymmer!

O! du vet det väl,
Hur jag älskar dig.
Derför fyll min själ,
Fyll den helt med dig!
Ärans, guldets, maktens åtrå vike
Från mitt rena hjerta, från ditt rike!

Se, du hör min bön,
Hör mitt lof också!
Jorden syns mer skön,

Himlen mera blå.
Andar hviska i de svala lunder;
Jag hör harpor, jag ser skaparns under.

Tiden flyger bort,
Konsten är så lång,
Lifvet är så kort.
Upp, min själ, till sång!
Guden kommer. Lyssnen, myriader!
Det är sångens, det är ljusets fader.

## Skidbladner.

Det är så kraftigt, men så kallt i Norden!
Längre ner till den bebodda jorden
Längtar du från snö och is,
Dit der drufvan och orangen blommar,
Dit der grönklädd Maj och mognad sommar
Hvila öfver paradis.

O! hur skönt förflyga lifvets stunder,
Suckar du, ibland dess lunder,
Vid dess näktergalars sång!
Drucke jag utaf dess silfverströmmar!
Blefve min inbillnings drömmar
Verkliga ändå en gång!

Hvarför icke? Hvad är verkligheten?
Hvad J kännen, hvad J veten,
Det är verkeligt, det lefven J.
Låt blott konsten lyfta er ur gruset!
Vidsträckt är hon, såsom himlaljuset,
Och som hafvets våg så fri.

Se, Skidbladner vinkar dig vid stranden.
Öfver hafven, öfver landen
Diktens gyllne skepp går fram.
Evig medvind i dess segel susar.
Skönare dig jorden tjusar,
Högre himlen, från dess stam.

Oden timrade det sjelf med verlden.
Egennyttan, afunden och flärden
Tas ej mot inom dess rena bord.
Skalden med den gyllne lyran
Står vid styret. Gudayran
Jagar köln kring haf och jord.

Väl, så stig med lust på spegeldäcket!
Som en morgondimma faller täcket
Ifrån andeverlden; hon är din.
Huru vänligt skog och klippa nickar!
Huru vidt du från din mastkorg blickar
I de blåa landen in!

Segla oförskräckt! Se, djupt i vester
Står bland gyllne moln en stad. Hvad fester
Firas der, hvad sång, hvad dans!

Hur dess kolonnader skina!
Huru tornen bada sina
Tinningar i purpurglans!

Lustigt är der, som på Idavallen.
Der är ännu icke Balder fallen,
Brages harpa klingar der ännu.
Forntids minnen, framtids öden,
Lifvets gåta, gåtan utaf döden,
Allt förklaradt skådar du!

Derför längta icke mer från Norden.
Skönheten är vansklig uppå jorden,
Endast dikten hör hon evigt till.
Hvar som helst du må af ödet ställas,
Fins Hesperien, fins Hellas
För din syn, så snart du vill.

## Skaldens hem.*

Säg, vill du veta hvarest skalden bor?
Hvad land den ädle främling föder?
Välan, han bor emellan norr och söder,
Hans hembygd är som jorden stor.
Den sträcker sig från Spitsbergs hvita fjällar
(En helig graf för syndaflodens lik)
Till isens aldrig smälta hällar
I Söderhafvets obesökta vik.
I öster gränsar den till morgonrodnans flöden,
Till paradisets unga vår,
I vester gränsar den till döden,
Der ljuset ner i hvila går.
Här stänger evig is, der storma kalla vindar,
Men midtomkring det stora fosterland
Sin gyllne gördel solen lindar
Och lågar i en evig brand.
Han njuter äran och behagen
Utaf hvad ort, hvad ålder helst han vill.
Hans födslodag var skapardagen,
Och tiden står för honom still.

Han

* Efter *Oehlenschläger*.

Han bodde fredligt med Nomaden
I kulorna utmed det röda haf.
Han med Amfion byggde staden,
Och lagar han med Solon gaf.
Han följde Cecrops på dess flotta,
Med Bacchus Indien han vann,
På Pindens höjd i Nymfers grotta,
Till Hades' bleka land steg han.
Pegasen med de starka vingar
Till skänks han af Apollo tog,
Och väldigt, såsom örnen svingar,
På gudagångarn mellan stjernor drog.
Ny syntes honom än den gamla verlden,
Och dunkla medeltiden ny,
Då djerf han for den höga färden
Med Faust och Beelzebub i sky.
Hvar hemlighet, för andeverlden egen,
För forskarn gömd, vet han ändå.
I drömmen ser han himlastegen
Och räknar englarna derpå.
Hvartut han vill kan han sig vända,
Till stjernors höjd, till jordens grund,
Från verldens ena till dess andra ända
Han flyger på en morgonstund.
Hvar boning öppnas för den höga gästen:

Han står, så snart han önskar blott,
I Nordens gamla kungafästen,
I Feers alabasterslott.
Ifrån palatsens stoj, från torgen
Han flyr till källans sorl, till enslig bygd.
Bland bergen dväljs han uti riddarborgen,
I öcknen under palmers skygd.
Hvad stort blef tänkt, hvad djerft blef företaget,
Der var ej hjelten blott, men han också.
Med Harald drar han till Bråvallaslaget,
Med Roland stupar han vid Roncevaux.
Han följde Orleans' mö i bålets lågor,
Med Luther manade han Påfven ut,
Drog med Columbus öfver vestervågor,
Och störtade med Winkelried på spjut.
Med Werther svärmar han, när våren blommar
Och månen blickar genom löfven ner:
Han diktar i den gröna sommar
En Odyssé i skuggan med Homer.
Om hösten, när en blåst går genom dalen
Och solen blodig färgar bergens topp,
Han står med Shakspeare uti riddarsalen
Och manar gamla skuggor opp.
När vintern breder sina skrudar
Likt dödens lakan öfver stelnad jord,
Då sitter han med Valhalls Gudar

I norrskensnatten öfver väldig Nord.
I handen Brages harpa klingar
Om strid och fall, om As och Alf,
Och snön ifrån de hvita vingar
Nerdammar öfver Valaskjalf. — —
Men dit, kring hvilket alla verldar ljunga,
Det som ej målas kan af menskohand,
Som ej förtolkas kan af menskotunga,
Hans eviga, hans rätta fosterland:
Der inga elementer strida,
I sanningens och fridens stat,
Der vänligt sitta vid hvarannans sida
Johannes, Balder och Sokrat:
Der oskulds englar sina liljor vira
Kring Herkulsklubban, — der de starke stå
Kring thronen, och med jubel fira
Den Onämnbare deruppå; —
Dit sträfvar han från grus och töcken,
Det anar han i allt hvad stort och skönt;
Men evigt famlar i tartarens öcken
Den, som hans flygt ej älskat eller rönt.

## Svanen och Fjälltrasten.

På en ättehög vid Belten
Nordens fjälltrast satt en gång.
Öfver skogarna och fälten
Klingade hans vilda sång.

Gungande på vikens vågor
Kom en svan från sydlig sjö.
Präktigt emot solens lågor
Glänste hennes vingars snö.

Hvilka färger! hvilka toner!
Hvilken röst så ren, så klar!
Som dem endast söderns zoner,
Endast Febi fågel har.

"Arme! hur du sjunger illa!
Under dina tallars tak
Huru länge vill du drilla
Utan regel, konst och smak?

"Hvad är snillet utan smaken?
Styrkan utan allt behag?
Lär dig sjunga, det är saken,
Efter noter. Så gör jag."

"Sångmöns gåfvor äro skilda,"
Sade trasten, litet stött;
Söderns toner äro milda,
Mina — dem har Norden födt.

"Andra stjernor hos oss flamma,
Andra känslor och begär.
Kan väl sången bli densamma,
När dess ämne ombytt är?

"Är ej konsten verldens spegel,
Tidens, folkens hjeltedikt?
Har väl smaken annan regel
Än den han af snillet tiggt?

"Var fördragsam, sköna syster!
Hvar och en har fått sin del.
Vild min sång dig syns och dyster;
Är då din förutan fel?

"Låt oss allt slags skönhet älska.
Låt det Nordiska också
Ha sitt värde, fast det Velska
Kanske högre skattas må.

"Mät ej himlen på den trånga,
Falska skalan af ditt vett!
Konstens former äro många,
Fast dess väsende är ett."

Sade, och på djerfva vingar
Lyfte sig mot Odens sal,
Och den vilda sången klingar
Åter öfver berg och dal.

## Mjeltsjukan.

Jag stod på höjden af min lefnads branter,
Der vattendragen dela sig och gå
Med skummig bölja hän åt skilda kanter,
Klart var deruppe, der var skönt att stå.
Jag såg åt solen och dess anförvandter,
Som, se'n hon slocknat, skina i det blå,
Jag såg åt jorden, hon var grön och herrlig,
Och Gud var god och menniskan var ärlig.

Då steg en mjeltsjuk svartalf opp, och plötsligt
Bet sig den svarte vid mitt hjerta fast:
Och se, på en gång allt blef tomt och ödsligt,
Och sol och stjernor mörknade i hast:
Mitt landskap, nyss så gladt, låg mörkt och höstligt,
Hvar lund blef gul, hvar blomsterstängel brast.
All lifskraft dog i mitt förfrusna sinne,
Allt mod, all glädje vissnade derinne.

"Hvad vill mig verkligheten med sin döda,
Sin stumma massa, tryckande och rå?
Hur hoppet bleknat, ack det rosenröda!
Hur minnet grånat, ack det himmelsblå!
Och sjelfva dikten! Dess lindansarmöda,
Dess luftsprång har jag sett mig mätt uppå.
Dess gyckelbilder tillfredsställa ingen,
Lösskummade från ytan utaf tingen.

Dig, menskoslägte, dig bör jag dock prisa,
Guds afbild du, hur träffande, hur sann!
Två lögner har du likväl till att visa,
En heter qvinna och den andra man.
Om tro och ära fins en gammal visa,
Hon sjunges bäst, när man bedrar hvarann.
Du himlabarn! hos dig det enda sanna
Är Kainsmärket, inbrändt på din panna.

Ett läsligt märke af Guds finger skrifvet!
Hvi gaf jag förr ej på den skylten akt?
Det går en liklukt genom menskolifvet,
Förgiftar vårens luft och sommarns prakt.
Den lukten är ur grafven, det är gifvet:
Graf muras till, och marmorn ställs på vakt.
Men ack! förruttnelse är lifvets anda,
Stängs ej af vakt, är öfver allt tillhanda.

Säg mig, du väktare, hvad natten lider!
Tar det då aldrig något slut derpå?
Halfätne månen skrider jemt och skrider,
Gråtögda stjernor gå alltjemt och gå.
Min puls slår fort som i min ungdoms tider,
Men plågans stunder hinner han ej slå.
Hur lång, hur ändlös är hvart pulsslags smärta!
O mitt förtärda, mitt förblödda hjerta!

Mitt hjerta? I mitt bröst fins intet hjerta,
En urna blott med lifvets aska i.
Förbarma dig, du gröna moder Hertha,
Och låt den urnan en gång jordfäst bli;
Hon vittrar bort i luften: jordens smärta,
I jorden är hon väl ändå förbi,
Och tidens hittebarn, här satt i skolen,
Får, kanske, se sin fader bortom solen."

## Vafthrudnismal.

(*Ur Sämunders Edda.*)

*Oden.*

Råd mig nu, o Frigga,
Ty mitt hjerta lyster
Att Vafthrudner gästa.
Ständigt står min håg
Att till kamp i forntidsrunor kalla
Vise jätten, som beröms af alla.

*Frigga.*

Härars höge fader,
Får dig Frigga råda,
Blif i Gudars gårdar,
Ty jag vet förvisst,
Ingen enda i de jättars rike
Uti vishet är Vafthrudners like.

*Oden.*

Vida har jag farit,
Mycket har jag frestat,
Många Gudar pröfvat;
Nu jag veta vill

Huru det ser ut, och hur man talar
I den klyftige Vafthrudners salar.

*Frigga.*

Hell dig då på resan,
Och välkommen åter
För Asynjor alla!
Må ditt snille ej
Svika dig, o Gud, som tiden stiftar,
När du visdomsord med jätten skiftar.

---

Vandrade så Oden
Visdomskamp att fresta
Med allvise jätten;
Kom till salen hän,
Der sin boning jättefadren hade,
Och steg in, och talade och sade:

*Oden.*

Hell dig, o Vafthrudner!
I din sal jag träder
Att dig sjelf få skåda.
Främst jag veta må
Om du är, som många mena,
Allvis jätte, eller vis allena.

*Vafthrudner.*

Ho är man, som stiger
I min sal och räds ej
Sålunda att orda?
Ett jag säger dig:
Är du ej dess klyftigare, låter
Jag väl knappt dig af min dörr gå åter.

*Oden.*

Gångråd kallar jag mig,
Ty af gången tröttad,
Törstig hit jag kommer,
En sjelfbuden gäst.
Lång var resans möda. Du mottage
Gästfritt, som en kämpe höfs, den svage.

*Vafthrudner.*

Hvarför då, o Gångråd,
Står du der på golfvet?
Sätt dig opp på salsbänk,
Sedan pröfve vi,
Om nykomne gästen eller
Gamle talaren för vittrast gäller.

*Gångråd.*

Fattig man det egnar,
Som till rik man kommer,
Höfviskt tal att föra,
Eller tiga still.
Talträngd mun — det har jag vetat länge —
Gagnar honom illa hos de stränge.

*Vafthrudner.*

Säg mig då, o Gångråd,
Efter du, på golfvet
Ståndande, vill pröfva
Lyckans skiften, — säg
Fålens namn, som genom himlens slätter
Drager dagen öfver menskoätter!

*Gångråd.*

Skinfaxe är fålen,
Som på himlen drager
Öfver menskoätter
Dagen med sitt ljus,
Gyllne manen öfver jorden strålar.
Ypperst är han ibland snabbe fålar.

*Vafthrudner.*

Säg mig se'n, o Gångråd,
Efter du, på golfvet
Ståndande, vill pröfva
Lyckans skiften, — säg
Hästens namn, som drar från österns trakter
Natten öfver goda Gudamakter!

*Gångråd.*

Rimfaxe är hästen,
Som drar natten öfver
Goda Gudamakter.
Af hans betselstång
Droppar skum, när det till morgon stundar,
Deraf kommer dagg i dal och lundar.

*Vafthrudner.*

Vidare, o Gångråd,
Efter du, på golfvet
Ståndande, vill pröfva
Lyckans skiften, — säg,
Huru heter ån, som gränsen sätter
Mellan jättarnes och Gudars ätter?

*Gångråd.*

Ifing heter ån, som
Mellan jättars söner
Och de höge Gudar
Delar jorden af.
Öfver Ifing ingen is skall hvila,
Evigt öppen skall dess bölja ila.

*Vafthrudner.*

En gång ännu, Gångråd,
Efter du, på golfvet
Ståndande, vill pröfva
Lyckans skiften, — säg
Vallens namn, der en gång striden rasar
Mellan Surtur och de milde Asar!

*Gångråd.*

Vigrid heter vallen,
Der emellan Surtur
Och de milde Asar
Slaget ståndа skall.
Hundra raster uppå hvarje sida
Håller Vigrids vall, der man skall strida.

*Vafthrudner.*

Gäst, du röjer visdom.
Stig till jättebänken,
Låt oss orda samman
Sittande; välan,
Snillets kamp vi här i salen våga,
Lif för lif. Jag svarar. Du kan fråga.

*Gångråd.*

Först och främst, Vafthrudner,
Om du sådant känner,
Svara på mitt spörsmål,
Kloke Jotun: säg,
Sviker dig ej annars visdomsgåfvan:
Hur blef skapad jord, och himmel ofvan?

*Vafthrudner.*

Af Ymers lemmar
Blef jorden skapad,
Och bergen växte
Utaf hans ben.
Af hans blod framvällde vattnen alle,
Himlen hvälfdes af hans hufvudskalle.

*Gångråd.*

*Gångråd.*

Svara nu, Vafthrudner,
På mitt andra spörsmål,
Om din visdom gäller,
Och du sådant vet:
Sol och måne, som på himlen flamma,
Säg, Vafthrudner, ifrån hvem de stamma?

*Vafthrudner.*

Den samme fader
Ha sol och måne,
Och Mundelföre
Så är hans namn.
Ständigt vandra de kring himlarunden,
Mäta åren, dagarna och stunden.

*Gångråd.*

Svara nu, Vafthrudner,
På min tredje fråga,
Om du vis vill nämnas,
Och du sådant vet:
Hvadan kommer dagen, hvadan natten,
Vexlande utöfver land och vatten?

*Vafthrudner.*

Af ljusa Delling
Är dagen aflad,
Men mörka natten
Är Nörves barn.
För att tälja tiders skiften sedan
Gode Gudar ställde ny och nedan.

*Gångråd.*

Säg mig nu det fjerde,
Prisade Vafthrudner,
Du som vis vill nämnas,
Om du sådant vet:
Hvadan kommer vinter, hvadan sommar,
Som för Gudar fryser eller blommar?

*Vafthrudner.*

Den kalla vintern
Är son af Vindsval.
Svasuder kallar
Man sommarns far.
Begge skola vexlande regera,
Tills ej himlens makter finnas mera.

*Gångråd.*

Lös mig nu, Vafthrudner,
Ock min femte fråga:
Hvilken utaf Asars
Höga Gudaslam,
Eller utaf Ymers slägte,
Framstod först, när tidens morgon bräckte?

*Vafthrudner.*

Tallösa vintrar
Förr'n jord blef skapad,
Bergelmer föddes,
Thrudgelmers son.
Men Urgelmer hette dennes fader,
Jätteslägtens äldste ättefader.

*Gångråd.*

Tyd mig nu min sjette
Fråga, o Vafthrudner,
Om du vis vill nämnas,
Kloke kämpe, säg:
Huru danades den gamle jätten,
Förste stiftarn utaf Jotna-ätten?

*Vafthrudner.*

Af Elivågor
Dröp etter länge,
Tills sist det stelnat
Till jätte hop.
Gnistorna, från Sydhem sände,
Lif och värma hos den frusne tände.

*Gångråd.*

Ännu må mitt sjunde
Spörsmål du besvara,
Om du vis vill nämnas,
Och du sådant vet:
Huru aflade — det må förvåna —
Jätten barn, förutan jättekona?

*Vafthrudner.*

I jättens armhål,
Som sagan qväder,
En jungfru föddes,
Och son dertill.
Men sexhöfdad son, förtälja andra,
Födde jättens fötter med hvarandra.

*Gångråd.*

Åttonde af spörsmål
Må du än besvara,
Visaste af jättar,
Ty du vet det väl:
När den långa tid af dig besinnas,
Hvad är äldst af hvad du mäktar minnas?

*Vafthrudner.*

Tallösa vintrar
Förr'n jord blef skapad,
Bergelmer föddes.
Det mins jag äldst
Hur den vise jätten, död alltredan,
Lades på sitt skepp, och brändes sedan.

*Gångråd.*

Om du vis vill nämnas,
Och du sådant mäktar,
Tyd af mina spörsmål
Än det nionde:
Hvadan kommer vind, som svingar
Öfver böljan aldrig sedda vingar?

*Vafthrudner.*

Hrösvelger sitter
Vid himlens ända,
En väldig jätte
I örnehamn.
Nattens storm och vindens sus om dagen
Äro fläkten utaf vingeslagen.

*Gångråd.*

Ännu jag dig spörjer,
Om du alla Gudars
Ätteräkning känner:
Hvadan kommer Njord,
Fast till börd ej höge Asars broder,
Ärad dock med tempel och med stoder?

*Vafthrudner.*

I Vanhem fordom
Blef drotten skapad
Af vise makter.
Till gisslan gafs
Han åt Asar sedan. Han skall vända
Hem till Vanahem vid tidens ända.

*Gångråd.*

Säg mig än det elfte,
Om du alla Gudars
Ätteräkning känner:
I Valfaders sal
Säg hur lefva väl Einherier alla,
Tilldess himlens höga makter falla?

*Vafthrudner.*

Einherier alle
I Odens gårdar
De huggas dagligt
Och kora dödsrof.
Från striden rida
De se'n och dricka
Med Asar öl;
Och derhos i enig ro och gamman
Spisa de Sährimmers fläsk tillsamman.

*Gångråd.*

Säg mig nu det tolfte,
Hur du känner alla
Gudars ätteräkning?
Hvad du sannast vet
Utaf Gudars runor, du berätte,
Utaf jättars, du allvise jätte!

*Vafthrudner.*

Om jättars runor
Och alla Gudars
Jag sannt kan orda;
Ty verldar alla
Jag känner; nio
Har jag besökt,
Sjelf inunder Nifelhem. Der fäster
Hel, den bleka, sina döda gäster.

*Gångråd.*

Vida har jag farit,
Mycket har jag frestat,
Många Gudar pröfvat.
Hvilka väsen, säg,
Äro lefvande ännu och kända,
Se'n den stora vintern gått till ända?

*Vafthrudner.*

Lif och Lifthrasir
Bli qvar allena,
Fördolde uti
Hoddmimers skog.
Morgondaggen när de samma,
Och från dem de nya slägten stamma.

*Gångråd.*

Vida har jag farit,
Mycket har jag frestat,
Många Gudar pröfvat,
Men se'n ulfven sist
Slukat solen, säg, hvem sätter
Solen, ny igen, på himlens slätter?

*Vafthrudner.*

En dotter föder
Den gamla solen,
Förr'n Fenrer slukar
Dess gudaglans.
Efter Asars fall, på samma vägar
Rider hon, som hennes moder plägar.

*Gångråd.*

Vida har jag farit,
Mycket har jag frestat,
Många Gudar pröfvat.
Hvadan äro mör,
Sväfvande, med vise hågen,
Öfver jorden nyfödd utur vågen?

*Vafthrudner.*

Tre ätter sprida
Mögthrasirs döttrar
Kring nya gårdar.
Allena de
Äro skyddsmör, hvilka jorden trygga
Fastän fostrade der jättar bygga.

*Gångråd.*

Vida har jag farit,
Mycket har jag frestat,
Många Gudar pröfvat;
Men, Vafthrudner, säg,
Hvem tar väldet ibland Asars slägte,
Sedan Surturs lågor äro släckte?

*Vafthrudner.*

Se'n lågan slocknat
Skall Vidar bygga
I Gudars gårdar,
Och Vale med.
Mode, Magne Mjölner ta, och friden
Följer ändtlig på den långa striden.

*Gångråd.*

Vida har jag farit,
Mycket har jag frestat,
Många Gudar pröfvat;
Men, Vafthrudner, säg,
Huru faller Oden sjelf till slutet,
Sedan Asars välde blifvit brutet?

*Vafthrudner.*

Af Ulfven blifver
Tidsfadren slukad,
Men starke Vidar
Tar hämnd derför;
Ty i Ulfvens gap sin arm han häftar,
Tills, i vargstrid, han har knäckt hans käftar.

*Gångråd.*

Vida har jag farit,
Mycket har jag frestat,
Många Gudar pröfvat;
Men, Vafthrudner, säg
Hvad i Baldurs öra Oden sade,
När sin son han uppå bålet lade!

*Vafthrudner.*

Det vet ej dödlig
Hvad du i örat
På Baldur sade
I tidens morgon. —
Med läppar, vigda
Till döden, qvad jag
Forntida runor
Och Gudars fall.
Visdomsord har jag med Oden skiftat:
Visast är du, du som tiden stiftat!

## Asatiden.

Du sofver, Heimdal, son af de nio mör,
Och Gulltopp hvilar, och Gjallarhorn rostas och tiger.
Till Himminborg syns mer ingen stig som för,
Och Surturs slägte ovaktade Bifrost bestiger.

Ack! fordom var dock din sömn som fågelns lätt;
Från himlens ända ditt spejande öga såg alla,
Och ingen ann än saliga Gudars ätt
Beträdde bryggan, som leder till höga Valhalla.

Der red Valfader, så högväxt som stjernströdd natt,
Som ljuset enögd, på åttafotade springarn.
Den vise korpen på milsbreda skuldran satt,
Och allting visste den vingade tidningsbringarn.

Och Thor sig reste på knakande vagn, så hög,
Och fyllde bältet med åskor, och blickade mulen.

Fram öfver bron det vrenskande spannet flög,
Och gnistor stänkte, som stjernor, från lågande hjulen.

Han högg sin Mjölner i fjällen: der blef en dal.
Han drack af hafvet: det sjönk mellan torkade bräddar.
Med tiden stred han, med trollen i Lokes sal,
Med midgårdsormen, som rundt kring Heimskringla sig bäddar.

Drack han i Thrudvang sitt mjödhorn på kämpavis,
Fridsälle Gudar besökte väldiga Norden.
Öm, som en fästmös suckar, kom Vanadis,
Och Frey steg neder i värmande regn öfver jorden.

Då var naturen ej ännu en liflös kropp;
En ande rördes i nu förstelnade leder.
Gullmanig Skinfax drog strålande dagen opp;
När Rimfax fnyste, dröp dagg i dalarne neder.

I Ägirs armar låg moderlig Hertha gladt
(Den bruden ännu med stormande brudgum kringsvingar).
På fjällens spets den väldige örnhamn satt,
Och kylde verlden med vidtkringfläktande vingar.

I bergens salar satt jätten med trotsigt mod
Och drack för Loke en skål ur menniskoskallar.
Grönskäggig strömkarl sjöng ur den blåa flod,
Och skogsfrun svängde sitt släp mellan grönskande tallar.

Och skalden framgick kring jorden, med helig håg,
En dyrkad främling, de salige Gudarnas like.
På menskligheten höjder steg han och såg
Rundtomkring verlden, så stolt som en kung kring sitt rike.

Och hänryckt grep han i harpan med senfull hand.
Ej veklig vällust, ej qvinnoglam ljöd från dess strängar.

Om frihet sjöng han, om ära, om fosterland,
Om segersömnen på Rotas blodiga sängar.

Han reste stenen med runor på kämpens mull,
För Nordisk hjelte han spridde i Valhalla festen.
Sjelf Gudars fader steg opp från sin thron af gull,
Och Thor bjöd vänlig ett stålhandskadt hand-
slag åt gästen.

J höga minnen, i häfderna än J stån,
Som tomma harnesk, dem ingen kan fylla på
jorden.
Den slappa tiden skygger med skräck derifrån,
Och hjeltelifvet är endast en saga i Norden.

Sof roligt, forntid! Fåfängt Iduna mer
Drar dina bragder, som rostade svärd, utur
grafven.
Ett annat slägte till främmande Gudar ber,
Och sångens senor ha brustit som handlingens
glafven.

Upp-

Uppvakna Heimdal! Blås som till Ragnarok,
Så himlen remnar, och Valhallas herrlighet flammar,
Och dagens dvergätt, så kraftlös, så öfverklok,
Må tro på ljungarn, som nalkas med straffande hammar.

---

## Jätten.

Jag bor i bergets salar,
Djupt under jorden,
Dit aldrig Odens öga
Trängt med sin stråle.
Jag hatar hvita Asar
Och Askurs söner,
Som böja knä för Gudar,
Dem jag föraktar.

Min glädje är att åka
På midnattsstormen.
Jag trampar fältens gröda,
Jag bräcker kölar.
Jag leder vandrarn vilse
Från sökta hyddan,
Och fröjdas att han ryser,
När jätten skrattar.

Dock tål jag dagen,
Hur klart han skiner,

När blott Valkyrior vifta
Blodröda vingar.
Hur skönt när bågens svalor
Kringflyga hären,
Och breda svärdet kyler
Ett menskohjerta!

"Hvad vill du med din oskuld,
Du Emblas dotter?"
Se, uti trollets armar
Har blomman vissnat.
"Hvad strider du för landet,
Du Nordens yngling?"
Han sålde fädrens grafvar
För lumpna guldet.

Der satt en vis i dalen,
Han talte sanning,
Så djup som Oden talar
Med Mimers hufvud.
Jag slog en handfull dunster
För grubblarns öga.
Hur skönt! Den narrn förnekar
Allfaders välde.

Jag hatar skaldens drömmar,
De Valhallsburna,
Om fosterland och ära,
Om dygd och Gudar.
Jag kan ej dåren locka
Från blåa molnen;
Dock är jag nöjd; på jorden
Är han föraktad.

Thor kommer med sina hammar,
Jag ler åt honom;
Jag sätter fjällens hjelmhatt
Uppå min hjessa.
Låt hjeltekraften kämpa,
Låt solen stråla.
Det onda är odödligt,
Liksom det goda.

## Hjelten.

*(1813)*

Hvarför smädar du mig ständigt,
Ögonblickets lumpna skara,
Utan vilja, utan merg?
Fånga fjärlarna behändigt,
Men jag ber, låt örnen fara
Fri kring sina blåa berg!

Ser du, kring den starke anden
Växa alltid starka vingar.
Hvad rår örnen väl derför?
Dufvan plockar korn i sanden,
Men *han* tar sitt rof och svingar
Mot den ban, der solen kör.

Frågar stormen, när han ryter,
Frågar himlens höga dunder,
När det öfver jorden far,
Om det någon lilja bryter,
Om det i de gröna lunder
Störer ett förälskadt par?

Evigt kan ej bli det gamla,
Ej kan vanans nötta lexa
Evigt repas opp igen.
Hvad förmultnadt är skall ramla,
Och det friska, nya växa
Opp utur förstörelsen.

Icke jag har härjat fälten,
Ej hvälft Södern opp och Norden,
Det hör högre makter till.
Skalden, tänkaren och hjelten,
Allt det herrliga på jorden,
Verkar blindt, som anden vill.

Uppe bland de höga stjernor
Skrefs den väldiga bedriften,
För hvars skull jag kom hit ner.
Icke tidens kloka hjernor,
Ej den falska lyckans skiften
Hämma hennes fortgång mer.

Derför går jag, trygg och lika,
Huru ock mitt rykte ljudar,
Hvart mig ock mitt öde för.
Ej för menskor vill jag vika,

Endast för de höge Gudar,
Hvilkas tysta röst jag hör.

Låt dem flykta, låt dem fara,
Mina slafvars hop, som rysa
Vid den högre kraftens bud.
Ensam går jag. Natt skall vara,
Innan himlens sjernor lysa,
Innan hjelten blir en Gud.

Falla kan jag. Under månen,
Den omvexlingsrika, bodde
Ingen fri för ödets kast.
Lejontämjarn, gudasonen *
Föll, när svekets klädning grodde
Vid hans breda skullror fast.

Men han reste sig, och tände
Sjelf sitt bål på höga Oeta
Och flög dän, gudomliggjord.
Så min hjelteban ock ände.
Och vill bålets namn du veta,
Söder heter det och Nord!

* Herkules.

## Herkules.

(*Nyåret 1814.*)

Jofurs son fick vandra kring och blöda,
Lejonet omfamna, hydran döda,
Hämta gyllne frukt från diktens land,
Förr'n han mottogs uti gudasalen,
Der den rosenkransade pokalen
Räckes honom utur Hebes hand.

Mensklighet! se der din bild. Förgäfves
Böjs din ädlare natur, förqväfves
Gnistan, som åt dig Prometheus stal; —
Du är Jofurs son: du måste blöda,
Lejonet omfamna, hydran döda
Och stå fri uti Olympens sal.

Lyfter tiden nu, med blod i håret,
Opp sitt hufvud, hvilar gamla året
Som en mördare i grafven, — nej,
Fast hvar stridens arm af fruktan veknar,
Fast hvart anlete af fasa bleknar,
Starka, ädla själ, förtvifla ej!

Står du stilla gråtande och blickar
Ner i det förflutnas grafchor, nickar
På dess väggar månget konterfej
Af de ädla, som du älskat, — gläder
Ingen sol dig, intet vestanväder,
Goda, ädla själ, förtvifla ej! —

## Den vaknade örnen.

*(1814)*

Hans vinge var skjuten, hans öga var lyckt,
Han sof på sin klippiga ö.
Vi trodde, den väldige sof för att dö;
Se, nu har han vaknat. Kring land och kring sjö
Han spänner sin kungliga flygt.

Som natten han breder de stormvingar ut,
Och ljungarens åskor han bär.
Förskräckelsen flyger kring korparnas här.
Små roffåglar, akten er, hämnarn är när,
Han gör på er delning ett slut.

J suten så tryggt på Europas lik
Och hackaden bit ifrån bit.
J snattraden dumhet båd' hit och dit:
Att verlden var fri och att korpen var hvit,
Så var edert eviga skrik.

Välan så försvaren er, nu är det tid,
Låt se, hvad J ändtligt förmån.
Ur skyarna kommer han, bragdernas son,
Och verldsrymden fylles af vingarnas dån,
Och klon är som jordringen vid.

Flyg, kungliga örn, som du fordom var van,
Din segerflygt, flyg ännu den,
Att småkräken darra på thronen igen,
Och hvem, som fått vingar till flygt, sträcker än
Mot solen, mot solen sin ban.

## Nore. *

(*1814.*)

En okänd kämpe lik, som mot en sköldmö strider,
Med sluten hjelm, med blinda slag,
Så, Nore, var vår strid. Fäll hjelmen ner omsider,
Och känn din systers anletsdrag!
Drag stridens handske af. Din hand är fast som hällen,
Kom, räck mig den till trohet, öfver fjällen!

Ack! fordom lekte vi, ett tvillingpar, tillhopa,
En högväxt ätt uti Allfaders hus.
Som två Valkyrior snart vi flögo kring Europa,
Och Roma föll, en verld i grus.
Oemotståndlig var vår arm, som himlaflamman,
Ty Nordens sköldar klingade tillsamman.

Den unga kraft är vild, dess lekar heta döden.
Ett slagfält jorden för oss låg.

* I anledning af freden i Kiel.

Dess byten togo vi, och värjde oss för nöden,
Likt örnens var vårt återtåg.
Omkring de rika fält vi strödde blod och lågor,
Och gyllne drakar klöfvo mörkblå vågor.

Men Valhall slöt sin port, det herrliga, det höga;
Dess minnen bleknade i Odens land.
Der kom en hvitklädd Gud, med tårar i sitt öga,
Med fridens palmqvist i sin hand.
Vi löste pansart af. Vi gjorde det med smärta —
Och sågo fromt ner i vårt eget hjerta.

Hvar blef du, broder, af? Du kände ej din syster.
Med sköld och svärd du mot mig stod.
Det blinda hatet kom, en svartalf lömsk och dyster,
Och Götha drack de blindas blod.
Dock hviskade alltjemt en röst: Din broder är det,
Och fridens goda engel grep om svärdet.

Ack! huru mången gång, se'n dagens stormar tego,
Och rörd jag såg en stilla qväll,

Hur evighetens ljus, de bleka stjernor, stego
Som hvita andar, från din fjäll,
Jag tänkte: fridens bud, J Nores helsning bringen!
Men fåfäng var min väntan: der kom ingen.

Så skildes våra bröst af fjällarna och svärden,
Vår kraft blef spilld, vår barm blef kall.
Med mina bragders dån en tid jag fyllde verlden
Och sist — med dånet af mitt fall.
Till slut vi stodo der, i skygd af lundens grenar,
På Nordens graf förfallna bautastenar.

Förgäfves än en gång steg Balder opp på jorden,
*Carl August* var hans nya namn.
Ett präktigt stjernfall lik, han glänste öfver Norden,
Och återvände i sin faders famn.
Men — är hans ande ej i Norden fullt förkolnad,
Kom, låt oss svärja tro inför hans vålnad!

Hvad? Skulle Nordens folk och krafter, evigt skilda,
Som dragna klingor nötas mot hvarann,

Tills fädrens helga jord förtrampats af de vilda,
Och Asars ätt bland slafvarnas försvann?
Och Odens Havamal, kring Odens gamla säten,
En dag förstummat för barbarers läten?

Vid Sveas kronor, nej! Nej, vid S:t Olofs bila!
Vid Vasas slagsvärd! så skall det ej bli.
Ej mer på Nordens jord en fiende skall hvila,
Men han skall hvila deruti.
Af dödens liljor binds en krans. Här gror ej annan;
Den doftar kyligt kring den klufna pannan.

Du höga hjeltekraft, du bodde förr i Norden,
Högbröstad, senfull, axelbred.
I ludna armar du tog himmelen och jorden,
Nu tros du lagd i högen ned.
Välan, som Hervora vi dig ur högen kalla,
Och Tirfing flammar, och barbarer falla.

Är Odens öga släckt, det gyllne, för oss? Bullra
Ej dina åskor, höga Thor?
Stå fjällarna ej qvar och svepa kring sin skullra

Den blåa stjernemantelns flor?
Ge bergen icke jern? Ge dalarna ej männer
Och äro Nor och Svea icke vänner?

Välkommen till mitt bröst, välkommen höga Nore!
Du Asarnas och styrkans son!
Der är din plats. Ve oss om den förgäten vore,
Du var för länge skild derfrån.
I Norden vara skall *en* kraft, *en* enig vilja,
Hvad Gud förenat må ej menskor skilja.

Se ej med längtan mer utöfver hafvets yta,
Vänd emot Södern ej din håg,
Der Herthas blomsterö, och hennes systrar, flyta
Med gröna lunder på den blanka våg.
Er skiljer hafvet åt, men Seveberget löder
Ditt land vid mitt. Hvad söker du i Söder?

Förtroligt från i dag vi vilja sitta båda,
Och stödja hvar sin fjällrygg hop.
Mot öster vilja vi och emot vester skåda,
Med

Med hvar sin sköld mot hvar sin hop.
Som en förtrollad ö skall Norden stå. På stranden
Stålklädde männer gå, med svärd i handen.

Se, friden stiger ner! Hur skön, med gyllne vingar,
Han solar sig vid bäckens rand!
Sitt horn, med perlor fyldt, den rike Ägir bringar,
Och Frejas tårar glittra på vår strand.
I hjelmen, aflagd nyss, de glada barn sig skyla,
Och qvällens vindar kämpens panna kyla.

Och Mimer visar oss sin länge glömda källa
(Dess botten kallas evighet),
Och manligt vett och kraft och rätt och sanning välla
Ur ådran, som den vise vet.
Skarpt, kraftigt tvättar hon, för Manhems gamla ära,
Hvar skamfläck bort af dagens vishets-lära.

Och dikten träder fram, som dagens plåga söfver,
Och andas värma midt i Nordens köld.

Sin blomsterduk hon bär, och rullar ut den öfver
Den höga forntids svarta sköld.
Hur yppig duken är! Hur allvarsam är grunden,
Som hafvet djup, och vid som himlarunden!

Så länge jorden gör ännu sin dans kring solen,
Så länge Nordens klippor stå
Och kyla, blottande, sitt marmorbröst mot polen,
Så länge, Nore, vårt förbund bestå!
Hvad sjelf ej är ett helt, sig till det hela slute!
För hvarje halft är stunden hastigt ute.

Den dag skall gry en gång, som Nordens ära
kröner,
Och enar Asars barn på Asars jord,
Då Gefions ö med Juels, med Tordensköldars
söner,
Som vaktskepp ankrar utför fjällstängd Nord.
Träng, viking, ej för när! Hon hvilar lugnt i
säfven,
Men stridens röda hane gal i stäfven.

Och kommer någon se'n vår sköldeborg att hota
Och stjäla friden från vår strand,

Med dödens fågel då på skullran, hviftar Rota
Blodröda vingar öfver haf och land.
Förgrymmad reser sig ur hvilan fjällens dotter,
Och slår med try par armar, som Starkotter.

## Skaldebref.

*(1815.)*

NASO till ADLERBETH sin helsning ur skuggornas rike!
Majas bevingade son förer den villigt till dig.
Ty från diktningens land ännu besöker han jorden,
Ännu med gyllene spöet jagar han skuggorna hit.
Språksam lärer han oss hvad skönt, som bildas deruppe,
Genom den vingades mun känna vi sången i Nord.
Väl gaf fordom han bort till Apollo den strängade lyran,
Sin uppfinning likväl älskar Cylleniern än.
Nyligen förde han hit din Maro och sedan din Flaccus,
Kellgren, stolt af sin vän, läste dem båda för oss.
Skockad hängde en hop på den läsandes skullra och drack med
Giriga öron hvart ord, kändt med förtjusning igen.
Händerna klappade vi: det lät, som när vindar om våren
Uppe på blomstrande jord stöta i dalarna hop.

Se, då nalkades mig med hån illfundige Guden,
Hviskade, hörd af en hvar: "Naso, dig glömmer han dock,
Dig, som lefde likväl, som dog vid Asarnas vagga,
Dig, som diktade sjelf, tror jag, i Götiska ljud" *.
Alltså han smädade mig: Horatius skrattade bittert,
Maro, så blyg som han är, vände sig bort för att le.
Silfverbågen likväl, den Pythiska, spände och *min* hand,
Klingande pilen derfrån träffade målet ibland.
Mången helsade mig för den Romerska sångens Triumvir,
Efter de prisade två nämnde man äfven mitt namn.
Böcker, tre gånger fem, om förvandlade former jag diktat;
Dikten, så säger man mig, lefver i minnet ännu.
Iris ur skyarna lik, i mångfaldt spelande färger
Ännu med skiftande band knyter hon himmel och jord.
Upp! jag viger dig in att vara min härold i Norden,
Öfver ditt hufvud, o Skald! sväfvar min ande från nu.

* Epist. ex Ponto, IV. 13.

Sjelf jag fyller uti de bleknade dragen på taflan,
Visar dig, trogen och sann, lätta gestalternas min.
Sjelf ingifver jag dig sexfotade versen, som dansar
Rask, som bland blommorna hän dansar den skummiga flod. —
Skynda dig. Timmarna fly, re'n gråna de lagrade lockar,
Febus för alla en gång gömmer båd' lyra och sol.
Dock — han gömmer dem ej, han gifver dem blekare åter,
Solen är mattare här, lyran är formad af moln.
Ty hit tränger ej mer från jorden, än själen af tingen,
Bilden i källorna lik dallrar den eviga här.
Sorglöst sväfva vi kring bland liljor, väfda af månsken,
Under de luftiga trän sträcka vi lemmar af dunst.
Kroppen förvittras till luft, men sinnet är evigt det samma,
Sanning och snille och dygd lefva bland skuggorna qvar.
Derför är plats i vårt lag för Svensken med Romaresinnet,
Latiens skalder en dag famna sin nordiske bror.

## Nyåret.

(*1816.*)

Hvem rider så sent på sin svarta häst?
I natten droppar det blod.
Hvad flyktar han för, den främmande gäst?
Bida, du riddare god!
Förgäfves! Han ser sig ej om, får ej stanna,
Och stjernorna slockna omkring hans panna.

Försvunna år, var det du? — Farväl!
För en stund se'n var du vår kung;
Nu är det förbi: på din arma själ
Har du mycket, din räkning blir tung.
Deruppe, deruppe en domare sitter,
Försvara dig, bleknade, om du gitter!

Din son — det är skönt, att ej slägten ännu,
Den legitima, dör ut —
Din son blir vår konung och hyllas som du,
Och på hyllning det tager ej slut.
Till honom, till honom vi krypande vädje,
Och tigge af honom vår lumpna glädje.

Han kommer. Du pöbel, till jorden sjunk,
Hans häst räknar anor; gif rum!
Hans Höghet har klädt sig till tiggarmunk,
Och hans blick är orolig och skum.
Svärd förer han icke, den adlige hjelte,
Men radband i hand och en dolk i bälte.

Hurra, hvad kröningspengar han sår!
Betrakta prägeln, du pack!
Frihet derstädes afbildad står,
Det är skada, att foten har black.
Sanning står äfven; dock synes mig galet,
Att hon predikar — från hospitalet.

Fridspalmen blef oss ett stamträd till slut,
I dess skygd bo folken i ro.
Ordning går in, och skatten går ut,
Och på köpet fås kristelig tro.
Handeln är fri och hvar loflig näring,
Och vid hvar kröningsfest fri förtäring.

Visst synes slägtet en krympling, men det
Kommer af Engelska sjukan.
Dvergen är artig; Hans Majestät

Tänker till hofnarr att bruka'n.
Biltog förklaras på dess begäran
En parvenu, som man kallar Äran.

Hejsan! Religionen är Jesuit,
Menniskorätt Jakobin,
Verlden är fri, och korpen är hvit,
Vivat Påfven — och Hin!
Ut vill jag resa till Tyskland att lära
Dikta sonnetter till tidens ära.

Välkommet, nyår, med mörker och mord
Och lögn och dumhet och flärd!
Jag hoppas, du arkebuserar vår jord,
En kula kan hon vara värd.
Hon är orolig, som mången annan,
Men allting blir lugnt, om hon skjuts för pannan.

TILL

*Lunds Akademie-Kansler,*

**H. E. Grefve L. v. Engeström**

*d. 1 Januari 1816.*

Det gamla året sjönk till sina fäder
Att tala om din godhet och din vård:
Den nya solen öfver böljan träder,
Och blickar neder på din Lundagård.

Ack! åt din vagga han sin skugga skänkte,
Med mången stam ett årsbarn växte du.
Som yngling sedan satt du der och tänkte
På landets väl, som du bereder nu.

Och närmst till thronen steg du att försona
Förtjenst och lycka en gång i vår bygd.
Der står du nu, och, med din eklöfskrona,
Bär blomsterkransen af en landtlig dygd.

Blygs dock ej, statens förste man, att skydda
Det stilla vettets yrken här;

Ty minnets språkrör göms i deras hydda,
Kring verlden hörs det, hvad som hviskas der.

Som andar gömda, Konst och Sanning båda
Den grundval hålla, hvarpå stater stå.
Se, jordens axel kan du icke skåda,
Men jorden hvälfves omkring den ändå.

Så hägna ljuset du, med redligt sinne!
I Södern är dess middagsglans förbi;
Dess norrsken ännu öfver Norden brinne!
Klart skall det brinna med din chiffer i.

Försmå ej sången från ditt lundas dalar,
Der tacksamheten bäst ditt värde vet.
Det långa året idel prosa talar,
Förlåt, om nyårsdagen är poët!

TILL

*Lunds Akademie-Kansler,*

## *H. E.* Grefve L. v. Engeström.

(*Aug. 1816.*)*

Har du sett en far, som reser vida
Från de sina, dem han älskar så?
Emot många stormar får han strida,
Många branter får han klättra på;

Tills hans lycka mognar, och omsider,
Lik en rotfast ek, i trotsig ro
Lyfter kronan, och sin skugga sprider
Öfver dalen, der hans söner bo.

Månget tröstfullt bref likväl han sänder,
Mången präktig gåfva hem förut,
Tills han sjelf, med kungasöner, länder
Till de kära på *en* dag till slut.

Då, hvad glädje öfverallt! För festen
Öppnar sig hvart hjerta och hvar dörr.

* Vid en af Akademie-staten gifven fest.

O hur lik sig är den ädla gästen,
Litet åldrad, lika god som förr!

Hög och stjernprydd sitter han i ringen
Af de många, som han vakat för;
Men på band och stjerna tänker ingen,
Bott på fadershjertat innanför.

Och en tår i hvarje öga smyger,
Och en bön i hvarje hjerta göms,
När hans namn utöfver glasen flyger,
Och hans skål till sista droppen töms.

## Skål för Svenska Kungahuset.

*(1816.)*

Carl Johans och landets och frihetens far!
Dig tackar den frälsade Norden.
Lik solen i nedgång, förstorad och klar,
Ditt namn lyser mildt öfver jorden.
Skönt kläder dig kronan. Dess gyllene krans
Kring silfrade lockarna gjuter sin glans.
En skål för den åldrige Kungen!

* * *

Två vacklande throner i Norden du fann,
Carl Johan! du såg deras våda:
Den ena du stödde, den andra du vann,
Ditt svärd vakar än för dem båda.
Föreningens fana på molnhöljda fjäll
Du reste, och högt öfver fredliga tjäll
Hon sväfvar med skyddande vingar.

Se, Norden har vaknat, med ådror af jern,
Med ögon af norrskenets lågor;
En fjällvägg är skölden, det klingande värn,
Och bältet de stormande vågor.

Ur grafven du väckte hans jätte-lik opp,
Din ande regerar den väldiga kropp,
Och din är hans arm och hans hjerta.

* * *

Du växer bland oss lik en svärdslilja opp,
I skuggan af faderlig lager,
Du framtidens borgen, du Skandiens hopp,
Du stjerna i morgonens dager!
På ungdomens tröskel din Bragbägar töm,
Och svär att förvärfva din faders beröm:
Den ed är en hjelteson värdig.

Låt vaknade Norden ej somna igen!
Af kronor din far vann dig tvenne;
Den tredje är minnets. I arf går ej den,
På Carlvagnen hänger han henne.
Upp, visa, o Oscar, att du är hans son;
Med bragder lös henne en dag derifrån,
Ty bördsrätten gäller i Norden!

## Prins Oscar.

(*d. 4 Juli 1817.*)

En telning född af södra solen,
Till Norden flyttad, drogs du fram.
All blomningstid är kort kring polen:
Bär frukt, du konungsliga stam!

Lyft kronan emot himlarunden
Och sträck din rot, lik fjällens trygg,
Djupt i den jernbemängda grunden,
Och berg och dalar öfverskygg!

Välkommen, Prins, bland Svenske männer!
Tag afsked af din barndoms år!
Ifrån i dag dig ryktet känner;
Nu är du Nordens, är du vår.

Omkring de gamla kämpasäten
De höga skuggor gå igen.
Fördunklad blott, men ej förgäten
Är storheten i Norden än.

Och

Och lejonet, som springer öfver
De strömmar tre med lätta fjät,
En mäktig ledare behöfver;
Var stark, om du vill tygla det!

Så fyll din plats i höga Norden,
På hopp och minnen lika rikt,
Och veckla ut ditt lif för jorden,
En nyvigd segerfana likt.

---

## Götha Lejon.

(*På Oscars dagen.*) *

Det gamla Götha lejon hvilar,
Med öppna ögon sofver det.
Dess dröm är om de brutna pilar
Och om de rifna jägarnät.
Frid ler i Nord, frid ler i Söder,
Och glädjen bär han i sin famn:
Då klinga vi med glasen, bröder,
Och sjunga hans och *Oscars* namn.

Men flyger kriget öfver Norden
På dunkelröda vingar opp,
Och ropa rösterna ur jorden
Om forntids bragd, om framtids hopp:
Då, bröder, klinga vi med svärden,
Då kalla vi på *Oscar* än,
Och, vaknadt, kring den häpna verlden
Går Götha lejon löst igen.

Det simmar öfver mörkblå vågor
Och stormen flyger i dess man.

* I Skånska krigs-befälets namn.

Det är så gladt, det andas lågor,
Och störtar fram på välkänd ban.
Då flyr den bleka jägarskara,
Som fordom hennes fäder flytt;
Då ryter det, och bergen svara
Med bäfvan till dess röst på nytt.

Du *Carlars* son, du Nordens stjerna,
Vårt hjerta och vårt svärd är ditt.
Tag mot vår fria hyllning gerna,
Ditt namn är kärt, ditt folk är fritt.
Led oss så långt som hafvets bölja,
Så långt som dagens öga når;
Vi slå på sköldarna och följa
Hvart *Oscar* och hvart segren går.

## Sång för Jemtlands Fältjägare.

Det rör sig, det hvimlar vid skogens bryn,
Gevären blixtra mot dagen,
Och hurraropet flyger mot skyn:
Då gläder sig döden med bister syn,
Ty hans förpostkedja är dragen.
Och framåt hon ilar från trakt till trakt:
Det är Svenske män, det är Jemtlands jagt.

Vi jaga, som björnen han jagar i Nord,
Som lejonet jagar i Söder.
Dock — deras jagt är för glömskan gjord:
Vårt villebråd är det skönsta på jord,
En Sverges ovän, som blöder.
För Sverges ära, för Sverges makt
Öfver berg, öfver dal skallar Jemtlands jagt.

Bespara dig flygten och fall med mod,
Du ovän från östan, från sunnan!
Bakefter dig ilar skidlöpare god,
Och aldrig irrar hans vingade lod;

Med lifvet du kommer ej unnan.
På den har döden sin hand re'n lagt,
Som råkar i skotthåll för Jemtlands jagt.

Stån trygga, J hyddor i dalarnas natt;
Stån trygga, J snöfjällar höga,
Der stjernehvalfvet sin krona satt!
Och, Storsjö, blicka mot himlen gladt,
Du fjällens mörkblåa öga!
Kring er och kring fädernas grafvar på vakt
Stå Svenske männer, står Jemtlands jagt.

Du fosterländska, du fria jagt,
Som jagar för landet och kungen!
På faran gifver ej jägaren akt,
Han leker med henne så oförsagdt,
Och dör han, så dör han besjungen.
Och tusende eko i fädernetrakt
Upprepa sången om Jemtlands jagt.

## Vid Jubelfesten i Lund.

*(1817.)*

Du, som tände likt en tvillingstjerna
Religionen och Förnuftet opp!
Vårda begge! De förlikas gerna.
Fyll med klarhet hvarje mensklig hjerna,
Fyll hvart menskligt bröst med tro och hopp!

Led, o Fader, led den vilda tiden,
Som i stormen sina frökorn sår!
När orkanen en gång är förliden,
Växe af dem Sanningen och Friden
Opp för åldrar lugnare än vår!

Skydda landet, skydda kungahuset!
Tag vårt vishets-tempel i din vård!
Fritt som himlen sväfve öfver gruset
Tempelhvalfvet! Evigt stråle ljuset
Ofördunkladt öfver Lundagård!

## Carl XII.*

Kung Carl, den unga hjelte,
Han stod i rök och dam.
Han drog sitt svärd från bälte
Och bröt i striden fram.
"Hur Svenska stålet biter,
Kom, låt oss pröfva på!
Ur vägen, Moscoviter,
Friskt mod, J gossar blå!"

Och en mot tio ställdes
Af retad Vasason.
Der flydde, hvad ej fälldes;
Det var hans lärospån.
Tre konungar tillhopa
Ej skrefvo pilten bud.
Lugn stod han mot Europa,
En skägglös dundergud.

Gråhårad statskonst lade
De snaror ut med hast:

* Vid minnesfesten 1818.

Den höga yngling sade
Ett ord — och snaran brast.
Högbarmad, smärt, gullhårig,
En ny Aurora kom:
Från kämpe tjugeårig
Hon vände ohörd om.

Der slog så stort ett hjerta
Uti hans Svenska barm,
I glädje som i smärta
Blott för det Rätta varm.
I med- och motgång lika,
Sin lyckas öfverman,
Han kunde icke vika,
Blott falla kunde han.

Se, nattens stjernor blossa
På grafven längese'n,
Och hundraårig mossa
Betäcker hjeltens ben.
Det herliga på jorden,
Förgänglig är dess lott!
Hans minne uti Norden
Är snart en saga blott.

Dock — än till sagan lyssnar
Det gamla sagoland,
Och dvergalåten tystnar
Mot resen efterhand.
Än bor i Nordens lundar
Den höge anden qvar:
Han är ej död, han blundar,
Hans blund ett sekel var.

Böj, Svea, knä vid griften,
Din störste son göms der.
Läs nötta minnesskriften,
Din hjeltedikt hon är.
Med blottadt hufvud stiger
Historien dit och lär,
Och Svenska äran viger
Sin segerfana der.

# EPILOG

## vid Magister-promotionen i Lund

*1820.* *

Den glada fest, den lagerfest är slutad.
Till älskad krets af syskon och föräldrar,
Som räknat månader och dar och stunder,
Den efterlängtade, den kära yngling
Tillbakavänder, nu en bildad man,
Med mästerbrefvet och med segerkransen.
Betydningsfull bör festen vara för er,
J lagerkransade, J nyinvigde!
I ringa bilder har det högsta gått
Förbi i dag för edra glada ögon.
Ty detta är det herrliga hos menskan,
Att hon kan fatta tingens inre väsen,
Ej hvad de *synas*, men hvad de *betyda;*
Och verkligheten, hvart vårt öga ser,
Den är symbolen endast af ett högre.
Parnassens tinnar hafven J bestigit,
De solbeglänsta mensklighetens höjder;
Ty högre stiger icke menskan opp,
Än Vettenskap och Konst ledsaga henne.

* Författaren var promotor.

Förr stod parnassen i en hednisk verld,
Och kring dess dubbla toppar dansade
I evigt solsken ungdomsfriska Gudar;
Men vid dess fot låg verldens medelpunkt,
Apollostaden * med sitt vishetstempel.
Ingifvelsen, den gudasände, hade
Sin källa der, och ur orakelhålan
Det mörka ödets anderöster stego,
Från jordens hjerta skickade i dagen.
Nu står parnassen i den kristna kyrkan,
Men vigd och helgad, renad och förädlad,
Ty i dess granskap tydas himlens under,
Och lammets hvita fana öfverskygger
Med englavingar gamla gudaberget;
Och orgelns toner brusa derutöfver,
Den store orgelns bild, som ingen ser,
Hvars silfverpipor gå igenom verlden,
Och till hvars toner, spelade af *Gud*,
Naturens hjerta slår och sferer dansa.
En lagerkrans J hämtat från parnassen,
Bevaren den och glömmen ej hans anor!
Från Febus stammar han, från ljusets Gudom.
Ty idealet under Dafnes skepnad
För Guden flydde, som det flyr ännu

* Delfi, som af Grekerna ansågs för jordens medelpunkt. Der var äfven Kastaliska källan och Pythiska oraklet.

För vishetens och sångens vän på jorden.
Andtruten följde han den flyende,
Den älskade, utöfver berg och dalar,
Med lyran på sin arm, och aftonvinden
Slog ett adagio i dess silfverströngar
Och Gudens suckar svarade dertill.
Och redan är förföljarn henne nära,
Hans andedrägt re'n bränner hennes skullra,
Hans armar öppnas re'n att famna henne.
Då bad hon upp till Zeus med sträckta händer:
"Förbarma dig, o gif mig ej till pris
Åt snillets Gud, ej sådan som jag är
Låt honom fatta mig: förvandla förr,
Hur helst du vill, den lefvande gestalten!"
Och se, på en gång (underbart att höra!)
De späda föttren växte fast i jorden,
Det smärta lifvet reste sig till stam,
Till grenar bredde sig de sträckta händer,
Och håret susade som löf i vinden.
Rörd tryckte Febus den förvandlade
Intill sitt bröst: ännu var trädet varmt,
Och hjertat slog ännu inunder barken.
En qvist han bröt sig utaf nyfödd lager
Och flätade den in i gyllne lockar,
Och bar den jemt till tecken af sin kärlek,
Och från den stunden (det är sagans mening)

Nå Febi söner ej det högsta sköna,
Det högsta sanna: det flyr undan för dem,
Och, när det stadnar, är det re'n förvandladt,
En ringare natur, en fallen engel;
Den rätte engeln bor uppöfver stjernor.
Men ur den fallnes anlet genomskina
De höga dragen af ett himmelskt ursprung,
Och Dafnes hjerta klappar under barken.
Bevaren derför eder lagerkrans,
Ty den betecknar edert mål i lifvet.
Han binder eder vid de högre makter,
De eviga, som vistas uti ljuset,
Och nu sitt tecken på er panna fäst.

Men tecknet är ej saken, vägen är
Ännu ej målet, det står fjerran borta.
Hvad dagens högmod kallar mästerbrefvet,
Ack! det är ju ett städjobref allena,
En pantförskrifning af ert hela väsen
Till ljusets tjenst, till sanningens. I dag
J hafven svurit hennes adelsfana.
Ty menskligheten adel samlar hon,
Och ingen ofrälst kämpar under henne.
En stormig tid, en vild emottar eder,
En väldig valplats, lika vid med jorden.

Det murkna gamla, det omogna nya
Med blind förbittring kämpa nu om verlden.
Hvart striden lutar, det vet menskan ej,
Dess lotter vägas på de gömda vigter,
Som hänga dallrande emellan stjernor;
Men ljusets vän vet lätt sin plats i striden.
Det sägs, att solen sänks, att dagen grånar:
Välan, så kämpen under aftonrodnan;
Dag är det nog ännu att vinna slaget.
Tron ej hvad håglösheten hviskar till er,
Att striden är för hög för er förmåga,
Och att den kämpas ut väl er förutan.
Hvad menskligheteus herrlige ha sökt,
Sitt hela sköna, rika lif igenom,
Väl är det värdt att sökas af oss alla.
O! det är skönt att sluta sig till dem,
Om också som den ringaste, den siste.
Men för de höga makter ofvan skyn
Är intet ringa, intet stort här nere.
Härföraru ensam vinner icke slaget,
De djupa leder vinna det åt honom.
Verldsanden verkar genom menskokrafter,
Och af det spridda ringa fogar han
Med konsterfarna händer hop det stora.
Så bringom villigt till hans haf af ljus
Vår ringa gnista, till hans gudakrafter

Vår menskokraft. —

Ty det är *kraft* och *klarhet*,
Som Febus fordrar af de kransade.
Den samme Gud, som tände dagens fackla,
Var äfven Guden med det gyllne svärd,
Med silfverbågen, hvilken fällde Python.
Sjelfständig kraft är mannens första dygd.
Fast skall han ståuda som en Herkulsstod,
På klubban lutad, höljd i lejonhuden.
Det lösa vacklandet, den blinda lättron
Är dagens kräfta uti unga sinnen;
Hon fräter tanken bort ur hjernans kamrar,
Och mod och styrka ur det fria bröst.
En hvar kan icke bli en Genius,
På säkra vingar stigande mot ljuset;
Men hvem som vill kan pröfva, förr'n han dömmer,
Kan fatta sjelf den sanning, han besvärjer,
Kan känna sjelf det sköna, han beundrar.
Helt visst i tankens stilla verldshaf än
Der ligga många obekanta öar,
Och mången stjerna speglas der kanske,
Ej hittills upptäckt utaf forskarns öga.
Kan du ej plöja sjelf de djupa vågor,
Så lyssna villigt till de vises röster,
De vidtberestes, som med säkra tecken
Tillbakavända från de nya landen.

Men tro ej allt hvad skeppare förtälja
Om oerhörda ting, som de erfarit,
Om verldens gåta, ändtligt löst af dem,
Och om den vises sten, som de ha funnit.
De arme dödlige! Den vises sten
I knappen sitter på Allfaders spira,
Och menskohänder bryta den ej lös.
Förgäfves mana de den höga sanning
Med mörk besvärjningsformel; just det mörka
Fördrar hon icke, ty hon bor i ljuset.
I Febi verld, i vetande som dikt,
Är allting klart: klar strålar Febi sol,
Klar var hans källa, den Kastaliska.
Hvad du ej klart kan säga, vet du ej;
Med tanken ordet föds på mannens läppar:
Det dunkelt sagda är det dunkelt tänkta.
Den sanna vishet liknar diamanten,
En stelnad droppe utaf himlaljuset;
Ju renare, ju mera värd han skattas,
Ju mera lyser dagen ock igenom.
De gamle byggde Sanningen ett tempel,
En skön rotunda, lätt som himlahvalfvet,
Och ljuset trängde in från alla kanter
Uti den öppna rund, och himlens vind
Melodiskt lekte i dess pelarskogar.

Nu bygger man ett Babelstorn i stället,
En tung, barbarisk byggnad: mörkret kikar
Igenom trånga fönstergluggar ut.
Till himlen skulle tornet nå, men hittills
Har det dock stadnat vid förbistringen. —
I diktens riken är det, som i tankens.
All dikt är genomskinlig. Af kristall
Dess stad är bygd, och ljuset, tusendubbladt,
Tillbakastrålar från dess spegelmurar.
Men på dess gator vandra upp och ner
Ovanskliga, olympiska gestalter
Af strålar väfda och af rosendoft;
Det fins ej fläck på deras gudalemmar
Och himlens stjernor skina dem igenom.
Allt snillrikt träffar som en blixt: det är
Ett ögonblickets barn, men ögonblicket
Utaf dess verkan går igenom sekler.
Tro ej, det mörka är betydningsfullt,
Just det betydningsfulla är det klara.
Betydelsen är som en spegelbild:
Den är ej till, då intet öga ser den.
I många strålar bryter sig det Sköna
För menskans syn: till alla sidor blickar
Det rika ljuset med sitt Janusanlet.
Den höga Konsten är så rik som ljuset,

En stor månghörning är dess tempelbyggnad.
All färg fördrar hon, endast mörker ej;
Hvar mörker finnes, der har Konsten felat
Och solen, himlens snille, har gått ner.

Så lefve ljuset! Sprides det af eder
I fosterbygden, i det kära landet,
Der barndomsvänner bo, och fädren hvila.
Frid öfver deras stoft! Ett minnets land,
En stor stamtafla är det höga Norden.
Hvarthelst vi blicka står en hågkomst för oss.
I hjeltars aska gro de Svenska skogar,
Om äfventyr från fordom sjunger vågen,
Och Nordens himmel skrifves full hvar qväll
Med gyllne runor om de store döde.
Der blickar *Wasa* till sitt frälsta folk,
*Linné* ser ned till sina blommor alla,
Ock *Kellgrens* öga söker än sitt land
Hvar gång han stämmer in i stjernesången.
Förtörnen ej de väldiga deruppe,
De himlaklara! Siaren har sett dem
Betänksamt skakande de visa hufvud
Åt tidens tecken, åt de feberdrömmar,
Som spökade i kärnfrisk Nord, åt töcknet,
Som lagt sig kring den fordom klara himmel.

Men nordanvinden är ej död ännu,
Jag hör på afstånd slagen af dess vingar;
Han fläktar smittan bort från berg och dalar
Och sopar stjernehvalfvet rent igen,
Och Nordens sinnen klarna med dess himmel.

Med detta hopp jag hemförlofvar er,
J ädle ynglingar, J ljusets svurne,
Det evigas apostlar uti Norden!
I fosterlandets namn, i menskligheteus,
Jag lyser deras frid utöfver eder.
Gån ut, prediken Evangelium,
Det Sannas Evangelium, det Skönas,
Det glada budskap från den bättre verld,
Der allt är gudafrid och himlaklarhet.
Och när J en gång (gälle det er alla!)
Igenomstridt den femtiåra striden
För ljusets sak, när er gullbröllops-fest
Med Sanningen är redo till att firas,
Och evighetens gräns-sten, grafvens häll,
Som vigselpall står öfverhängd med blommor:
Välkomna då, J silfverhårade,
J Febi svanor, o! välkomna åter
Till samma tempel, som i dag er rymmer,
Till samma lager, ej förvissnad än,

Men blott ett halft århundrade mer mogen!
Ack! icke jag emottar eder då,
Förstummad längese'n är då min stämma,
Och detta hjerta: som slår nu så varmt,
Är stoft, och någon vänlig stam deröfver
I vinden skakar sina gröna lockar.
Men anden (hoppas jag) ser ner ännu
Till jorden, till de välbekanta ställen,
Der tåget skrider öfver Lundagård
I templet opp att hämta sina kransar.
Och sakta orda mellan sig de gamle
Om flydda dagar, om sin ungdoms drömmar,
Och jemte dem ett slägte, ofödt nu,
Med vördnad lyssnar till de visa röster; —
Då gläds jag än en gång åt eder högtid.

## Till Agardh

*vid hans återkomst från Frankrike.*

*(1821.)*

Välkommen hem! Hvad sökte du i Söder,
Som ej fins här?
Hvar gräset grönskar och hvar blomman glöder,
Ditt rike är.

Ett herrligt rike, och ett folk af englar
I jordens grus!
Förnöjde sitta de på lätta stänglar
Och dricka ljus.

Dagg kallas glädjetårarne, som falla
På deras kind,
Och himlaspråket, som de tala alla,
Är sommarvind.

Väl den, som fattar rätt de stilla orden,
När vår står ung!
Skönt är ditt rike, skönt jemväl i Norden,
Du blomsterkung!

Styr det som förr; välkommen till oss åter!
Gif nu din vård
Åt blomstren ock, som Svea knoppas låter!
På Lundagård!

*VID*

## Skånska Hofrättens invigning

*den 4 Juli 1821.*

FÖR H. M. KONUNGEN.

Skön är, o kung, din dubbelkrona:
Den sjelf du vann med bragders rätt.
Bär den som hittills, och försona
Din samtid med en kungaätt.
Mot dagens tadel, dagens fara
Beskyddar lätt den gyllne ring;
Men kungar måste äfven svara
På häfdernas Allshärjarting.

Der är, o kung, ej folket ringa,
Men mången hög är ringa der,
Ty våldet der förutan klinga
Och smickret utan tunga är.
Väl dig, CARL JOHAN! för din ära
Du finner der en oköpt tolk;
Den tolken är ditt hjerta nära:
Ditt skonade, ditt fria folk.

## För H. K. H. KRONPRINSEN.

Och du, som ärfva skall hans spira,
Ärf ock hans nit för rätt och lag!
Prins, skönare kan du ej fira,
Än nu du gjort, din födslodag.
Som klippan på de fasta grunder,
Står Nordens thron på Nordens lag,
Med hjessan trygg mot himlens dunder,
Och foten fast mot böljans slag.

Från Södern hänger, och till Norden,
En mäktig våg bland stjernors här.
Hon håller verlden jemnt: på jorden
Rättvisan hennes afbild är.
De minsta välden, som de största,
Dem bär, dem upprätthåller hon.
Ett domarsäte var den första,
Och det blir ock den sista thron.

## För HOFRÄTTEN.

Du lagens nyss upplåtna öga,
Du tunga uppå Themis våg
Hell dig af låga och af höga,
Du väntade af hög och låg!
Du länk från folket till monarken,
Den svages skygd, den trycktes hopp!
Som fordom Israel till arken,
Till dig allt landet blickar opp:

Det skörderika land, det sköna!
I vågor går den gyllne slätt,
Och stilla susa lunder gröna: —
Omgärda dem med frid och rätt!
Glöm ej, hvad våldet blott vill glömma,
De ädlas tröst, de visas bud:
"På jorden måste menskor dömma,
Men öfver stjernor dömmer Gud."

## Skålar

*vid H. K. H. Kronprinsens återkomst till Sverige*

*1822.*

### För H. M. KONUNGEN.

Du gaf åt Nordens hjelteminnen
Ditt namn och dina bragders dån,
Gaf nya land och nya sinnen;
Hvad bäst du gaf, var dock din son.

Min är han, — så ditt hjerta talar,
När han Europas kärlek får; —
Men Nordens haf, dess berg och dalar,
De svara åter: han är vår.

### För H. K. H. KRONPRINSEN.

Välkommen, Prins! Till trofast sköte
Din Nord dig åter trycka får.
Ditt glada folk går dig till möte,
Som Längtan emot Hoppet går.

Lik drottarne i fordna verlden
Du nyss din Eriksgata red;
Då svor, hvarthelst du styrde färden,
Hvart hjerta dig sin hyllnings-ed.

Och Södern tjusades och lade
Sin blomsterduk uppå din stig.
Af allt det sköna, som han hade,
Det skönsta dock det gaf han dig.

När Maj har löfvat våra lindar,
Och vakteln slår på lummig strand,
Då kommer *hon* med vårens vindar,
Med svanorna, till Sagans land;

Der minnet än på trötta vingar
Från runsten och till runsten flyr,
Och stormen som ett Drapa klingar,
Och bäcken som ett äfventyr;

Och full af hjeltestoft är jorden,
Och himlen sjelf af sagor full,
Ty der kör Thor sin vagn kring Norden
Och Freja spinner der sitt gull.

Thors kraft och Frejas skönhet vandra,
Två gyllne bilder i det blå.
Den ena är för dig, den andra
För henne, som du tänker på.

*TILL*

## Norska Stortingets Deputerade

*1823.*

Är Norden icke skön, J bröder,
Är den ej nu er dubbelt kär?
Hvar ligga länderna i Söder
Så lyckliga som Norden är?

På thronen sitter mognad ära
Med krona och med lagerskrud,
Och thronen, liksom folket, nära
Står Hoppet med sin unga brud.

Hon uppsteg, skön som Frejas stjerna,
Ur vågorna på klippig strand,
Och hjeltedottren trifves gerna
Uti det gamla hjelteland.

Det är ej här, som annorstädes,
Der slafvars glädjerop beställs,
Ty fritt kring Östersjön man glädes
Och fri är glädjen vestanfjälls.

Och forntids store andar blicka
Med tjusning till den jord, dem födt,
Och framtids Nornor duken sticka
Med lager och med rosenrödt.

De ädla brödrafolken lefve,
De tvillingar ur Asahem!
Och Norden blifve — hvad han blefve,
Om samma lag förente dem!

## För OSCAR och JOSEFINA

*1823.*

Du Gud, till hvilken fädrens slägte bad,
Du, som så länge upprätthållit Norden!
Håll än din hand utöfver land och stad,
Gör folket trefvet och gör kungen glad,
Och visa bort från oss den storm, som går
kring jorden!

På Carlarnas, på Odens kungastol
Låt Oscar trifvas, låt hans ätt få stanna!
Hans ära flyge ifrån pol till pol,
Och präktigt skine tidens midnattssol
Uppå hans kronas guld, på lagren kring hans
panna!

Men som en rosenknopp, i kronan fäst,
Som en förgätmigej i lagerkransen,
Så gläde Josefina oss dernäst,
En hvit, en rosenröd och blåögd gäst,
Skön, som på hjeltars stoft en Alf i månskens-
glansen.

I Sveas salar vare ljus och frid,
Och frid och ljus i Sveas hyddor vare!
Och når till stranden tidehvarfvets strid,
Han bryte sig, som vågorna, dervid,
Och Gud och kung och folk sin gamla Nord
försvare!

---

**Skål**

## Skål i Göthiska Förbundet.

(*1829.*)

När Oden med Asar från solens land
Drog segrande in öfver Sundet,
Och spridde ett slägte kring Mälarens strand
Med ljuset i tanke och svärdet i hand —
Då stiftades Götha Förbundet

De ättgode män, som sin kungsstol ställt
Kring bordet i höga Walhalla,
Och hjelten, som blödde på Lützens fält,
Och han, som drog djerf öfver fruset Bält,
De voro förbundsbröder alla.

Linnæi system, som för oss tyder ut
Hvar dalens, hvar ängarnas runa,
Och Polhems kalkyler och Wasas beslut,
Och Kellgrens evärdliga sånger till slut,
De äro förbundets Iduna.

Hvad storsint är handladt i farans stund,
Hvad skönt, som är bildadt i Norden,
Hvad ädelt, som blomstrar på jernmängd grund,
Det kommer dock allt från det gamla Förbund,
Församladt på toppen af jorden.

Så länge det fins af den fria ätt
Blott två, mellan fjällen och Sundet,
Som låga för Sanning och våga för Rätt,
Så länge bryts icke Förbundet så lätt:
En skål för det fasta Förbundet!

## Skål i Preste-ståndet.

*(d. 1 Maj 1829.)*

Den store Anden går sin gång derute,
Förklarar himlen och gör böljan fri;
Men äfven här, i kretsen, som vi slute,
En fläkt utaf hans vingar känne vi.

Hvad lif han gjuter i hvart hjerta neder,
Klär hvar förhoppning grön, som snart hvar stam!
Välkommen du vår Nyårsdag, som leder
Den sena våren öfver Norden fram!

Skin gladt på stadens torn, på sjö och lunder,
Krön Riddarholmens spiror med din glans!
Ty Sverges ära sofver derinunder,
Och ingen glömme hvad här fordom fanns!

Och när på Mälarvågen aftonljuset,
En hektisk rodnad likt, har slocknat ut,
Då se vi opp till mörkblå Riddarhuset,
Det stjernbeströdda, der all split tar slut.

Dit bedje vi till kungars kung att styra
Så rådslag, som beslut, till landets väl,
Och till den frihet, som ej heter yra,
Och till den lydnad, som ej heter träl.

En Majskål, bröder, för det kära Norden,
För kung och kungahus och tvillingsthron,
För himlens grundlagsfrågor här på jorden:
Förädlad mensklighet och Religion!

## Vid Magister-promotionen i Lund

*1829.* *

Tre gånger tre midsommarens sol har stigit ur vågen
Tidigt på morgonen upp och vakat tills länge på qvällen,
Sedan jag talade här, med en krans af ynglingar kring mig.
Tre gånger tre af de vexlande år förändra oss alla,
Plöja i pannan, och snöga i håret, och snöga i hjertat.
Köld är den åldrandes vinst; men jag prisar evärdlige Fadren
Att han bevarat mitt inre för frost, att jag älskar som fordom
Tankens allvarliga värf och diktens olympiska lekar.
Derför jag glädes som förr af staden, helgad åt begge,
Der jag förlefvat min gladaste tid, der löfviga kronor
Känna igen mig ännu och helsa bekant, och en hågkomst

* Författaren företrädde vid denna akt Prokanslerens ställe.

Står i hvart fönster och nickar mig till med förklarade ögon.
Dock — när kronorna dött, och de hjertan, som mindes mig, brustit,
Se, då står det ännu det mäktiga templet, det fasta,
Under hvars tusenåriga hvalf parnassen har ställt sig.
Hemma jag räknar mig der, ty han är befolkad af minnen
Fjerran från skönare dar, och af er, J fäder och Vise!
Ingen jag skådar bland er, som ej vän eller lärare var mig:
Mången jag saknar likväl, och *en,** som sednast har bortgått
Tog mig i faderlig vård och lärde mig skalan till sången,
När jag var ung och behöfde hans råd: och han harmades icke,
Om jag ej följde dem jemt, men försökte, som ynglingar pläga,
Vingarnas par i rymder ej hans; det var ädelt af honom.

* Professor A. Lidbeck.

Ryktet må glömma hans namn, men jag tackar den glömde i grafven,
Ack! i en främmande graf, ty han dog i befolkade öcknen;
Enslig i lifvet han var och enslig förblef han i döden. —

Mannen må peka på graf och på natt, men för eder, J unge,
Falla dess varningar, likt timvisarens skugga, — i solsken.
Se hur han strålar den Deliske Gud, hur han kläder med lager
Porten, som förer er in i verlden, er förtsa triumfport!
Icke den sista blir det (så tänken J), vägen är fullsatt
Framåt med likar till den, och strålande tempel på höjden,
Fulla af Gud, blott vänta på er, och lärarestolar,
Vishetens åldriga bon, förbida er: domaresäten
Bjuda er hålla med kraft rättvisans osvikliga vågbalk.
Hela den blomstrande verld, den sköna, som lefver inom er,

Ut må hon träda och prägla sig af i stat och i kyrka. —
Gläusande syner är det: jag har sett dem, jag ock, i min ungdom,
Ack! men för litet af dem blef verkligt. Förtrollade öar
Skimrade äfven för mig: min blick var på ledande stjernor,
Handen på rodret alltjemt, och jag bredde hvart segel i vinden.
Men när jag nalkades bäst, då veko de öarna undan,
Vika mig undan ännu allt längre och längre i vester,
Stanna ej, innan de nått nedgående solen, och der först
Ankrar den simmande Arkipelag, — han ankrar i grafven.
Dock — fast allt ej må nås, är bemödandet skönt, ty i lifvet
Sträfvandet sjelft är sitt mål, när det gäller hvad ädelt och stort är.
Derför förmanar jag er, att J akten och minnens med kärlek,
Äfven när hjessan är kal, de drömmar, som bodde inunder

Ynglingens krusiga hår, ty de komma från Gud, och att mannen
Icke må tänka för smått, bör ynglingen hoppas det stora.
Ack! men det stora är ej för en tid, förbildad som denna,
Som af dem gamla har gömt hvart lyte, och tager förskottsvis
Alla den nyares fel. Sen på, hur den haltande vacklar
Mellan idén och handlingens kraft, oduglig för begge,
Hermafroditisk, ej qvinna, ej man, ej dikt och ej sanning,
Obevingad för skyn och vingelfotad för jorden.
Detta är lynnet alltjemt af en tid, som ännu ej satt sig;
När han går öfver till form, månskifte i häfderna är det,
Vädret är vexlande då, och magnetnåln irrar kring skifvan.
Skall hon ej föra er vill, så förstån missvisningens gradtal,
Styren som stode hon fast, och det Rätta står fast och det Sanna,
Hur man förtyder dem ock, och det Sköna, som vexlar härnere,

Har dock i himlen sin eviga grund, sin stående urbild.
Hållen er faste vid dem, vid de tre, hur tiden må vackla.
Ynglingar, hören en faderlig röst, — ty som söner jag anser
Alla bland eder i dag, och en son jag har ju ibland er,
Fostrad med er, och bildad med er, och som älskar och söker
Samma det målet, som J, jag välsignar i honom er alla —
Rakt fram vare er gång, men sen J till höger, till venster,
Skefögd handlingen blir, för en tidsnyck vike ej mannen.
Tiggen ej dagens beröm, den som kryper opp till sitt rykte
Hastigt han faller igen: förakten den surrande myggdans,
Född i en slocknande sol, ty den krans, som J söken, betecknar
Ännu det evigas grönskande ring, han är mer än för stunden.
Detta är summan af tidens behof, det är summan af festen.

Dock — jag förgäter mig här, jag fördröjer
allenast er högtid.
Mig hör dagen ej till, det är du, som skall tala
och lära.
Derför, du vän från ugndomens dar, du purpur-
beklädde, *
Innan din purpur går ner, i dess aftonrodnad
bekransa
Lockar, som längta till lagren i dag; så har OSCAR
förordnat.

Innan du börjar likväl din lagerfördelning, så
skänk mig
En; den är icke för mig, men i en vill jag adla
dem alla.
Skaldernas Adam ** är här, den Nordiske sångare-
kungen,
Thronarfvingen i diktningens verld, ty thronen
är Göthes.
Visste blott OSCAR derom, han gåfve sitt namn
åt min handling:
Nu är det icke i hans, och än mindre i mitt,
men i Sångens,

* Promotor, Prof. Engström, var tillika afgående Rektor.
** Adam Oehlenschläger.

I den evärdliges namn, förnummen i Hakon och
Helge,
Som jag dig bjuder en krans, han är vuxen der
Saxo har lefvat.
Söndringens tid är förbi (och hon borde ej funnits
i Andans
Fria, oändliga verld), och beslägtade toner, som
klinga
Sundet utöfver, förtjusa oss nu, och synnerligt
dina.
Derföre Svea dig bjuder en krans, här för jag dess
talan:
Tag den af broderlig hand och bär den till minne
af dagen!

## Till Byström.

(*1829.*)

Hvad störst och ädlast Minnet äger,
Hvad skönast som Naturen har,
Det dör och vissnar, men du säger:
"Träd fram i marmor och blif qvar!"
Då stanna Styrkan och Behagen,
Ett folk af Gudar, i din sal.
Till evighet du adlar dagen
Och skönheten till ideal.

Hur lefva de i stenen alla,
Hvad former i olympisk glans!
Lyd, ty du hör *kung Carl* befalla,
Och böj dig, det är *Segrens* krans!
Gå tyst, det är *Linné*, som grundar
På blomsterverldens stilla gång:
Väck ej *Bacchanten* opp, som blundar,
Och stör ej *Bellman* i hans sång!

O konst, förunderlig att skåda,
Som jorden fast, som himlen ren!

Du medlar bäst emellan båda,
Ty du försmälter dem till en.
Det är ej jordens låga söner,
Som gå i Sergels sal igen:
Odödligheten pannan kröner,
Fast foten rör vid stoftet än.

Du Nordens son, hugg Nordens minnen,
Gif hjeltedrag och majestät
Åt tjugu seklers hjeltesinnen!
En väldig basrelief blir det.
Och när du ej har fler att skära
I yfverboren marmorhäll,
Som underskrift på Nordens ära
Din egen bild i randen ställ!

## Napoleons graf.

(*1831.*)*

Rör ej hans stoft; hvarhelst det hvilar
Står segerpelaren derpå.
Det är hans ära blott, som ilar
Till jordens gräns; låt stoftet stå!

Det var hans storhet, att han ville
Förena hvad dock söndras skall,
Det Gamlas och det nyas snille,
Det var hans storhet — och hans fall.

De begge böjas ej tillsamman,
De sprungo sönder i hans hand,
Och snart igen upplågar flamman
Af deras strid kring haf och land.

Den nya verlden med den gamla
På djupet möts, der solen vänds,
Och forn- och fram-tids andar famla
På minnenas och hoppets gräns.

* Med anledning af de flera förslag, som redan då gjordes i Franska deputerade kammaren, att flytta Napoleons stoft till Paris och förvara det under segerkolonnen på Vendôme-platsen.

Bland slocknade volkaners härdar,
En vågbalk med två tider på,
En gränssten mellan tvenne verldar,
Hans urna står, — der må hon stå!

Der kan han öfver begge blicka,
Och peka med sin herrskarstaf,
Hur begge sina vågor skicka
Att brottas kring hans jättegraf.

---

## På Gustaf II Adolfs minnesfest.

*1832.)* *

Du föll för allt hvad menskan heligt äger,
För frihet, ljus och tro.
Ett Herrans tabernakel var ditt läger,
Der blott cheruber bo.

Du bad till Gud hvar gång du strida ville,
Och han förnam din bön
Och nedsteg i ditt svärd och i ditt snille;
Det var din trohets lön.

Det var en ringa hop, du ledde neder
Från snöns och bergens land;
Men ingen menskomakt bröt dock de leder,
Din ande sammanband.

Så gick det fram, det stora företaget,
Med ljusets frön uti,
Tilldess du låg uti det vunna slaget
På blodig jord, men fri.

* Verserna afsjöngos af Wexiö Gymnasii-ungdom.

O Sveas ära, sköna morgonstjerna,
Hur är du gången ned!
Men i de rymder dväljes minnet gerna,
Der förr din glans du spred.

Hvarhelst en tanke far på lösta vingar
Mot himlen solbeglänst,
Hvar vettenskapen forskar, sången klingar,
Der se vi *hans* förtjenst.

Om *honom* än det öppna templet talar,
Om *honom* tidehvarf,
Som ljusna fjerran: sjelfva dessa salar
Vi fått af hjeltens arf. —

Derför med tårar fire vi ditt minne,
Det största Norden vann,
Du ädla, fria, konungsliga sinne,
Du ljusets riddersman!

## Efter talets slut vid Gustaf Adolfs-festen

*i Wexiö domkyrka d. 6 Nov. 1832.*

Mitt tal är slut. Hvad skulle jag ha sagt
Om tankens frihet, och om ljusets makt,
Om ej *ditt* svärd de hotade försvarat,
Om ej *din* själ på jorden dem förklarat
Och tryckt sin prägel på ditt tidehvarf?
Från slägt till slägt den prägeln går i arf,
Som menskligheteus hjertsköld, och förenar
De ädle alla, hur sig ätten grenar.
Der svärmar nu så mången Frihet kring
Med larm och gyckel öfver jordens ring,
Stör hafvets frid och öarnas och landens,
*En* Frihet blott är sann, och det är Andens
Den är från himlen, är för alla gjord,
Guds konungaförsäkran till sin jord,
Och hvar en menskohand den höge binder,
Der vissna rosorna på slägtets kinder.
Det var för den *du* kämpade. —
Farväl,
Du ädla, öppna, rena hjeltesjäl!
Naturen blir sig lik, och dolda krafter
Förnya ständigt hennes närings-safter.

Den samma sol, som sken på Breitenfeld,
Står ännu qvar på samma himmel ställd,
Och våren kommer än alltjemt och sätter
En blomma, der du föll på Lützens slätter;
Men menskovälden vexla ständigt om,
Och sjunket från sin ära småningom,
Förträngdt från länder, der dess thordön farit,
Ditt folk är icke hvad det fordom varit,
Och har till skydd på sin förgätna ö
Snart blott sitt armod och den djupa sjö.
Ack, längese'n vår sol är nedergången,
Och all vår storhet lefver blott i Sången.
Ty de, för hvilka fordom verlden skalf,
De äro stoft i Riddarholmens hvalf.
Ifrån det stamträd, som vårt högmod gläder,
Vår nakna tid med fikonlöf sig kläder:
Vi *tala* öfver allt hvad fädren *gjort*,
Men våra egna bragder ingen sport.
Ser än från stjernorna den store anden,
Förbarme han sig öfver nordanlanden! —
Det gifves stunder i ett jordiskt lif,
Helst sedan dagen slutat af sitt kif
Och söft sin korta fröjd, sin korta smärta,
Då menskan hvilar invid nattens hjerta,
Och högre tankar, bättre känslor slå
Sin rot i hjertan, som dem ej försmå.

Om i en sådan stund ditt sinne känner
En himmelsk kraft, som sina vingar spänner
Och tar dig med sig på sin himmelsfärd
Från små bekymmer och från dagens flärd:
Om då du anar, att det finnas torde
Ett högre syfte, att du lefva borde
För något bättre, ädlare behof,
Än blott din lilla del i dagens rof,
För menskligheteus sak, dess ljus, dess heder,
Och för ditt folk, hvars ära vill gå neder,
Och för ditt land, Europas Riddarhus,
Hvars sköldemärken falla nu i grus,
Och barnen krypa in med svärd och bälte
I fädrens hjelmar, för att leka hjelte; — —
J Svenske män, om någon sådan stund
Ert sinne lyfter öfver jordens grund,
Då sägen ej, det är en dröm. J glömmen,
Att edra fäder drömde just *den* drömmen,
Och der fanns ingen ibland store män,
Som icke lefde eller dog för den;
Det är om den, som himlens lyror sjunga,
Och Gustaf Adolf talar med *dess* tunga.

## Vid en Concert till förmån för Malmö stads arbets-inrättning.

(*Dec. 1832.*)

Med dödens svarta flagga Handeln seglar,
Och verldsförenarn är en fruktad gäst,
Ty böljan sjelf är smittad, och man reglar
Hvar öppen strand för fruktan eller pest.*

Och året om är himlen mörk som sorgen,
Och sommarsolen blott en saga är.
Det växer gräs på de förödda torgen,
Och tiggarstafvar, hvar en lund är när.

Från dörr till dörr de bleka barnen löpa
Och tigga bröd och växa opp till brott.
Ack! det är lätt att med en skärf få köpa
Sig fri från ögonblickets ömkan blott.

Men vill du gifva så att englar glädas,
Så afhjelp ej, men förekom en nöd:
Tänk uppå allas, men dock helst de spädas,
Och den, som arbet ger, ger också bröd.

* Kolera-sjukdomen närmade sig vid denna tid Sveriges kuster.

Till ingen annan gåfva är du pligtig,
All annan är förspilld. Ju mer du ger,
Ju mer begärs det. Som en vattusigtig,
Ju mer han dricker, törstar desto mer.

Gif derför ej för dagen, men för lifvet;
Den vises gåfva tusendubblar sig.
Tro, att med seder är det bästa gifvet,
Och *tänk* ännu när du förbarmar dig!

## Skytten.*

*(1833.)*

Fädren buro svärd och båga,
Och till mannen ännu svärdet hör;
Men vi bära eld och låga
Slumrande uti det trogna rör.
Det är qvaft i sluten kammar,
Der vårt väsen bleknar bort i tvång;
Derför ut bland skogens stammar,
Ut på fälten ibland lif och sång!

Der är skönt, när våren diktar
Sina qväden i den gröna lund;
Der är skönt, när hösten svigtar
Under bördan af hvar gyllne rund:
Skön är vintern sjelf, en saga
Mörk, men djuptänkt, blott vi den förstå:
Han har sporrsnö till att jaga,
Men till grafvens stilla land också.

Öfver dalar, berg och floder
Ströfva tappert, öfva kraft och mod!
Öfningen är konstens moder,

* Vid invigningen af en ny skjutbana i Christianstad.

Lägg en själ i hvart bevingadt lod!
Kroppen måste lyda anden,
Och all kraft är lugn, som ej är svag:
Derför darra ej på handen,
Den, som darrar, hör ej till vårt lag.

Säker hand och säkert öga!
Ingen vet, hvad villebråd vi få,
Om det en gång börjar snöga
Stormande utur nordöstlig vrå.
Högt är då det spel, vi spela,
Vildt går jagten ifrån trakt till trakt.
Dubbelt farligt då att fela,
Men ock dubbelt skön den vilda jagt!

## Svar på Prof. Agardhs inträdestal i Svenska Akademien.

(*Aug. 1834.*)

Välkommen bland oss, fast ej mer som förr
Den plats, du intar, aktas högt af alla,
En thron i Ordets eller Sångens verld,
Ett domarsäte utan jäf och villa.
I tankens rike väljes man till kronan,
Till lagerkronan: den en krona bär
Skall också herrska, den en sak förstår
Skall också dömma, det är tingens ordning.
Så troddes fordom, så tros nu ej mer.
Ack! stora minnen bo likväl härinne
I Gustafs stiftelse, der Lehnberg talte,
Och Oxenstjerna, Kellgren, Leopold
I ädel täflan höjde sångens röster.
Ej mäte *vi* oss med de store döde,
Men deras andar äro ej försvunna,
På gyllne stolar sitta de i molnen,
De hviska stundom ned uti vår själ,
Och Minnets ära, om ej någon annan,
Är vår, ty henne ha vi ärft af dem.
Men hvad är Minnet för en tid som denna,
Som ingen forntid, ingen framtid har,

Blott ögonblicket, som man äflas i,
Der dagens infusions-djur leka frihet
I tanklöst hvimmel, eller falla ner
I platt afgudadyrkan — för sig sjelfva?
Frisinnig är vår tid, och allt slags makt,
Jemväl den mildaste, den himlaburna,
Som styr och lär i Andens fria land,
Så snart hon erkäns, blir hon straxt förhatlig.
Ej en skall styra, och ej fler — men alla,
Ty medelmåttans jemlikhet är helig.
Hon stiftar lag i Staten, hvarför ej
I Dikten äfven, som dock är en fristat,
Allmänningen, der betet öppet är,
Och ingen bom behöfs och ingen herde?
Det går en jemkningsande genom verlden,
Som bortskär höjderna och fyller djupen,
Och icke tål, att något menskobarn
Får bli ett hufvud högre än de andra;
Dödgräfvarn lik, som också jemnar allt,
Ty allas anspråk vet han att försona,
Och gläds, att kungens hufvud med sin krona,
Och tänkar'ns, skaldens med sin lagerkrans
Förmultna sist till samma stoft som hans.

Välkommen likväl till den stol, der Fleming,
Med silfverstämman, satt och talte blommor,

Hans bild du målat oss så skön, som sann,
I mången skiftning af hans rika väsen.
Ett ädelt väsen: tro och ära bodde,
Nej bodde ej, men höllo der sitt hof.
Han var ej stolt, men kände dock sitt värde,
Och ej blott sitt, men äfven sina fäders.
Hans bildning hörde till en annan tid,
Kanske en bättre, och hans sinne bar,
Ehuru blygsamt, dock sin ungdoms färger.
Med tidens ström gå ädlare naturer,
Som andra, neråt, men de simma dock,
Som svanen simmar öfver grumlig bölja
Och skakar slammet från sitt silfverdun.
Ej allt är fördom, som vi nu fördömme;
På mången grund, som nu är plöjd och harfvad,
Ha menskligheteus bästa blommor växt.
Det rätta Riddarhuset är ej bygdt
Af sten, med sköldar målade på muren;
Gud har det timrat af ett bättre virke,
Och hvarje vapen är en hjertsköld der.
Hvem vet ej detta? Äfven han det visste,
Och just fördenskull slöt han sig också
Till ljusets Genius, som med stråligt svärd
Går kring och dubbar sina riddersmän:
"Böj knä och stafva eden och var värdig!"
Med skilda gåfvor öfvas ljusets värf,

Men den, som älskar dem med redligt sinne,
Den, som beskyddar dem ifrån sin höjd,
Han står med rätta i den vigda kretsen.
Det var ej skrymtan, var ej fåfängt skryt
Uti hans kärlek för de vittras bragder.
Med trogna händer hjelpte han en hvar,
Som ville uppåt, och han såg med glädje
Jemväl på dem, som öfverflögo honom. —
— För ordets gåfva satt han ibland oss,
En älsklig gåfva, skänkt af gode Gudar.
Ej stora tankar, som gå drägtiga
Med nya verldar, föllo från hans läppar,
Som elden faller ifrån himlahvalfvet,
Men väl ett arlaregn emellan solsken,
Som vederqvickte både fält och dal.
Det låg en Gratie i hvad han sade,
Det låg en klang ur hjertats djup i rösten,
En tjusningskraft i blickar och gestalt,
Som sökte ingenting och vann dock allt:
Ett skönt, ett ädelt sinnes makt på jorden, —
Dess inre blomstrar, derför blomstra orden.

Välkommen bland oss, fast du icke hör
Till diktens folk, som sväfvar utan styre
Emellan himlen, som det dock ej når,
Och jorden, der dess fot ej finner fäste.

Du hör till vettenskapen, och din sångmö
Är Sanningen, men kring dess gudalemmar
Det Skönas purpurmantel kastar du
I rika veck, och blixtrande idéer
Som ädelstenar lysa på dess bräm.
Så var det förr i Grekland och i Rom.
Lagstiftaren och hjelten och den Vise
De sökte alla dock det Skönas former,
Och allt det bästa bar dess nationaldrägt.
Enstaka tänktes då ej än det Sköna,
Det hängde icke löst på solens strålar,
En flygtig bild, ett gyckelspel i skyn,
Men blomman var det af en ädel lefnad,
Med sina sugrör qvar i verkligheten,
Och derför grep det också annorlunda
I menskolifvet in, än det gör nu. — —
Du är Naturens prest och dess förtrogne,
Lyss till dess röster utur Delfigrottan,
Och täljer hennes pulsars pendelslag.
En egen tjusning följer också med
Ditt sköna yrke, med ditt blomsterfolk,
Naturens skötebarn, som ännu ligga
Och dia jordens barm, och medvetslösa
I salig slummer dricka lif och lugn.
Hur sälla dessa nerver, som ej känna,
Hur glada dessa ögon, som ej se!

Af all lagstiftning, den för menskan är
Till slut den sämsta, lemna den åt andra!
Men det är skönt att se på tingens lagar,
De himlastiftade, de guda-enkla,
De evigt friska, hvilka styra än
I verldens afton som de styrt dess morgon.
Hvar gång, som våren kommer i sin skönhet
Och skrifver ängen, skrifver dalen full
Med sina dikter, vaggande i vinden,
Hur önskar jag att kunna tyda då
Det sköna språket, det Olympiska,
Hvars mening nu jag endast dunkelt anar.
Du känner det, du lärt det från din barndom,
Och vårens unga, undersköna döttrar
Ha ingen hemlighet för dig, du står
Vid deras nattduksbord i morgonstunden,
Vet hvad harmonisk, gudabygd gestalt
De svepa solskensslöjan om, och hör dem
Med rosenläppar hviska sinsemellan
Om nattens sagor, och i blomdoft andas
De sina känslor ut för den förtrogne.
Och bland de tusende och tusen än
Fins ingen enda falsk emot sin vän,
Men idel tro och oskuld, hvart vi blicke;
O öfvergif dem, öfvergif dem icke! — —

Mig har man valt att ta emot dig här,
En gammal pröfvad ungdomsvän den andra,
I hopp att minnet om försvunna dagar,
Om bättre dagar, skulle kasta än
Sitt rosenskimmer öfver denna stunden.
O hoppets glans i lifvets österland!
O gyllne drömmar under morgonrodnan!
Hvar är det hjerta, som ej saknar eder,
Hvar är det öga, som ej friskar opp
Med stilla tårar edra bleka rosor?
Hur många känslor, som förvissnat sedan,
Hur många planer, hvilka nu stå lik,
Har Lundagården hängt sin skugga öfver!
På skilda vägar sökte vi vårt mål,
Men om det högsta drömde vi dock begge:
Vi stämde möte på Parnassens höjder
Och ej på Zions, der vi halta nu. *
Det var en lycklig tid, en rik, en herrlig,
Vår resa gick till obekanta land
Bland rika äfventyr, bland ärofulla.
Hvad näktergalar slogo rundtomkring
Ej blott i lunden, men i våra hjertan,
Hvad trollslott brunno uti morgonsolen!
Förhexade prinsessor sofvo der,

De

* Prof. Agardh stod på förslag till biskop i Carlstad.

De skulle väckas genom sång och forskning
Och sätta lagerkransen på befriarn. —
Hur mycket annorlunda är det nu,
Se'n åren gått med sina sorger alla
Utöfver lockarna och färgat dem
Med dödens nationalfärg, med det hvita,
Och hjertat ligger utbrändt i sin aska,
Och ögat liknöjdt ser mot grafven hän! —
Från lifvets höjder stiger mannen ner,
Om ej med tomma händer, dock med trötta,
Med sårade, och all hans lefnads vinst
Hur fattig är den mot hans ungdoms drömmar!
Men hvad han vunnit, litet eller stort,
Det är dock sak och verklighet: fast blommen
Har flugit bort, så står dock kärnan åter,
Och kring den kärnan växer fruktens guld.
Så skön är dagen ej för oss som fordom,
Och ej så frisk, men, sedan solen mognat,
Är det dock skönt att stå i aftonsvalkan
Ibland de långa skuggorna och lyss
Till fågelsången, äfvenväl från fordom.
Ej herrskar minnet ensamt, hoppet bor
Hvar lifvet bor, och det är mycket än,
Som kunde göras, innan natten kommer.
Derför med säkert öga banan mät,

Blif icke trött, bevinga dina fjät,
Och mången framgång kan du än förmoda.
Det bästa når ej menskan, men det Goda
Är också godt: gå hän och lef för det!

## Vid Svenska Akademiens femtiåra minneshögtid

*d. 5 April 1836.*

Jag stod på stranden under kungaborgen,
När dagens oro ändtlig somnad var,
Och öde voro gatorna och torgen,
Och på kung Gustafs stod sken månen klar.
Der låg ett uttryck i de milda dragen
Som när det åskat i en fredlig dal,
Och Hjelten var der, men jemväl Behagen,
En segerkrans, men som bland blommor tagen,
En blick till hälften örn, till hälften näktergal.

Förunderliga makt, som konstnärn äger!
Se anden färdig så till strids som sångs,
En bild, som oss sin egen saga säger,
En lefvande Gustaviad i brons!
Ja, sådan var han, när han kom ur striden,
Men sådan äfven, när han göt sin själ
I folket in, bland konsterna och friden,
Ty store andar ge sin form åt tiden,
Och Gustafs tidehvarf bär Gustafs drag jemväl.

Min barndom föll uti hans solskensstunder,
Jag mins den tiden: hur den är mig kär,
Med sin förhoppning, sina sångar-under
Och allt det nya lif, som rördes der!
Det var som våren, när hans värma droppar
Ur blånad sky och löser vintrens tvång:
Då leka djur, då svälla lundens knoppar,
Och kinden färgas, menskohjertat hoppar
Och allt omkring är lust och mod och fågelsång.

De gamle Caroliner hade somnat
I blått och kyller, ifrån splitets dar,
Som allt försökt och ingenting fullkomnat,
Då ingen kung och ingen ära var.
Hvad Norden evigt vill, en kung, som känner
Sin egen kraft, stod åter fram i glans,
Och der vardt ordning ibland frie männer,
Och makt och lydnad blefvo åter vänner,
Och allt var gladt och tryggt vid tanken, att *han*
fanns *.

I purpur satt förtjusaren på thronen,
Och spiran var en trollstaf: med hvar stund.

* — Nationen,
Som sorglöst spridde sig kring thronen,
Trygg vid den tanken, att du fanns.
Wallin.

Der växte nya hjertan i nationen
Och nya blommor, fast på jernmängd grund.
Vår gamla dröm om bragder och om ära
Förflyttades till någon fredlig trakt,
Der ek och lager sina kronor bära,
Och milde Vise ljus och seder lära, —
Och Styrkan skar sitt skägg, och Vettet blef en makt.

Den Svenska äran bröt sig nya banor
I tankens obesökta land: Linné
Stod segersäll bland sina blomsterfanor,
Oskyldig, älskvärd, konstlös liksom de.
Melanderhjelm beräknar himlafärden
För månens skifva, för planetens ring,
När Scheele skedar skapelsen i härden,
Och Bergman drar grundritningen till verlden,
Och häfdernas myster ransakar Lagerbring.

Och här, der Mälarn gjuts i Östervågor
Och kungastaden midt i skogen är,
Hvad sydligt lif inunder norrskenslågor,
Hvad sångartempel på de öde skär!
Det språk, hvars toner ligga midt emellan
Hvad Norden djupt, hvad Södern klangfullt har,

Ett bortglömdt barn, som kom i samqväm sällan,
Steg fram och speglade sin bild i källan
Och häpnade att se, hur högt, hur skönt det var.

Och då sjöng Gyllenborg, en mäktig ande,
Fast stundom rimfrost på hans vingar låg.
Ack, klippor finnas der vi alla strande,
Och äfven dikten har sin frusna våg.
Men stark var bågen, som den ädle spände,
Och pilen skarp, som sökte opp sitt mål,
Och allt hvad menskohjertat djupast kände
Steg fram och gret i *menniskans elände*,
En djup, oändlig suck, vårt slägtes modersmål.

Bredvid hans sida, drömmande och stilla,
Satt Creutz och band på rosor utan tagg,
Och diktade om Atis och Camilla
En sång af vestanvind och morgondagg.
Den sången är en dröm ur gyllne åren,
En gång i lifvet af hvart hjerta drömd,
Fast ej så skön, fast ej så himlaboren:
En sång så ljuf som lärkornas om våren,
Öm, enkel, oskuldsfull — och derför är han glömd.

Gif plats, gif plats, ty Nordens vingud nalkas,
Och sången svärmar kring hans vigda mund.
Hör hur han skämtar, se hur gladt han skalkas
Bland nymferna uti den gröna lund.
Men ack! hans glädje ligger ej i kannan,
Ej i idyller, som han kring sig strött;
Hans druckna öga söker än en annan,
Och märk det vemodsdraget öfver pannan,
Ett nordiskt sångardrag, en sorg i rosenrödt.

J Djurgårds-ekar, susen vänligt öfver
Den störste sångarns bild, som Norden bar!
Det fins ej tid, som dessa toner söfver,
Det fins ej land, som deras like har.
En sång, som växer vild, och likväl ansad,
Bär konstens regel, men försmår dess tvång,
Till hälften medvetslös, till hälften sansad,
En gudadans på gudaberget dansad
Med Faun och Gratie och Sångmö på en gång!

Dernäst hör Lidner: "grafvens portar knarra
"På tröga gångjern, domen förestår,
"Och lampans matta sken på marmorn darra,
"Och midnattsklockan ifrån tornet slår."
Förstörd, förvissnad före mogningsstunden,

En rik, men sönderbruten harmoni,
En Genius, ack! för djupt i stoftet bunden,
Hur ömt begråter han i lagerlunden
Hvar likes qval: du hör hans eget deruti.

Men som en stilla sommarqväll på landet,
När daggen darrar uti blomsterskåln,
Och aftonrodnan knyter rosenbandet
Kring vesterns lockar, kring de lätta moln:
På ängen samla sig till dans de unga,
De gamle till rådplägningar i byn,
Sitt matta guld i vinden skördar gunga,
Hvar blomma doftar, alla fåglar sjunga,
Och frid och salighet se ner ur aftonskyn:

Så är det i din sång, o Oxenstjerna,
Italiens himmel öfver Nordens berg!
Din sångar-gratie är en sydlig tärna,
Och sydlig äfven glöden af din färg.
Hvad solglans ligger öfver *dagens stunder*,
Hur klangfull lian genom *skörden* går,
Och *hoppet*, lifvets tröst och diktens under,
Hur blef det diktadt under furulunder!
Jag undrar mången gång, men gläds, att du var vår.

Och Kellgren, som "af skönhet och behagen
"Oss än en ren och himmelsk urbild ger!"
Se'n *nya skapelsen* stått fram i dagen,
Hvad ha vi andra till att skapa mer?
Hur klingar Svenska lyran i hans händer,
Hur ren hvar ton, hur skär, hur silfverklar!
Ack! i mitt öra, hvart jag också länder,
Den diktens grundton ständigt återvänder,
En dunkel melodi ifrån min barndoms dar.

Men hvad är lyrisk klang på silfvervågor,
Och evig blomdoft uti blånad luft?
Den ädle skalden har ock andra frågor,
Och skönhet vill han, men jemväl förnuft.
När Kellgrens snille slog de stora slagen,
De blixtrande, för sanning, rätt och vett,
I skämt och allvar, hur det flög för dagen
Kring land och rike, och en hvar betagen
Sprang upp och undrade, att han ej förr det sett!

Roms sångargudar flyttade till Norden
Med Adlerbeth, — en Romare i slägt
Med dem till andan, icke blott till orden, —
Och tjuste åter i sin nya drägt.

Och Rosenstein, så hög som han till sinnes,
Så klassisk, bandet uti sångens krans,
Fast icke sjelf en sångare, — hvar finnes
Den Svenske skald, som ej med tårar minnes
En själ så ljus, så ren, så faderlig som hans?

Och han, som slöt den långa sångarraden
Och lefde länge för att sörja den,
En rosenkrans med taggar mellan bladen,
Behagens, skämtets, tankens, Gustafs vän:
Han, som bar kronan i de vittras gille,
En lagrad veteran i Vettets sold,
Kanske ej främst som skald, men främst som snille,
Som ville ädelt, kunde hvad han ville,
Den blinde siaren Tiresias-Leopold!

Jag sjöng hans drapa, Minnets döttrar sjunga
En dag, och bättre, hvad han Sverge var,
Ty der bor oväld uppå framtids tunga,
Och all förtjenst till slut sin krona har.
Han stod emellan tvenne sångartider,
Den enas varning och den andras stöd,
Men tid och sansning kämpade hans strider,
Tills solen bröt utur sitt moln omsider
Och sjönk förstorad ner i gull och purpurglöd.

De gamla gyllne lyrorna ha tystnat,
Och deras klang är klandrad eller glömd.
Till många toner ha vi sedan lyssnat,
Och strängt är Gustafs sångarskola dömd.
Naturen vexlar, äfven snillet träder
I vexladt skick för skilda tider fram,
I Grekisk enkelhet, i galakläder,
Med lejonman, med skiftrik turturfjäder,
Men *ett* dess väsen är: väl den, som det förnam!

Der låg ett skimmer öfver Gustafs dagar,
Fantastiskt, utländskt, flärdfullt om du vill,
Men det var sol deri, och, hur du klagar,
Hvar stodo vi, om de ej varit till?
All bildning står på ofri grund till slutet,
Blott barbariet var en gång fosterländskt;
Men vett blef plantadt, jernhårdt språk blef brutet,
Och sången stämd, och lifvet menskligt njutet,
Och hvad Gustaviskt var blef derför äfven Svenskt.

J höge skuggor, ädle sångarfäder,
Jag lägger kransen på ert stoft i dag.
En efter annan bland oss alla träder

Snart opp till eder uti stjernströdt lag.
Der låt oss sitta och se ner till Norden,
Förtjuste af hvad skönt som bildas der,
Och strof-vis om hvarannan sätta orden
Till stjernmusiken om den fosterjorden,
Som väl förgätit oss, men dock är oss så kär.

## Vid invigningen af Gårdsby kyrka.

*Juni 1837.*

### 1. *Från altaret.*

Ja, helig, helig *han*, som skapat verlden!
Han kastar himlen som en mantel kring sig,
Och vår, som blommar, är hans andedrägt.
Sjustjernorna, sju solar, sätter han
Som gyllne ringar på sitt skaparfinger,
Han hänger svärdet i *Orions* bälte,
Och fästets *lyra* klingar på hans arm.
Fall ner och tillbed! — Nej, stig upp och älska;
Ty det är han, som lyser dig i solen,
När dig i skörden, svalkar dig i källan,
Och susar öfver dig i lundens toppar,
När månen skiner på de stilla vattnen
Och på de stilla tankarna, som gå
Bland minnets vålnader i aftonstunden.
Ack! hvarje gång en högre tankes blixt
Slår ner i själen och förskingrar mörkret,
Hvar gång en känsla mera ren och djup
Än hvardagslifvet med dess små bekymmer
Ditt hjerta vidgar, och du känner vingar,
Som lyfta dig från jorden, tycks dig stå

Och dricka himlen, trampande på molnen,
Försänkt i salighet, och ville trycka
Hvart skapadt väsen till din trogna barm; —
Då känner du, det är *hans* kraft, som bär dig,
Då är hans ande öfver dig, är när dig,
Du ser hans herrlighet, du hör hans röst,
Väl icke utifrån, men inom i ditt bröst.

Här ha vi byggt ett tempel till hans ära,
En ringa byggnad, äfvenväl för jorden;
Men himlen blickar rikligt in uti den,
Och stora tankar kunna rymmas der,
Och känslor djupa såsom evigheten.
J murar, salighetens hörnestenar,
J hoppets fästen i en stormig tid,
Jag lyser himlens frid utöfver eder!
Hur många slägten, icke födda än,
Som skola här förnimma himlaorden!
Hur månget knä, som icke än är till,
Skall böjas här och nöta altarrunden!
När stilla andakt håller vakt i templet,
Och orden flyga ifrån läraras läppar
Och söka hjertat, och slå ner derpå,
Som dufvor på den kända fönsterkarmen;
Då, men ej förr, är gudstjenst under hvalfvet.

Och när en gång en himmelsk sångarfågel
Blir lockad in i kyrkan, trifves der
Och bygger bo på läktaren deruppe,
När orgeln drar de djupa andedragen
Ur himlens lungor, och förflyttar eder
Till sångens fria, underbara land,
Der allt är harmoni och gudaskönhet,
Hvar doft en ånga ifrån Libanon,
Hvart moln ett gullmoln, idel englahufvu'n
Se på sin syster, själen, ner derur; —
Då, men ej förr, är edert tempel färdigt,
Och, i sin ringhet, dock den Högste värdigt,
En evighetens vagga, hvarest J,
J tidens hittebarn, fån växa till uti!

Dock — när det barnet fullväxt är och moget,
Då lägges det uti en annan vagga
Härutanför, och våren höljer den
Med gröna täcken. Kännen J det stället,
Den stilla staden, der de tyste bo?
Der sofva edra fäder före eder,
J kommen sjelfve, edra söner komma
Och lägga sig bredvid er: maken åt er!
Dock — der är rum i herberget. Ej sorl,
Ej kif hörs der, en hvar är der belåten

Och tvistar ej med andra om sin plats.
O! hvilken ville icke hvila der
I stilla kamrar, långt från verldens äflan,
Och sofva bort en tid af evigt gyckel,
Som spänt sin lina mellan taken på
De dödas grafvar, dansande deröfver?
Der är en fristat, der är allting lika,
Den rike magrar der, den sköne grinar
Med murkna tänder, sjelfva sqvallrets tunga
Förlamas der och ljuger icke mer.
Men rysen icke, ty de multna benen
Få lif igen och undanvälta stenen,
Och himlalöften och odödligt hopp
Gå som en morgon öfver grafven opp.
Hvad kärt, hvad dyrbart J på jorden haden
Det mognar der, som frukten under bladen,
Och står en gång ifrån förmultnad stam
Föryngradt, skönare och luftigare fram.

J män och qvinnor, samlade omkring mig!
Jag viger templets, viger grafvens stenar
Till frid och hvila: kunde jag jemväl
Till frid och hvila viga edra hjertan!
Der går en oro genom menskolifvet,

Som

Som söndrar hjertat, läser fast vid jorden
Dess större hälft, den andra vill till skyn.
Den söndringen kan endast Kyrkan hela.
Det var en tid, då hon det hela var,
Hon är det helande ännu för slägtet.
Och derför gån med andakt i dess gårdar,
Ty der är himlens tröskel. Läggen af
All verldens sorg som en försliten klädning,
Och ställen själen, hvitklädd, fram för Gud!
Det är ej läraras svaga röst allena,
Ej ordet ensamt, som han er förkunnar,
Men ock derjemte helgamanna-samfund,
Gemensamheten, allt det storas moder,
Och bön som lågar, sång som sväller opp, —
Det allt rör hjertat eller lyfter tanken.
Ty andakt smittar, liksom sorg och glädje,
Och hvar församlingen i Herrans namn
Har trädt tillhopa, är han midt ibland dem,
Och alla blott *ett* hjerta och *en* själ.
Det är den helige, den gode Anden,
Som bor i kyrkan, sväfvar öfver landen,
Och följer vandraren med tysta spår
Välsignande, så länge som han får,
Hugsvalar, lugnar, stöder och begåfvar,
Och jordens son till slut till himlen hemförlofvar.

## 2. *Från predikstolen.*

Den nya tempelbyggnaden i dag
Är vigd och helgad under harposlag,
Och himlens makter, Sanningen och Ljuset,
Ha tagit fasta på det helga huset.
Byggmästare i skyn, du verldens far,
Som evigt är och blifver hvad du var,
Håll du ditt öga, håll din hand deröfver!
Vårt lof, vår dyrkan icke *du* behöfver,
Men vi behöfve att anropa dig,
Vägledare uppå vår skumma stig! —
Du ljusets konung, bosätt dig i kyrkan
Och i hvart bröst, som der ger dig sin dyrkan!
Din åska flyge dessa hvalf förbi,
Och din församling växe till deri,
Som blomstren växa öfver sommarns täcken,
Som alar växa vid den svala bäcken.
Och en gång, när en hvar, som lyssnar här,
Ett bortglömdt stoft, en namnlös skugga är,
Och när århundraden, som icke stanna,
Ha strött sin mossa öfver templets panna,
Låt dina englar, som på molnen stå,
Ännu med glädje blicka ner derpå!
Pris vare dig bland dina myriader,
Tack vare dig du menskligheteus fader!

## Predikobön.*

Fader, du som sändt ditt ljus till jorden,
Du, som sjelf uppöfver stjernor bor!
Lär mig himlens språk, de enkla orden, —
Styrk mitt hjerta, att det tror!

Det är skönt att skaka på den dvala,
Som vill somna, när en verld förgås;
Det är skönt att för det högsta tala,
Äfven — om man ej förstås.

Derför låt mig för din lära kämpa,
För allt Skönt på jorden, för allt Sannt,
Nu med manligt allvar, nu med lämpa,
Som din Andes anförvandt!

* Dessa verser plägade Författaren läsa, innan han, i sina predikningar, började sjelfva betraktelsen.

## Vid förättandet af en Prestvigning.*

(*1837.*)

Bröder i yrke och håg! välkomne till altarets rundel,
Ty trappsteget är han ändå till himmelens port.
Hvad som är ädelt och högt hos menniskan kommer ur templet,
Eller, om hellre du vill, templet är grundadt derpå.
Jorden har vexlat gestalt, och en annan sida än fordom,
Ny vårsida mot sol, vänder den hvälfvande nu,
Pröfvar, förkastar och pröfvar igen, och bygger ruiner,
Äflas i lifvets bestyr, yfves i vetandets ljus.
Men hur du äflas och yfs, dock ej ur den skapade verlden,
Ej ur det skapade bröst drifver du skapelsens Gud.
Tyngdpunkt blifver och är i lifvet Religionen,
Går som en åder af gull genom den jordiska malm.

---

* Lektorerna A. Melander och N. Lindgren ordinerades till prester.

Formen må skifta och vexla alltjemt, men väsendet blifver;
Öfverst på andarnes bänk sitta dock Fromhet och Tro.
Lefvande Fromhet och Tro, det är roten till menniskovärdet,
Allt, som hos slägtet är bäst, blommar och växer derur.
Ära och snille och sanning och dygd, välartade döttrar,
Bära sitt mödernes drag, fädernet kommer från Gud.
Högst bland tankar är tanken på Gud och djupast bland känslor,
Mensklig förträfflighet bär evigt det heligas färg.
Snillet har lyran, det Rätta sin kub, och vishet sin lampa,
Högst är dock korsets symbol, samlar dem alla kring sig.
Kristus har lefvat och lärt. Hvad var han? menniskans urbild;
Menska, som Gud sig den tänkt, steg ock hans Logos ur skyn,
Stiger han neder ännu, en Gud, i förädlade sinnen,
Födes af jungfrun jemt, blöder, försonas och dör.
Detta är meningen af att "*igenom honom är allt gjordt*,"

Nyckeln till häfderna bär menskones son i sin barm.
Kristus har lefvat och lärt. Hvad lärde han? anda och sanning,
Icke en bokstafstro, icke förmöglad myster.
Lifvets friska myster, den lärde han: kärlek och handling,
Kärlek till menskor och Gud, handling för sanning och rätt.
Mildhet han lärde, men kraft och rik uppoffring derjemte,
Mod till att lefva och dö fromt för de heligas sak.
Frihet han lärde och ljus, fulländningens högsta insegel:
"Var fullkommen (han bjöd) såsom min fader det är."
Kristendom, det är bildningens höjd, fulländningens dopnamn,
Kyrkan till skola är byggd — bort med den hedniska hop!
Derför att fostra till seder och ljus de unga, och rensa
Mörkrets och råhetens frön bort ur de växande bröst,
Göra det Goda hvarhelst de förmå, och våga det Rätta,

Forska det Sanna med nit, bilda det Sköna med lust:
Detta, J bröder, är presterligt värf, det är lefvande gudstjenst,
Kappa och krage är det, burna i andarnas land.
Sägen mig icke, att tiden är ond, att allt är förgäfves,
Detta har varit och är feghetens lösen alltjemt.
Tiden är ond! *derför* skall det goda stå upp mot det onda,
Solen på himmelens hvalf brottas med mörkret *derför.*
Jakob brottades djerft med en Gud, tills morgonen lyste,
Ref välsignelsens ord till sig, fast höften blef knäckt.
Framgång ligger på Gudomens knä, men viljan är menskans,
Både för menskor och Gud gäller det redliga nit.
Efter oss komma väl de, som lyckas bättre än vi gjort,
Gjuta ur mäktiga bröst skönare, djupare ord.
Låtom oss bedja för dem, för oss sjelfva, för menniskoslägtet,
Lekman äfvensom klerk, låtom oss bedja till Gud:
Fader! som verldarna sått, och församlar som kärfvar i ladan,

Sedan de mognat till skörd, vårdar och styrer till dess!
Son, som medlar alltjemt emellan himlen och jorden,
Ypperst bland menniskobarn, ädlast, och derföre — Gud!
Ande, som rör dig i allt, och lefver naturen igenom,
Blommar i växande vår, klappar i helgade bröst!
Hören mig, helige tre! (ty tänkandets väsen är trefaldt)
Skapande, medlande kraft, lefvande, hören mig J!
Gjuten er själ i lärarens bröst, att han skapar och medlar,
Lifvar, som menskor förmå, skuggar det eviga af!
Läraren skall *skapa* och ordna en verld ur tankarnas kaos,
Bilda ur natten en form, säga oss: "varde det ljus!"
Läraren skall *medla* i menniskobröst, der himlen och jorden
Kämpa sin eviga kamp; — hvad som ej kämpar är dödt.
Läraren skall *lifva*; ty lifvet är högst, det är blomman af tingen,
Fästet för andarnes sol, bandet i skapelsens krans.

Menskan skall varda som Gud, det lilla afspegla det stora,
Läraru är skuggan utaf öfverstepresten i skyn.
Hören mig, helige tre, när jag viger förpantade hjertan;
Hjertat är summan af allt, lag och profeter är det.
Hufvudet lärer af hjertat ibland, ej hjertat af hufvu't,
Hjertat är himlens organ, värmen, beveken det J!
Fyllen dess heliga hvalf med anderöster, som klinga
Fjerran från skönare land, tala om under och djup.
Gifven oss kunskapens ljus, men förnämligast fromhet och saktmod;
Dufvan, men icke en örn, sväfvade öfver Jordan.
Gifven oss hvad som är bäst: det är kärlek, som tror och som hoppas;
Gäckad, bedragen, förglömd, hoppas han ännu — och dör.

## Till en Skollärare

*vid dess installation.*

Fyll ditt ändamål, ty vigtigt är det,
Du, som ammar blomman af vårt land.
Mer än menskolycka, menskovärdet
Anförtros uti din hand.

Mins att en gång tidehvarf, som komma,
Fordra din förmyndarräkning in,
Och att tacksamhetens ros vill blomma
Ibland grafvar helst på din!

Lef uti det goda, du kan bilda, —
Hvarje ädel lefver helst deri.
Stärk det svaga hjertat, böj det vilda,
Lär oss blott att menskor bli;

Att när döden en gång skall oss flytta
Utur tidens seminarium hän,
Icke utan frukter, utan nytta,
Blommat dina unga trän.

## Georg Adlersparres skugga till Svenska folket.

Från himlens Nordanland, från polens stjerna,
Der Svenska skuggorna sin bostad fått,
Jag bringar er min helsning, käre landsmän!
Ty dyrbar är mig än den ringa vrån,
Knappt märkbar här, som kallas Svea välde.
Hur stort är allting här! hvad gyllne öar
I etherns stilla verldshaf simma kring
Med jättelunder susande i vinden!
Dock — helst se'n tidens timglas runnit ut —
Det stora är det stora ej i rymden.
Och derför blickar än mitt öga gerna
Ner till den kära trakt, der Seveberget
Står som en åder uti Nordens panna,
Och Venern, med sitt Gustafsvik på strand,
Ej synes större än en tår på kinden.
Der lefver ändå hvad mig kärast var
Näst fosterlandet. Gamla fosterland,
Hvars välgång jag har tänkt och kämpat för!
Du jordens Riddarhus, du hjeltars amma,
Och ej blott hjeltars, sansningens och vettets
Och frihets, men den himlaburna frihets,

Som är förnuftets, som är lagens dotter,
Som med sin vågskål öfver jorden går
Och väger rätt och pligter mot hvarandra! —
Hur är det med den statsform, jag er byggde?
Hvad sorl, som stiger opp der nerifrån,
Hvad skrik! — J landsmän, ingen frihet skriker.
En stilla Genius med sin liljestängel
Står hon och jagar drömmarna ifrån sig,
De tomma drömmar om en jemnlikhet,
Som aldrig funnits, om en stat i molnen,
Ett abstraktionens spöke, utan grund
I häfderna, och utan grund på jorden.
Det är med friheten liksom med skalden:
Ej af det öfverspända, oerhörda
Han bygger upp sin verld, men helst af det,
Som finnes öfverallt, som alltid funnits;
Betydningslöst för hopens skumma syn
Det får betydelse i Siarns öga.
Han sätter icke, nej, han andas hop
De lätta, fria, luftiga gestalter,
Och smärta, ranka, som ur intet vuxna,
Uppskjuta pelarstammarna, och rada
Sig af sig sjelfva hop till kolonnader,
Och himlens vindar slå sin samklang i
De lätta hvalfven af Basilikan.
Ty en Basilika, en kungabyggnad

Är samhällslifvet dock till slut ibland er.
En kung är själen uti Nordens lemmar,
De vissna bort och stelna den förutan. —
Mot maktens missbruk stridde *jag* också
Med tankens vapen, och till slut med svärdet;
Och allt hvad landet stort och snillrikt hade
I tanke eller sång, sig trängde kring
Min fria sköld: vi klingade och slogo.
Men då satt makten ännu på en thron,
Och stora minnen stodo vakt kring henne.
Bland tidens vilda stormar väderdrifven
Hon styrde endast mot med barnsligt trots,
Men ingen säker hand om rodret grep,
Och ingen stjerna lyste hennes öga;
Hon måste falla, skulle landet räddas.
Nu är det annorlunda, och den makt,
Som nu missbrukas, sitter ej på thronen.
Hon har ett dagblad till sin kröningsmantel,
Och hennes lifvakt är i trasor klädd.
Hur dömmas skall, från Torneå till Ystad,
Om statens hvärf och styrelsen af landet,
Det vet blott hon, och drucken pöbel hurrar
Sitt glada bifall till orakelspråken.
Hvad stort och ädelt är, hvad ärofullt,
Det måste ner, det måste ner i gruset,
Ty ingen flygt förstår ett vinglöst slägte,

Och allt, som stiger, är dess svurna ovän. —
De Svenska färger voro blått och gult,
Och kraft och ära klädde sig uti dem;
Men nu är smuts er nationalfärg, lögnen
Er hjeltedikt, och smädelsen är lös
Sex dar i veckan, hvilar knappt den sjunde.
Dess ögon speja i hvar enskild lefnad,
Dess öra ligger vid hvart nyckelhål. —
J Svenske män, är detta eder frihet?
Skall Norden bli en stor kannstöparverkstad,
Ett smutsigt herberge, der verkgesällen
Författar sjelf den vishet, som han trycker?
Hvart ädelt sinne måste vämjas vid
En uselhet så anspråksfull som denna,
Och ej blott vämjas, äfven stiga fram
Och kämpa vettets, kämpa ärans strider
På lif och död, och helst en hvar, som fått,
Han ock, sin gnista utaf gudagåfvan.
Hur mörka blicka skuggorna häruppe!
Der sitta åskmoln uppå Höijers panna,
Och Kellgren, när han ser till jorden ner,
Betänksamt skakar lagerkrönta hufvu't;
Men ömkans, afskyns bittra löjen leka
Alltjemt kring läpparna på Leopold.
För rätt och vett och sanning måste krigas.

Ännu (så hoppas vi) har Norden män
Att ställa opp emot den mörka ligas,
Och Febi silfverbåge spännes än
Af andra händer än de skändeligas.

## Till Svenska Riddarhuset

*vid 1840 års Riksdag.*

Med fridens helsning kommer jag till eder,
J Sverges ädlingar och riddersmän!
Frid bringar jag, o! bragte jag ock kraft
Och mod, ty frid är svaghet dem förutan;
Och kyrkan, som är fridens sinnebild,
Trifs bäst, beskyddad utaf kraftens sköldbor
Som himlen håller stjernbeströdda skölden
Utöfver liljan med sin silfverklocka
Och fridens palmer med de gröna tornen.
Väl är det frid i landet, ack! ej i,
Men blott kring gränserna, ty meningsstriden
Har ropat kriget ut i Svea land;
Han sitter käbblande i hvarje samqväm,
Hans ormar hväsa utur hvarje bröst.
Der slår en oro uti tidens hjerta,
En missbelåtenhet med hvad som finnes.
Hur det bör vara, vet man icke rätt,
Man önskar blott att det blir annorlunda.
Förstöringslusten äflas blindt i djupet:
Som Nidhögg gnagde uppå Ygdrasil,
Så gnager hon på samhällslifvets rötter.

En

En okänd makt har vuxit upp i staten,
Och allt slags makt är moder till sitt missbruk.
Det Nyas kraft är ofta öfverdåd,
Dess ungdom leker än i slyngelåren.
På lif och död nu mer alltjemt det kämpar
Emot det Gamla. Hvad århundraden
Ha byggt och ordnat, hvad erfarenheten
Bepröfvat har, hvad som har växt tillsamman
Med landets minnen, landets lag och seder,
Det måste bort, ty plats skall rödjas för
Den nya byggnaden — utaf ruiner.
O dagens hugskott, nyhetskrämarns dårskap!
Haf vördnad för det Gamla. Hvad som är
Och hvad som varit hafver, känner du,
Men hvad som blifver står med sluten hjelmhatt.
Fäll icke lättsint sekelsgamla eken;
Ett mäktigt hjerta slår i hennes barm,
Och emot stormen är hon van att brottas.
Men, förr'n hon fornar, sår hon gerna sjelf
Sin efterträderska, den gröna telning,
Som suger friska krafter utur jorden,
Och herrskar öfver lunden se'n *hon* fallit.
Fäll icke lättsint, det är helgerån,
Och handen vissnar. Kanske hennes krona
Har susat öfver Wasas kopparhjelm,

Och stora minnen bygga bland dess grenar.
Ack! minnet är för mannen. Efemeren
Har ögonblickets arma rikedom
Att slösa med, han lefver blott för dagen,
Och ingen framtid växer ur hans äflan.
Gif akt, hur gränderna odödlighet
Förgänglig är. Af allt lycksökeri
Lycksökeri't hos hopen är det sämsta,
Månghöfdadt vilddjur, smekande i dag,
I morgon ryter det och söndersliter,
Och bifallsjagten sluts med jägarns fall.
Hans ära sitter uppå andras läppar,
Hon sväller högt för ögonblickets vind,
Men morgondagen skiner på dess aska.
Dock går den jagten nu igenom verlden,
Hon ströfvar äfven öfver Svea land,
Dess koppel skalla öfver berg och dalar.
Fåfängan är små sinnens ärelystnad,
Är orons moder. Hennes ögon speja
Alltjemt med bäfvan uppå dagens miner,
Och hennes öra lyss till hvarje fläkt,
Hvad rätt och ädelt är hon frågar icke,
Hon frågar blott: hvad skall man säga derom? —
Hvad vill mig Fruktan med den bleka kinden,
Med asplöfshjertat darrande för vinden?
Ett manligt sinne fruktar Gud allen

Och rösten i sitt hjerta, som fördömmer;
De andra rösterna hon gerna glömmer,
Ty den, som gäller, är dock endast en.
Lyss till den dom, som fosterlandet fäller
(Ty mannens ära är dock fosterländsk),
Men massan ej för fosterlandet gäller,
Och den, som fruktar, han är icke Svensk,
Och den, som viker, är det knappast heller.

J samlens inom Gustaf Adolfs murar,
Den store Wasasonens, nej, den störstes,
Och höga minnen dväljas under hvalfven.
Sen er omkring! Hvad stodo der för män
Bak sköldarna nu målade på muren?
Tron J, de lyssnade till stundens sorl,
Dagtingande med hennes lösa nycker,
Och köpte, darrande, ur dagens hand
Ett rykte endast lefvande för dagen?
En annan ära sökte de, en högre.
När hjeltekungen föll i segrens famn
Och låg och blödde i sin vunna slagtning,
Ha'n J väl hört, att deras hjertan sjönko,
Fast än en verld i vapen stod emot dem
Och blott ett barn på Wasathronen satt?
Den ringa hopen med frostbitna dragen
Vek ej för det, han trängde sig tillsamman,
Och Baner framstod, Zevs Kronion lik,

Med blixten tänd i obetvungna händer,
Och Oxenstjerna tänkte för Europa:
Hvad stort var börjadt slutades ock stort,
Ty *en gång säga och dervid förblifva*
Var Wasa-ättens valspråk och nationens.
Då blef vår Nord Europas riddarhus,
Och Mälarsolen lyste lika vänligt
Uppå det guld, som går i bondens skörd,
Som uppå guldet omkring kungens panna. —
Så, Svenske män, så tänkte edra fäder,
Och minnets arfvedel hör eder till.
En annan tid mot er i banan träder,
En annan fiende bekämpas vill.
Förstörelsen, som alla vill förfära,
Det lumpnas terrorism, det plattas envåldsmakt,
Som svagheten för sina fötter lagt,
Och endast splittra vill, upplösa, sönderskära,
De klappa länge re'n på Nordens port.
Men gören J som edra fäder gjort,
Ty ej förgäfves skall man namnet bära.
Sen, Gustaf Wasa står derutanför,
Tyrann-betämjaren, statsbyggaren är nära.
Han ser på eder, han på eder hör.
Låt vexla tider, tänkesätt och lära,
Men hvarje folk med sina minnen dör,
Och allt slags frihets grundval heter *Ära.*

## Skålar i Preste-ståndet.

(*Maj 1840.*)

### 1. För H. M. KONUNGEN.

Den gamla kungen med sin dubbelkrona,
Med segerkransen omkring silfverhår,
Må vi, må vi åtminstone, försona
Med fridens stilla helsning: hon är vår.

Vi hålla trofast på det fordna bandets
Föreningsknut emellan kung och folk,
Ty Sveakungens ära är ock landets,
Och otack är det fega hjertats tolk.

Otackad skall han ej gå ner i griften
Ifrån det folk, han lyft och skyddat har.
All mensklig storhet äger sina skiften,
Men minnets storhet blir för alltid qvar.

Snart han vår forntid är: forntidaljuset
Då skiner med en stråle mera skön.
För Svenska kungen, Svenska kungahuset
Går skålen nu med mången hjertlig bön.

## 2. För FÄDERNESLANDET.

Du sagorika land, du kära,
Vår vagga och en gång vår graf!
Ditt stöd var fordom kraft och ära
Lägg icke bort din stödjostaf!
Låt dagens frihet bli besjungen,
Som kommer ej med lugn, men storm;
Men *frukta Gud och ära kungen*
Var fädernas regeringsform.

De bo i grafvarna dernere,
Och deras stoft vi träde på.
De se derur hur vi regere,
Och bifallstecknen äro få.
Hur här vi stifte landets öde,
Dess mandoms kraft, dess ålderdoms,
Ej dömmer stunden blott. De döde
Och Saga sitta ock till doms.

## 3. För Statsrådet IHRE.

Till lärosal, liksom till kyrka,
Ditt namn från fordomtima hör.
Det är en bördsrätt, som vi yrka,
Då du från nu vår talan för.
Med glädje vi den dagen fire,
Som oss vid thronen skänkte dig.
Hur skönt det är, att än en Ihre
Till läroståndet sluter sig!

Från Hellas, minnets enkedrottning,
Från Roma, verldens sarkofag,
Går ljuset fram till ädel brottning
Mot mörkrets makter: varde dag,
Omhägna våra lärosalar
Med manligt mod, med klarsint nit,
Och rädda oss, hur flärden talar,
Från det moderna barbariet.

När ropen hesnat och förstumma,
Till slut får harmonien dock rum.
Låt vågen brusa högt och skumma,
Deraf blir ändå endast skum.

"*Quos ego*" håll i trofast minne,
Ty lugn och säker är din håg,
Och jemnt i stormen står ditt sinne
Som tungan på rättvisans våg.

## 4. Till Biskop HEURLIN.*

Snart far du öfver mörkblå vågor
Ifrån oss till den gröna ön,
Som skiner uti solens lågor
En perla lik i Östersjön.
Kring stranden rodna der koraller,
En osedd djupets rosenlund,
Och Hobergsgubbens saga faller
Som månsken öfver kritmängd grund.

Tag med för allt hvad rätt du ville
Vår tack, ej annat du begär,
Ty han än liflig som ditt snille,
Och varm han som ditt hjerta är.
Hur mycket återstår att göra
Till allt det myckna, som du gjort,
Det hviska vi i hoppets öra,
Det har vår framtids dröm försport.

* Utnämnd till Biskop öfver Wisby stift hade han nyss lemnat sin befattning såsom Stats-sekreterare för Ekklesiastikärenderna.

Dig kungen älskat har och känner,
J trifdens hop, ett snillrikt par.
O funne han bland nya vänner
Rådvisa, klara, som du var!
Den kraftfullt herrskande tyrannen
Man lyder — och man tiger still;
Men lönen för den store mannen
Blir knot, om han är mild dertill.

Den Svenska kyrkan, läroverken
Välsigna dig igenom oss.
De äro seglarns räddningsmärken,
När han i stormen vill förgås.
Men när du nu till lugnet rymmer
Från orons hem, från stormigt lag,
Ej mer för thronen vårt bekymmer,
Men för ditt hjerta föredrag!

## 5. Till Erkebiskop af WINGÅRD.

På branten af den stora frågan:
"Skall Svea vara eller ej?"
*Ja* svara hoppet och förmågan,
Men hushållsandan svarar *Nej*.

Hvar skakning uti statens yta
Uti dess inre, kyrkan, käns,
Der jord och himmel sammanflyta
Liksom vid horisontens gräns.

Som blomman ligger uti knoppen
Och drömmer om sin himmel der,
Som hjertat uti menskokroppen,
I staten kyrkan inbyggd är.
I stela massan är hon anden,
Dess själ, dess lif hon innebär,
Och pekar upp åt djupblå landen,
När allting tycks förloradt här.

En verldsstrid äro kyrkans strider,
Och alltid ha de varit så,
Ty frågan är och blir omsider:
"Skall massan eller andan rå?"
Den tvisten kan blott framtid skilja.
Till dig, till dig vi slute oss,
Du andans man, med kraft och vilja,
Kom led oss du, Chrysostomos!

## Svar på Prof. Grafströms inträdestal i Svenska Akademien

*d. 26 Maj 1840.*

Den man, du efterträder ibland oss,
Var ej, som du, ett sångens söndagsbarn,
Och ingen diktmö sjöng inför hans vagga.
På prosa gick hans lif, och prosa är
Dock menskolifvets grundval och dess kärna,
En formation utaf granit, den äldsta,
Den refbensbyggnad, hvarkring jorden satt sig,
Som sammanhåller hennes dolda djup
Och bär, på bergfast rustning, opp de yngre,
De lösare jordhvarfven, och bland dem
Förnämligast de grönskande, de rika,
Der dikten anlagt sina blom-rabatter,
Och näktergalar slå i lundens kronor,
Och ros och lilja dofta vid dess fot.
Jag älskar prosan, lifvets verklighet,
Urformationen utaf tingens väsen,
Och ofta lägger jag med flit i dikten
En bit granitberg, för att hålla samman
Den lösa grund, som rimmen spela på.
Ty prosa är likväl förstånd och klarhet,
Som ordna allt och sammanhålla verlden,

Den yttre som den inre, i sin ban.
Hon sväfvar ej i luften, utan står
Med senfull fot på säker jord, och blickar,
Väl utan längtan, men ej utan hopp,
Med jerngrå ögon till sin himmel opp.

En fallen poësi är icke prosan,
Ej en misslyckad dikt, ty skilda mål,
Fast begge ädla, skilda verkningskretsar
Har himlen utmätt för de höga syskon.
Men prosan äfvenväl sin skönhet har,
— Hvar ljus och ordning äro, der är skönhet, —
Kysk, enkel, ren, ej svällande och yppig,
Lik Pallas-jungfruns emot Afrodites.
Den skönheten är talarns, som försmår
All diktens flärd och söker blott det Sanna.
Han vill ej lysa, men upplysa endast,
Vill ej förleda, endast leda tanken.
Förvissna inga rosor i hans krans,
Hans tinning skuggas dock af eklöfsbladen.
Den konsten är den ädle medborgsmannens,
Som älskar landet, ifrar för dess frihet,
Som är ett annat namn uppå dess ära.
Ack! landets ära hon var honom kär,
Än, der han ligger i sin graf, hon är;
Värd hvarje offer: som en åldrig moder

Kär, dyrbar, helig för en ädel son.
Med mäktig hand han stod vid statens roder
Och vek, fast tröttad, icke derifrån,
Ehuru stormen hven med hot och hån,
Och skummet yrde öfver dagens floder.

Hans bild du tecknat har för oss i dag,
Fast, manlig, ädel, derför sann och lik,
Med mången blomma knuten omkring pannan,
Ty sångens mö kan ej förneka sig
Och mångahanda äro hennes gåfvor.
Din är en blomsterjungfru, är en Flora,
Som bor i blomdoft, trifs i vestanvinden,
Och, när hon klagar, är det källans klagan
Emellan liljorna på grönklädd strand,
Men i den källan speglar sig alltjemt
Den djupblå himlen med dess sol och stjernor.
Din sångarstämma räknar slägt med den,
Som snart ett halft århundrade beherrskat
Hvart känsligt hjerta i vår Nord, dess skönsta,
Dess renaste, dess gudavigda ton,
En återklang ifrån det paradiset,
Der menskan skuldfri, from och lycklig var,
Och himlens englar på forntidaviset
Än lekte med det första menskopar.

Den stämman diktar än alltjemt idyller
Bland ängarne inunder Nordens pol.
Se'n allt har sommat, än en midnattssol
De ängarne med mystisk glans förgyller,
Och hvita alfer der, en himlaslägt,
Guldlockig, blåögd, och med lätta vingar,
Med aftonrodnaden till sommardrägt,
Bland ljusgrön björkskog dansa kring i ringar.
Den stämman älskar hvarje sångens vän.
Far fort derför, och täfla du med den!

## Svar på Prof. Atterboms inträdestal i Svenska Akademien

*d. 29 Maj 1840.*

Att här *du* sitter, att *jag* helsar dig
Välkommen bland oss, visar tidens välde,
Ombildarens, som länge ställde
Inunder skilda fanor dig och mig,
Och ej blott mig, men äfven mången annan
Af sångar-ätten från kung Gustafs dar,
Som bar ovansklig lagerkrans kring pannan.
Den kransen hänger än bland stjernor qvar
På minnets hvalf, när qvällens vindar sopa
På vår förgätna graf tillhopa
Blott vissna blad af min och mången anns
Förgängeliga sångarkrans.

Dock striden är förbi. Hvad ondt den vållat
Förgätes bättre än det tänkes på.
Vi tacka glömskan, som sin aska sållat
På släckta glöd, och undra begge två
Hvad sällsam villa, som vår syn förtrollat:
Med åren komma frid och sans ändå;
Och allt som skiljomuren börjat ramla,
Den nya skolan flyttar i den gamla.

Vi sågo ej, men känna dock en tid,
En gyllne tid, då der var knappast strid
Emellan diktens bild och verkligheten;
Ty blott det Sköna verldens grundlag var,
Och ännu lekande bland blommor qvar
Låg vid naturens hjerta menskligheten.
Naturen sjelf, som nu ej lefver rätt,
Spratt då af lif, och dansande och lätt
Sig rörde hennes unga näringssafter;
Personligt lefde alla hennes krafter
Som lekkamrater åt sin menskorätt.
I öster Eos satt med purpurfanan,
Och timmarne sig radade till dans;
Men på sin vagn i oförgänglig glans
For Helios och mätte strålebanan
Igenom zodiakens sagoverld,
Och knäppte lyran på sin himmelsfärd.
Och ej blott himlens hvalf, men äfven jorden
Var utaf lefvande gestalter full.
Hvarhelst du vände dig, förnummos orden
Af verldspoëmet, diktadt för din skull.
Ur lundens toppar nickade Dryaden,
Dess fibrer lefde uti hvarje stam,
Och hvar en källa sprang bland bergen fram,
Satt med sin urna sorlande Najaden.

Dig mötte idel fränder på din stig;
I vindens sus, i blommorna, i gräsen,
En ande lefde, ett beslägtadt väsen,
Ett sagans barn, som tänkte, kände sig
Och såg med vänligt öga opp till dig.
Men ofvan skyarna i rika skrudar
Der suto herrskande Olympens Gudar,
Men stego likväl ned ibland,
Välkomna gäster, öfver sjö och land,
Och bodde gladt i marmortemplen inne:
De sköna templen, der hvar jordens son
Förklaradt läste högre verldars minne:
Som trösten faller i hvart ädelt sinne,
Föll ljuset i rotundan ofvanfrån.
Ju menskligare Gudar voro,
Ju mer gudomlig menskan blef,
Och hjeltarne kring jorden foro
Som gudasöner, hvart dem anden dref.
Då blödde Hydran, afundsjukan splitet,
Nemäas lejon, terrorismen, föll,
Och Jofurssonen Gorgohufvu't höll
Mot det förvända, det besatta nitet,
Men ack! det skedde då, som nu, för litet.
Men i Olympia, i Kronions lund,
En skog af gudastoder och oliver,

Der mätte täflingsbanan ut sin grund
För kraftens lekar, för de ungas ifver.
Men senor spänstiga som hamradt stål,
Skönnakne ynglingar till brottnings drogo,
Och Diskus hven och Cästusklubbor slogo,
Och segervagnar rasslade till mål,
Der kraft och djerfhet sina kronor togo.
Ynglingasagan om Hellenisk ätt
Qvad der Herodotus, historiens fader,
Och brusande i mäktiga kaskader
Flöt Pindarssången genom skog och slätt.
O! diktens brudqväll, sångens jubeldagar,
För er hvart menskligt hjerta måste slå,
Och skaldens längtan lågar upp och klagar:
"O! hvarför, hvarför lefde jag ej då?
Den gamla herrligheten är försvunnen,
Förseglad evigt rika sångarbrunnen,
Naturen enögd, skönhetskänslan blind,
Och rosen vissnat har på lifvets kind." —

Så klagar mången; — men hvad är det Sköna
Om ej med något himmelskt i förbund?
Ett yppigt färgspel på förgänglig grund,
En vansklig blomma, vuxen i det gröna,
Förvissnad innan året fyllt sin rund.

Det hednasköna sjönk, när lifvets stjerna
Gick opp och lyste öfver Bethlehem;
Då kom en längtan till vårt rätta hem,
Då löstes skalet ifrån lifvets kärna;
Sitt inre djup den diktande förnam,
Och andens högre skönhet trädde fram,
Den skönhet inre ögat skådar gerna,
Ej lekande, men sträng och allvarsam.
En ann betydelse fick menskligheten,
Ett annat mål, ett annat bildningsskick,
Ty sprängd var porten till odödligheten,
Ett annat hjerta slog i verkligheten,
Och dikten snart på andra toner gick:
Ej fullt så klingande som förr och klara,
Men mera djupa, mera underbara,
Ty sanningen, med blod och offer köpt,
Var fäst vid himlen, och det Sköna döpt.
Det trifdes nu, som förr, i lunder gröna,
Men med en renare, en himmelsk låg
Upp emot stjernehvalfvet skalden såg.
Det innerliga adlade det sköna,
Och hvarje lyra vid ett hjerta låg.
Ej blott en fader, skapare af tingen,
Ej blott en Gudason, som menska var,
Men ock en moder satt i stjerneringen,
Och menskoslägtet deras färger bar.

Det gick en längtan genom menskans sinne
Till något osedt, underbart, till Gud,
Ej olik den, vi än hos jungfrun finne,
För första gången rodnande till brud.
Den längtan trifs ännu i hjertan inne,
Men troubadouren satte den i ljud.
Så skön som förr var icke lifvets saga,
Så yppigt klädd i rosenrödt och gull,
Men mer allvarlig, mer betydningsfull,
Lik moln, som öfver sommarsolen jaga.
I mystiskt dunkel, mera än i ljus,
I månskensskymning var den sagan hållen.
Väl kommo englar från Guds faders hus,
Men utur bergen skrattade ock trollen,
Och aningen om synd och död och fall
Igenombäfvade naturen all.
I skaldens sånger, om ock än så ljufva,
En suck af trånad klingade ändå,
Som när i qvällen näktergalar slå,
Som när i skogen kuttrar enslig dufva.
Men stolt var tiden, svärmande och djerf;
Med djupt förakt för nyttans lägre värf,
Drog riddarn ut på äfventyr till striden,
Först för sin tro, och för sin dame dernäst:
Med hennes handske uppå hjelmen fäst,
Med hennes färger uti skärpets siden,

Han sin medtäflare ur sadeln slog
Och segrens pris ur sköna händer tog.
Men var det lek inom torneringsskranken,
Till blodigt allvar vändes också tanken.
Då sprängdes porten till förtrolladt slott,
Och svärdsslag hamrade på jätteskallen,
Tills hednisk trollkarl klufven låg och fallen,
Och frälst prinsessa ur hans bojor gått.
Sanct Görans lans bet djupt i drakens lunga,
Och Rolands klinga skar sin egen ban,
Bland krokig sabel, blödande turban,
Han rasade för Angelique, den unga:
Men många vindar häfva ocean
Och qvinnans bröst, och när hon fanns i skogen,
Ack! hon var skön ännu, men icke trogen. —
Så vexlade uti romantisk ton
Emellan kärlek och Religion
Den underbara riddardikten,
Och sagan visste tusen äfventyr,
Hur riddarn slår, hur Saracenen flyr,
Och sköna synder visste öronbikten. —
Jag älskar klassisk tonart, ty hon är
Till smak och harmoni vår bästa ledning,
Och sången ifrån Hellas är mig kär,
Ehur jag känner, att den var en hedning.
Men Romantiken, underbar och fri,

Med innerliga, sällsamt djupa rösten,
Må ock af sångens söner aktad bli;
Och äro litet ludna hjeltebrösten,
Ett trofast hjerta klappar dock deri. —

Men diktens välde går utöfver jorden;
Der fins ej öcken, fins ej bortgömd vrå,
Der menskor bo, hur vilda och hur rå,
Der ej förnimmas, blott du lyssnar, orden
Af skaldens gudaspråk ändå.
Der bodde fordom i det höga Norden
Från hedenhös en kraftig ätt,
Ömtålig om sin frihet och sin rätt,
Med hårda händer och med hårda sinnen:
Till Valhalls troner stego deras minnen,
Och öfver vågor, öfver dal och slätt
Förblödde deras vilda strider.
Strid var mot menskor, mot en karg natur
Med frusen barm; men kämpen bröt derur
En tarflig näring, segrande omsider.
Det voro mörka, voro arma tider,
Men skalden var dock med. Han stod
I sköldeborgen kämpande med mod;
Med svärd och toner lika skarpa
Besjöng och slog hans banesår;

Der stänkte blod uppå hans harpa,
Och stormen flög uti hans hår.
Hårdt var hans språk, men i Norränatunga
En mäktig malmklang låg ändå, en skär,
Ej blott att stridens minnen sjunga,
Men äfven hjertats ömmare begär.
Med längtan sökte Vanadis sin Öder
Igenom rymderna från norr till söder,
Och trånande i sina skuggors verld
Satt hvite Guden med sin bleka panna,
I saknans tårar smälte bort hans Nanna,
Och Frej förpantade sitt svärd.
Hvad stort och enkelt ligger i passionen
Och troheten i lif och död
(Som dock är mer än Söderns kärleksglöd),
Det visste Nordens skalder väl, och tonen,
Hur vild han var, likväl ur hjertat ljöd,
Det outgrundliga, det rika,
Som hafvet stormande och djupt tillika.
Af många under dock dess djup bebos,
Och lätt är att på färgen skilja
En nordisk trohet med sin hvita lilja
Från Söderns älskog med sin röda ros.
Helst klingade dock runosången
Om Valhalls gudaverld, ej än förgången.
Hur Oden qvad sitt Havamal,

Enögde Guden, hvilken styrde verlden,
Och drog på åttafota färden
Med Sleipner öfver berg och dal;
Hur Nornorna vid tidens källa,
Tre sköldemör på evigt Ting,
Uttydde runorna, som gälla
Heimskringla och Valhalla kring,
Och ömsom fria, ömsom fälla;
Och hur det Onda hos det Goda bor;
Hur väldigt med sin åska Asathor
Slog efter jättarna i fjällen;
Hur Idun blomstrade, hur Freja spann,
Och Gefion frös och Lofna brann,
Och ljusa Alfer dansade i qvällen. —
Den sången var en half barbar,
Men kraftfull dock och underbar.
En hög gestalt, med slagsvärd vid sin sida,
Han sågs utöfver bergen skrida,
Med Nordens stjerna fäst på hjelmens rund,
Och djup och vildhet om hvarannan
Låg på hans sångar-anlet i förbund:
Der brunno norrskens-ögon under pannan,
Och storm och åska lekte kring hans mund. —

Sitt vördnadsfull uppå den sångarstolen,
Der Asaskalden sutit före dig.

Högt är det minne, som der reser sig,
Fast nedergången är Valhallasolen.
All stor natur är egen, djerf och fri,
Och harposlag, som genom verlden hvina,
Dö ej, fast deras tid är re'n förbi;
Det stora lefver qvar i poësi,
Fast andra stjernor öfver dikten skina.
Hans sångartoner voro icke dina,
Men kraft och snille lågo dock deri.
Trångbröstad smak är en och enahanda;
Med regelrät, med sträng landtmätarked
Mäts sångens land ej upp. Frisinnad anda
Tar andra trakter, ock de vilda, med.
Det jättestora trifves med det ljufva;
Hvem älskar kuttret ej af sångens dufva?
Men fritt må örnen på sin klippa bo,
Blott han bär himlens blixt i mäktig klo.
Ej form, ej färg är stängd ur sångens gille,
*En* regel smaken har, den heter *Snille:*
Mångsidig regel uti dikten spord,
Och rum är der för Söder och för Nord.

Hans sångartoner voro icke dina;
Blott vårens stjernor, inga norrsken skina
Uppå din sångarhimmel, dunkelblå,
En sydlig himmel, men derunder

Hur doftande naturens under,
Nej, diktens under, dina "*Blommor*" stå!
Fastvuxna fjärlar i de gröna lunder,
Hur sköna — och symboliska ändå!
Som aftonrodnans guld på viken,
En himlafallen slöja likt,
Så präktig ligger symboliken
Och gungar öfver djupets riken
Uti din underbara dikt.
I hennes röst och drag tillhopaställas
Hvad Södern ljufvast, Norden djupast lär:
Till formens skönhet hon ett barn af Hellas,
Till tankens djup ett Nordens barn hon är.
Ej endast stormens språk i hjeltesagan,
Men vestanvindens Nordbon och förstår,
Och lyss förtjust till "*näktergalens klagan*",
Som suckar i hans korta vår.

## Till Sandberg.*

På en majsky Frithiof och hans Ingeborg
— Någon annan ångbåt Valhalls barn ej taga —
Höllo stilla öfver Gustaf Adolfs torg,
Läsande med dem, som läste deras saga.

"Riktigt nog, — sad' Frithiof — men hur skön
du var,
Af den målningen man känner föga;
Skaldens tafla blir oss aldrig fyllest klar,
Sväfvar dunkelt endast för vårt inre öga."

"Och hvad hjeltestorhet på din panna satt,
Hvem — sad' Ingborg — kan väl det i boken skåda?
Hvad? om vi hos Sandberg stege af i natt,
Sute för Valkyriemålaren vi båda?"

Qvällen lade rosenmanteln på Norrström,
Natten somnade med stjernorna i strömmen,
Då till målarn gingo begge i en dröm,
Och uppå vignetten se vi nu den drömmen.

* I anledning af hans teckningar till *Frithiofs Saga.*

Sanna, som i lifvet, de på bladet stå,
Som i lifvet begge kärleksfullt förente.
Litet afundsjuk, men mera glad ändå,
Suckar skalden: "ack! så var det, som jag mente."

## Till Crusell.*

*Ingborgs klagan* är på mången rosenmund
Lik en näktergal, som slår i rosenhäcken,
Är i flera hjertan än, i saknans stund,
Lik en turturdufva, kuttrande vid bäcken.

Snart den turturdufvan ut till Södern far,
Sitter klagande uti orangelunden.
"Är den tonen Nordbo?" frågar då en hvar,
"Fryser ej i Norden hjertat till, som sunden?"

Men jag svarar: "J förstån ej våra fjäll,
Blott en enda forntidsdikt är höga Norden.
Hvar den dikten sätts på noter af Crusell,
Lären tonen, fast J ej begripen orden!"

* I anledning af hans melodier till *Frithiofs Saga.*

## Lytet.

(*Till Friherrinnan Martina v. Schwerin, med andra upplagan af Frithiofs Saga.*)

Ädla sångmö, hvad din skald har diktat,
Läs det du, när det af verlden glöms!
Sköna biktmor, hvad för dig jag biktat,
Göm det du, liksom ett lyte göms!

Ack, bland skatter, som vi här förspille,
Hjertats är för dyrbar, är för god,
Fattas ej af den, det älska ville,
Och försmås af den, som det förstod.

Snart, som Frithiofs, ock *min* lefnads saga
Trycks i grafven om, en vacker dag,
Ny vignett och ny musikbilaga,
Ack! men samma tryckfel, fruktar jag.

Hjertat är ett tryckfel, men det finnes
Blott i ett och annat exemplar.
I de flesta, som jag sett och minnes,
Gudi lof, står ej det felet qvar.

Sättaren i skyn ock ämnat hade
Rätta felet äfvenväl hos dig,
Men han fann det alltför skönt, och sade:
"Låt det stå, det är en bild af mig!"

## Konstens Genius.

(*Till Marie Röhl.*)

Dig konstens Genius valt bland sina svurna,
Han valde dig ifrån din födsel re'n,
Den purpurbältade, den himlaburna
Med tidens vagga och med tidens urna,
Och allt hans väsende är Gudars återsken.

Han har ditt klosterlöfte, du är nunna,
Blott han, blott han får vistas för din syn.
Ej annan kärlek vill han jungfrun unna
Än den, som morgondrömmarne förkunna,
En flyktig luftgestalt, en målad bild i skyn.

Och när ditt hjerta med oändlig trånad
Den bildens like söker natt och dag,
Tag dig till vara, om du ser förvånad
Att han från jorden dock till slut är lånad,
Men ack! hur lycklig den, som bär hans anletsdrag.

---

## Mathilda.

Uti en rosenbuske satt
En näktergal,
Och sjöng uti Italiens natt,
I Arnos dal.

Och vågen lyddes, vestanvind
Knappt andan drog,
Och rödare blef rosens kind,
När fågeln slog.

Då drog en vikingsson förbi,
En gäst från Nord.
Det rosenstånd med fåglen i
Tog han om bord.

Nu står den ros i nordanvind,
Står midt i snön,
Lik rodnan på en skönhets kind,
Men mera skön.

Och näktergalen slår sin drill
Till Nordlands-ljud;
Det låter som ett valdthorn till
Ett segerbud.

Du Söderns purpurkrona, brinn
På nordanfjäll!
Du Söderns trånadssuck, försvinn
I vinterqväll!

## Till Grefvinnan D.

Jag mins de sköna, alltför korta stunder,
Då du med mig i Björnstorps parker satt,
Lik Abrams engel uti Mamres lunder,
Ett flyktigt skimmer i min lefnads natt.

Hur skönt det var att trycka få den handen,
Som jemt till stöd hvar stapplande är räckt,
Och att få se i ögat på den anden,
Som är med himlen mer än jorden slägt.

Hur skönt det var att finna dig densamma,
Du fordom varit och alltjemt må bli,
Och i ditt öra blott ett ord få stamma
Utaf min smärtas långa Litani.

På kort besök kom då det glömda nöjet,
Såg med mitt öga, talte med min röst.
På mina läppar log det fordna löjet,
Och mod och styrka häfde skaldens bröst.

Förgätet var allt hvad jag lidit hade,
Jag tryckte ögonblicket till min barm,
Och som ett sorglöst barn jag ner mig lade
Och sof och drömde på dess runda arm.

Men — till det fordna vi förgäfves vädje,
Hvad förr var verklighet är skugga nu.
Ack! glädjens hågkomst är ej mer än glädje,
Blott sorgens minne är en sorg ännu.

## Söndagsskolan.

*(I en ung flickas minnesbok.)*

*En* skola känner jag, som trifs,
Hur ock må bli de andras öden,
Der vexelundervisning drifs,
Men — mellan lifvet blott och döden.

En himlens monitör är der,
Hvars röst bland barnen ypperst gäller.
Från Zion sångarskalan är
Och ifrån Sinai hans tabeller.

Hur skönt att stafva deruppå,
Och göra läraren till viljes,
Och lägga hop, hvad vi förmå,
Tills det blir jul-lof, och man skiljes.

Man går ej ur den skolan ut
I verlden, men i *andra* verlden;
Ty lärarns varning tar ej slut
På denna sidan himmelsfärden.

Hans lära är för höst som vår,
Och stundom varnar, stundom lockar.
Hon andas varmt på silfverhår,
Och kyler dina gyllne lockar.

Det ges ej högre lära spord
Inunder eller öfver solen.
Lyss derför till hans faders-ord,
Du söndagsbarn i söndagsskolen!

## Till Presidenten, Baron af Klinteberg.*

Vår höfdings skål! Ju djupare mot vester
Som solen sänks, ju mildare dess glans;
Och skönast är bland kransar, som man fäster
En krans på silfverhår, en eklöfskrans.

Du ärfde ej, du byggde sjelf din ära,
Ditt eget Riddarhus att bo uti.
Det Riddarhuset står vårt hjerta nära,
Vi räkna slägt med hvarje sköld deri.

I tacksam bygd, som nu ditt lof förkunnar,
Klar brann din middag, må din qväll bli ljus!
Och när ett högre län dig himlen unnar,
Glöm likväl icke bort ditt Malmöhus!

* Landshöfding i Malmöhus län.

## Till Landshöfdingen, Grefve H. Wachtmeister.

*På dess bröllopsdag.*

Ändteligen är du fången,
Fjäril, — i en rosenkalk.
Men ur bojan denna gången
Längtar ej bevingad skalk;
Blott begrundar
Hvad som stundar,
Giftermåls- och ärfda-balk.

Hur de låga, rosens kinder!
Hur hon fången älska vill!
Rundt kring honom, utan hinder,
Slutas hennes hjertblad till.
Låt det vara!
Ingen fara,
Från i dag blir rymmarn still.

Lycklig du! Hvad skalden skådar,
När hans himlar stiga ner,
Allt hvad mystiskt natten bådar,
Allt hvad skönt som dagen ser,

Saligheter
För poëter,
Allt en brudstol åt dig ger.

Hur det Sköna lifvet gläder!
Kärlek, evig kärlek svärj!
Se, poëtisk grönska kläder
Verklighetens nakna berg
Jordens dalar,
Himlens salar
Låga uti rosenfärg.

Lifvets sanning är blott smärta,
Blott en kärleksdikt dess fröjd.
Derför vid ett älskadt hjerta
Hvila, hvila du förnöjd!
Dröm och svärma;
Middagsvärma
Drick på lifvets middagshöjd!

Som en jagad dufva svingar
Stundens lycka oss förbi.
Stäck i flygten hennes vingar,
Locka henne qvar att bli!
Låt den skygga
Bo och bygga
I din barm — och dö deri!

## Till Biskop Bjurbäck.*

Tag mot hvad vi dig älska trodde,
En blomsterkrans från Greklands vår.
I klassisk jord de blommor grodde,
De passa för ditt silfverhår.

Väl bär det många eterneller,
Väl ock en strålande tiar,
En Edens lilja, men som fäller
I himlen först hvart frö, hon har.

Dock — att det enkla Stora fatta
För liten är en småsint ätt,
Och få ha känt och färre skatta
Den Vise uppå Eknäs rätt:

Det djupa sinnet och det rena,
En bild utaf det rika haf;
Men dykarn känner det allena,
Som fiskar perlor ur dess graf.

* Tillegnan af en disputation (*Efterbildningar ur Grekiska Anthologien*), för hvilken Skalden presiderade, och sonen af hans äldste broder responderade.

*En* ha vi känt, som rätt dig kände,
Och såg hvad djupet innebar,
Men längese'n han återvände
Från jorden, der han främling var.

Nu står du redan honom nära,
Går snart till höjden, dit han for.
Glöm ej att då till honom bära
En helsning fram från son, från bror.

## Till *H. E.* Grefve v. Stedingk.

*På dess åttionde födelsedag.*

I dag du fyller åttiårig ära,
Få äro de, som fyllt sitt mått som du,
Ett rågadt mått, — och himlen står du nära,
Men dröj på jorden, dröj hos oss ännu!

Låt oss få se på dina hvita lockar,
Ett silfvermoln omkring en Jofursbild.
Låt oss få höra på din röst, som lockar
Till dygd och ära, lika vis som mild.

Tids nog ändå du far på ambassaden
Till fjerran land, till egen kröningsfest.
Då sörjer landet och då sörjer staden,
Men din *Thérèse* blir den som sörjer mest.

## Till Biskop Johan Jakob Hedrén.

*Vid dess flyttning till Carlstad.*

Till sina dalar, sina berg tillbaka
Ditt folk dig kallar, till din faders graf.
Stor är den hjord, för hvilken du skall vaka:
Välsignad vare der din herdestaf!

Der stå ännu, som landets barn, så glade
Rätt många tempel, månget fridens hem,
Der vi till Gud vårt första löfte sade:
De gamla, kära templen — helsa dem!

Och när derur på dödens stad du träder,
Der dess tornspiror, svarta jernkors, stå
Ur jorden opp, der sofva våra fäder
I stilla kamrar — helsa dem också!

Du himlens ombud bland en jordisk skara,
Var du dess tankes ljus, dess hjertas bön!
Bygg flitigt opp hvad fallit har, der Clara
Med kärlek famnar om Tingvalla-ön.

Och när du hvilar i ditt Eknäs lunder,
Och Hyn mot stranden slår med sakta sus,
Då må *Johannes* skåda himlens under,
Och salighet betäcke *Jakobs* hus.

## Till Presidenten, Frih. Leijonhufvud.

*På dess bröllopsdag.*

Såg du Byströms grupp, som harmar
De förlofvade med skäl:
Hymen, som i plumpa armar
Qväfver Kärleken ihjäl?
Stackars Amor, om han lånar
Allt sitt lif från sitt begär;
Lefver endast, när han tånar,
Dör, så snart han lycklig är!

Sköna död likväl att brinna
I sin egen låga opp,
Lik en Fenix, och försvinna
Med sitt väsens blomningsknopp:
Saligheter, som förlängas,
Hålla endast Gudar ut;
Menskohjertat skulle sprängas,
Om dess yrsel ej tog slut.

Låt bevingad Amor fara; —
*En*, som inga vingar har,
Ingen bindel, ingen snara,

Stannar i hans ställe qvar:
Bygger löfviga idyller,
Sköna som Elysiums dal,
Och med frid och kärlek fyller
Herdens tjäll och Friherrns sal.

Din idyll må han fullkomna
I det stilla blomsterland,
Hvarest Vetterns vågor somna
Trötta mot den gröna strand.
Der du lifvets sommar njute,
Der du skörde lifvets höst;
Och när vintern rår derute,
Värm dig vid Malvinas bröst!

Ädle vän, när då jag träder
I din sal som fordomdags,
Och det gamla än mig gläder,
Och det nya är till lags;
När din lefnad, lik en enka
Som är nygift, blomstrar upp;
Huru glad skall jag då tänka:
"Blott en dikt var Byströms grupp."

---

## Till Alfhild E.

*I en Bibel.*

Emellan minnets suck och hoppets joller
Vårt korta lif med svikna löften far.
Lär här ett lif, som sina löften håller,
Och se hur Gud vårt slägte fostrat har.

Från oskuld gick det, och till oskuld åter,
Men till en högre, ännu vägen bär.
Vid målet står en fader, som fårlåter,
Och barnets dröm är skapelsens mystére.

Här på hvart blad du ser en sådan fader,
Du ser hans englar, som gå upp och ned
På Jakobsstegar, på de helga rader,
Och lycklig du, så länge du går med!

## Till Hilma P.

Fjorton år, snart fjorton dar dertill, —
Söta Hilma! Det är knoppningsstunden.
O att tiden ville der stå still,
O att endast knoppar prydde lunden!

Men de öppna sig och blomman slår
Upp sitt öga, blickar som en stjerna,
Älskas, bränns af solen och — förgår,
Och blir frukt med masken i sin kärna.

Knopp och blomma, dröm och verklighet,
Frukt och mognad, ödsliga och nakna! —
En gång lär du hvad jag länge vet:
Hoppas att — bedras, och njut att — sakna!

## Nattvardsbarnet.

Med frid, med oskuld, med hvar himmelsk gåfva
Du står vid korsets fot och blickar opp.
Hvad hopp, hvad känslor i ditt hjerta sofva,
Som våren sofver i en rosenknopp!

Men knoppen öppnas, solens strålar pensla
Hvart hjertblad snart med guld och purpur skönt.
Hur rosenröd upplågar då hvar känsla,
Hur friskt är hoppet då, hur sommargrönt!

Ack, hvarje ros vill blekna bort och sörja
Och hvarje hopp vill vissna och förgå.
Med himmelsk kärlek måste hjertat börja,
Om någon jordisk kärlek skall bestå.

Ett nattvardsbarn är Kärleken, den rätta,
Med knäppta händer, med oskyldig min.
Och vill du rätt hans mening öfversätta,
Så gå till himlens ordbok, till Wallin.

## Julbref

*till min hustru.**

Se hur präktigt våra grenljus lysa,
Med en gren för hvarje barnets år.
Julebocken kommer och han går,
Barnen ömsom glädja sig och rysa.
Dock — all glädje blandas med en tår:
Den, som ej har någon pels får frysa,
Den ej pengar har, han rimma får.

Men hvad skall jag vid högtidligheten
Då väl gifva, som kan bli dig kärt?
Mitt poëm är icke mycket värdt,
Bättre är det då du tar poëten,
Blank, nyrakad, och för sällsamheten
Ej så kinkig som han annars lärt.

Derför kom och jaga bort hans snufva,
Tina opp hans bröstvärk vid ditt bröst,
Och fast utan julklapp sjelf, förljufva
Icke blott hans julqväll, men, du ljufva,
Ock hans mandoms dar, hans ålders höst!

* I ställe för en till julklapp lofvad pels.

## Till Farmor och Mormor.

*I min äldste sons namn.*

Snart, J gamla, öfver vreda vågor
Nalkens J den långa seglings slut,
Och inunder aftonrodnans lågor
Tryggt J ankren vesterut.

Men *min* resa börjar. Jag skall draga
Ut bland böljornas och stormens krig.
På den långa färden låt mig taga
Er välsignelse med mig!

## Till Göthilda Tegnér.

*Med Nya Testamentet.**

En fars välsignelse jag ville gifva
Till julklapp dig, med posten sänd åstad;
Men jag behöfver icke att den skrifva,
Du har den tryckt på dessa helga blad:

Välsignelsen af Fadren i det höga,
Hvars dotter menskligheten känner sig.
Ack, öfver alla vakar ju hans öga,
Hvarföre skulle han förgäta dig?

Hans Testamente är för rena hjertan,
För oskuldsfulla: så behåll det då!
Med åren växa sorgerna och smärtan,
Behåll det, ty det är för dem också!

* Af författaren öfversändt från Stockholm.

## Till Disa Tegnér.

*Med Nya Testamentet, vid hennes konfirmation.*

Min dotter, göm den dagen i ditt sinne,
Mins hvad du lofvade, mins hur du bad;
Men vill han en gång falla ur ditt minne,
Läs då hans innehåll på dessa blad.

Om menskohjertat är det Gudasagan; —
Fast du, som jag, ej henne fullt förstår,
Kan hon dock trösta sorgen, döfva klagan,
Och adla glädjen innan han förgår.

Gud är en fader. Ack, hvar faders smärta,
Hvar faders glädje måste likna sig.
Så stoft jag är, jag anar dock hans hjerta:
Han älskar verlden som jag älskar dig.

## Till Lars Gustaf Tegnér.*

*Med en Bibel, vid hans konfirmation.*

Utöfver djup, som tvenne verldar skilja,
Dig lede stjernan och magnetens nål,
Förståndets klarhet och en säker vilja,
Två goda styrmän till hvart jordiskt mål.

Men öfver djup, som ock två verldar dela,
Två andra, en härnere, en i skyn,
Tag här ett sjökort, som ej plägar fela,
Fast storm och mörker sväfva för din syn.

Ett säkert sjökort, ritadt i de tider,
Då jord och himmel nalkades hvarann.
Studera det, och följ det, och omsider
Löp trygg i hamnen, det dig visat an!

* Näst före hans afresa till Brasilien.

## I minnesböcker.

### *1. Till C. A. Hagberg.*

Stig på Norrbro, och se din ungdoms bild:
Norrström, som sammanbinder friska vågor
Med salta, som din ungdom binder hop
Din barndoms lek med mannaårs bekymmer.
Hur präktigt speglar ej den strömmen af
Torn, hjeltestoder, slott och sångartempel,
Och aftonrodnan öfver Riddarholmen,
Der Sverges ära sofver under marmor; —
Men på dess stränder bor förförelsen.
Och som han seglar längre bort och längre
Som stormen växer, vågorna gå högt,
Hur längtar ej den tröttade tillbaka
Till lugna vikar, gröna Mälar-öar
Och friden på de furukrönta näs!
Men det är fåfängt: han skall ständigt framåt,
Skall lösas opp i hafvets bitterhet. —
Stig på Norrbro, och se din ungdoms bild!

### 2. *Till Fröken M.*

Såg du dina drag i Seinens spegel,
Såg du dem i Elbens och i Rhens?
Hur det Skönas frihet och dess regel
I ditt anlet komma öfverens?

Var ej stolt, men tacka himlen, flicka!
Som ditt adelsbref på pannan skref.
Som det Skönas engel må du blicka,
Som det Godas engel tänk och lef!

### 3. *Till Vendela Å.*

Tro ej multna hjertats kyla,
Ej det ungas Romantik.
Blommor, liksom drifvor, skyla
Ofta endast skilda lik.
Lifvet är ej dikt allena,
Är ock verklighet och tvång:
Lycklig den, som får förena
Begge i din famn en gång!

### 4. *Till Fröken G.*

Blott *en* lära genom lifvet går,
Lika sann för kungen som för slafven:
Menskohjertat är ett öppet sår,
En gång läks det, och dess ärr är — grafven.

### 5. *Till Alfhild E.*

En bok är lifvet. Inom samma band
Fins något godt, med mycket lumpet bland.
Först glada sagor, teckningar ur skolen,
Så en roman, som sluts vid kullerstolen,
Se'n hushållsräkningar och laga fång,
Och taxor öfver lyckans markegång,
Ett stycke lögn, ur ärans drömbok brutet,
Och spökelsehistorier till slutet.
En blandad läsning, brokig pot-pouri;
O den som aldrig hade sett deri!

### 6. *Till C. W. Böttiger.*

All mensklig bildning är en tradition.
Hvart år, som slutar, gör sitt testamente
Till det som följer, men ännu vi vänte
På bo-utredningen. När kommer hon?
Igenom sekler tvisten re'n sig slingrat,
Och arfvet, än ej domfäst, blir förskingradt.
I skaldens bröst der sitter dock till slut
Den högsta domstoln, som, med säker ledning
Af högre makter, gör vår bo-utredning.
Den räknas icke der, den sjunges ut.

# Anmärkningar.

Sid. 5. ***Sången.*** Stycket, i sin äldsta form hade en polemisk syftning, som äfven röjdes af öfverskriften: ***till vederbörande.***

Sid. 16. ***Elden.*** Utkastet till detta stycket är gjordt under Författarens första skaldeår. I sin nuvarande form tillhör det denna period.

Sid. 24. ***Floden.*** Fri efterbildning af Goethes ***Mahomets Gesang.***

Sid. 37. ***Vintern.*** Äldsta titeln var ***Vintern i Skåne,*** som också närmare motsvarar styckets innehåll.

Sid. 43. ***Attehögen.*** Stycket är tillägnadt Professor A. Lidbeck som utanför Lund ägde ett litet sommarställe invid en ättehög.

Sid. 72. ***Martin Luther.*** Vid Reformations-festen 1817.

Sid. 109. ***Asatiden.*** Ursprungligen var styckets titel: ***Den gamle Hedningen.*** (Jfr ***Iduna,*** fjerde häftet, sid. 55.)

Sid. 124. ***Nore.*** Vid en akademisk fest i Lund, till firande af Sveriges och Norriges förening.

Sid. 140. Tredje versens sednare hälft förklaras deraf, att H. E. Grefve v. Engeström hade från sin utrikes resa inträffat i Lund samtidigt med DD. KK. HH. Kronprinsens och arfprinsens besök derstädes.

Sid. 144. ***Prins Oscar.*** Till firande af den dag, då H. K. H. fyllde sitt adertonde år och således var myndig.

Sid. 175. ***För Oscar och Josefina.*** Vid slutet af det tal, som Författaren höll i Lund d. 1 Dec. 1823 till firande af DD. KK. HH:s förmälning.

Sid. 189. ***Till Byström.*** Vid en af konstälskare för honom anställd fäst i Stockholm d. 29 Sept. 1829.

Sid 273. ***Mathilda.*** Fru Mathilda Motgomery, född Orotzka.

Sid. 277. ***Söndagsskolan.*** Till Greta Wallin, Erkebiskop Wallins nära slägtinge och fosterdotter.

Sid. 284. ***Till H. E. Grefve v. Stedingk.*** Tredje versens början syftar på den ambassad-resa, som H. Exc. då skulle anträda, till kejsar Nikolai kröningsfest.

***Thérèse.*** Fru Grefvinnan af Ugglas, född v. Stedingk.

Sid. 289 och 299. ***Alfhild. E.*** Alfhild Eiserman i Götheborg.

Sid. 290. ***Hilma P.*** Hilma Palm i Lund.

Sid. 291. ***Nattvardsbarnet.*** Till Fröken Hedda Ridderstolpe.

Sid. 267. ***C. A. Hagberg.*** n. v. Professor Norbergianus i Lund, skaldens gudson.

Sid. 298. ***Fröken M.*** Fröken U. Morman.

» ***Wendela Å.*** Författarinnan Fru Hebbe, född Åstrand.

» ***Fröken G.*** Fröken M. Gyllengahm.

## Tillägg.

*Poëmerna i detta band äro grupperade efter följande plan:* 1. Dikter af allmänt innehåll, *oberoende af någon bestämd tids-orsak.* 2. Dikter *omedelbart hänförande sig till Nordens* mythologi, *till Sveriges och Europas* politik, *samt till* historiska *personer och* offentliga *tilldragelser. Tidsföljden är här noggrannt iakttagen, och årtalet angifvet vid alla stycken, som afse en bestämd tidpunkt.* 3. Tillfällighets-dikter *af mera enskilt art. — Från denna hufvudperiod af Författarens vittra verksamhet har den poëtiska skörden visat sig så rik, att slutet först kan lemnas i nästa band, som jemväl kommer att inrymma dikterna af den tredje och sista perioden.* *

* *Anm.* I stället låter den prosaiska afdelningen inskränka sig till blott tvenne band, helst hvarken rent vetenskapliga afhandlingar eller kyrkliga föredrag ligga inom planen för denna samling.

# INNEHÅLL.

## Smärre Dikter.

*Andra perioden (1812—1840).*


| | | |
|---|---|---|
| Sången | Sid. | 5. |
| Sång till solen | » | 8. |
| Stjernsången | » | 13. |
| Elden | » | 16. |
| Majsång | » | 20. |
| Floden | » | 24. |
| Träden | » | 26. |
| Fågelleken | » | 29. |
| Flyttfåglarna | » | 35. |
| Vintern | » | 37. |
| Halkan | » | 40. |
| Ättehögen | » | 43. |
| Polarresan | » | 45. |
| Romresan | » | 48. |
| De tre bröderna | » | 53. |
| Till en yngling | » | 62. |
| Språken | » | 64. |
| Prestvigningen | » | 68. |
| Marthin Luther | » | 72. |
| Skaldens morgonpsalm | » | 74. |
| Skidbladner | » | 77. |
| Skaldens hem | » | 80. |
| Svanen och fjälltrasten | » | 84. |
| Mjeltsjukan | » | 87. |
| Wafthrudnismal | » | 90. |
| Asatiden | » | 109. |
| Jätten | » | 114. |
| Hjelten | » | 117. |
| Herkules | » | 120. |
| Den vaknade örnen | » | 122. |
| Nore | » | 124. |
| Skaldebref | » | 132. |

Till H. Exc. Grefve v. Engeström . . . . . Sid. 138.
Till densamme . . . . . » 140.
Skål för Svenska kungahuset . . . . . » 142.
Prins Oscar . . . . . » 144.
Götha Lejon . . . . . » 146.
Sång för Jemtlands fältjägare . . . . . » 148.
Vid jubelfesten 1817 . . . . . » 150.
Carl XII . . . . . » 151.
Epilog vid Magisterpromotionen 1820 . . . . » 154.
Till Agardh vid hans återkomst från Frankrike . » 165.
Vid Skånska Hofrättens invigning . . . . . » 167.
Vid H. K. H. Kronprinsens återkomst till Sverige » 170.
Till Norska stortingets deputerade . . . . . » 173.
För Oscar och Josefina . . . . . » 175.
Skål i Göthiska Förbundet . . . . . » 177.
Skål i Pesteståndet 1829 . . . . . » 179.
Vid Magisterpromotionen i Lund 1829 . . . » 181.
Till Byström . . . . . » 189.
Napoleons graf . . . . . » 191.
På Gustaf II Adolfs minnesfest . . . . . » 193.
Efter talets slut vid Gustaf Adolfs-festen . . . » 195.
Vid en Concert för Malmö arbets-inrättning . . » 198.
Skytten . . . . . » 200.
Svar på Agardhs inträdestal i Svenska Akademien » 202.
Vid Svenska Akademiens femtiåra minneshögtid . » 211.
Vid invigningen af Gårdsby kyrka:
1. Från altaret . . . » 221.
2. Från predikstolen . » 226.
Predikobön . . . . . » 227.
Vid en prestvigning . . . . . » 228.
Till en Skollärare . . . . . » 234.
Georg Adlersparres skugga till Svenska folket . . » 235.
Till Svenska Riddarhuset . . . . . » 240.
Skålar i Pesteståndet 1840:
1. För H. M. Konungen . . . » 245.
2. För Fäderneslandet . . . » 246.
3. För Stats-Rådet Ihre . . . » 247.
4. För Biskop Heurlin . . . » 248.
5. För Erkebiskop af Wingård . » 249.
Svar på Grafströms inträdestal i Svenska Akademien » 251.
Svar på Atterboms inträdestal i Svenska Akademien » 255.

* * *

Till Sandberg . . . . . Sid. 267.
Till Crusell . . . . . » 269.
Lytet . . . . . » 270.
Konstens Genius . . . . . » 272.
Mathilda . . . . . » 273.
Till Grefvinnan D . . . . . » 275.
Söndagsskolan . . . . . » 277.
Till Baron af Klinteberg . . . . . » 279.
Till Grefve H. Wachtmeister . . . . . » 280.
Till Biskop Bjurbäck . . . . . » 282.
Till H. E. Grefve v. Stedingk . . . . . » 284.
Till Biskop Hedrén . . . . . » 285.
Till Friherre Leijonhufvud . . . . . » 287.
Till Afhild E., i en bibel . . . . . » 289.
Till Hilma P. . . . . » 290.
Nattvardsbarnet . . . . . » 291.
Julbref till min hustru . . . . . » 292.
Till Farmor och Mormor . . . . . » 293.
Till Göthilda Tegnér . . . . . » 294.
Till Disa Tegnér . . . . . » 295.
Till Lars Gustaf Tegnér . . . . . » 296.

**I minnesböcker.**

1. Till C. A. Hagberg . . . . . » 297.
2. Till Fröken M. . . . . » 298.
3. Till Wendela Å. . . . . » »
4. Till Fröken G. . . . . » »
5. Till Afhild E. . . . . » 299.
6. Till C. W. Böttiger . . . . . » »

**Anmärkningar** . . . . . » 300.
**Tillägg** . . . . . » 301.

STOCKHOLM. 1859.
P. A. NORSTEDT & SÖNER.
Kongl. Boktryckare.